

**შემოსავლების სამსახურის უფროსის
ბრძანება №1205
2011 წლის 22 მარტი ქ. თბილისი**

**„გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების
წარმოების წესის შესახებ“ მეთოდური მითითების
დამტკიცების თაობაზე**

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე, **ვბრძანებ:**

1. დამტკიცდეს „გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესის შესახებ“ მეთოდური მითითება” თანდართულ დანართებთან ერთად.
2. ძალადაკარგულად გამოცხადდეს „გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესის შესახებ“ შემოსავლების სამსახურის 2010 წლის 31 მარტის №2795 ბრძანება.
3. ეს ბრძანება ამოქმედდეს ხელმოწერისთანავე.

ჯ. ებანოიძე

**მეთოდური მითითება
გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების
წარმოების წესის შესახებ**

მუხლი 1. ზოგადი დებულებანი

1. წარმოდგენილი მეთოდური მითითება ადგენს გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათებში საგადასახადო ვალდებულებების აღრიცხვისა და ასახვის წესების ოპერაციების ერთობლიობას, რომელიც გადასახადის გადამხდელის ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების განხორციელებასთან არის დაკავშირებული.

2. გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათი (შემდგომში – ბარათი) არის საგადასახადო ორგანოს პირველადი აღრიცხვის საბუთი, რომელშიც აისახება გადამხდელის მიერ დეკლარირებული და გადახდილი თანხები, აგრეთვე საგადასახადო და სხვა უფლებამოსილი ორგანოების მიერ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახდელად დარიცხული ან შემცირებული თანხები, ზედმეტად გადახდილი, უკან დაბრუნებული ან სხვა გადასახადების გადახდის ანგარიშებში გადატანილი თანხები, ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანებები, საგადასახადო სანქციები (ჯარიმები და საურავები), ნულოვანი განაკვეთით დასაბეგრი ოპერაციები, სასაქონლო დეკლარირების

განხორციელების დროს გადახდილი ექსპორტის და იმპორტის გადასახდელის თანხები.

3. ბარათის წარმოება გულისხმობს ბარათების გახსნის, მასში მონაცემების შეტანის, ბარათების გაერთიანების/გაყოფის, გადაცემის და დახურვის პროცედურებს.

4. ბარათის წარმოებას ახორციელებენ საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მისი მოადგილის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრული უფლებამოსილი პირები.

5. ბიუჯეტის შემოსულობების აღრიცხვა წარმოებს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული ბიუჯეტის შემოსულობების კლასიფიკაციის თანახმად.

6. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ცენტრალურ სერვერზე ხდება გადასახადის გადამხდელთა შესახებ არსებული საგადასახადო მონაცემთა ბაზის დაარქივება.

7. ბარათის კომპიუტერიზებული დამუშავების დროს პროგრამულად უზრუნველყოფილია მონაცემთა ბაზასთან დაშვების უფლების მქონე მომხმარებელთა განსაზღვრა, მათი შემოწმება და იდენტიფიცირება სისტემაში ყოველი შესვლის დროს. საგადასახადო საიდუმლოების შემცველ ინფორმაციასთან დაშვება შესაძლებელია მხოლოდ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად.

8. ცნობები გადასახადის გადამხდელის შესახებ მისი საგადასახადო რეგისტრაციაზე (აღრიცხვაზე) აყვანის მომენტიდან, გარდა გადასახადის გადამხდელის სტატუსისა, სახელწოდებისა, მისამართისა, საიდენტიფიკაციო ნომრისა და მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრში რეგისტრირებული საჯარო ინფორმაციისა, ითვლება საგადასახადო საიდუმლოებად (მათ შორის, პირის მიერ წინასწარი გადაწყვეტილების მოთხოვნაში წარმოდგენილი ინფორმაცია).

9. საგადასახადო ორგანოები, მათი თანამშრომლები, მოწვეული სპეციალისტები ან/და ექსპერტები ვალდებული არიან დაიცვან სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს გადამხდელთა შესახებ მიღებული ინფორმაციის საიდუმლოება, არ გამოიყენონ ის პირადი მიზნებისათვის და არ გადასცენ სხვა პირს.

10. ცალკეული გადასახადის გადამხდელის შესახებ იდენტიფიცირებული ინფორმაცია (ბარათების ამონაბეჭდები, ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტი და სხვა), საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ შესაძლებელია გადაეცეს მხოლოდ შემდეგ პირებს: (6.02.2012 N 1420)

ა) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემის თანამშრომლებს და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავების განხილვის საბჭოს წევრებს – მათ მიერ სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების მიზნით;

ბ) სამართალდამცავ ორგანოებს – ინფორმაცია იმ პირთა შესახებ, რომელთა მიმართაც მიმდინარეობს სისხლისსამართლებრივი დევნა;

გ) სასამართლოს – სასამართლოს წარმოებაში არსებულ საქმესთან დაკავშირებით, გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულებების ან პასუხისმგებლობის განსაზღვრის მიზნით;

დ) სხვა სახელმწიფოების საგადასახადო ორგანოებს – საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებათა შესაბამისად;

ე) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – აღსრულების ეროვნულ ბიუროს (შემდგომ – აღსრულების ეროვნული ბიურო) და კერძო აღმასრულებელს – „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული გადაწყვეტილებების აღსრულების პროცესში ან/და საგადასახადო ორგანოსა და აღსრულების ეროვნულ ბიუროს შორის დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული უფლებამოსილებების განხორციელებისას;

ვ) საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურს (საქსტატს) – საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად;

ზ) საქართველოს კონტროლის პალატას – მოსამართლის ბრძანების საფუძველზე, „საქართველოს კონტროლის პალატის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით;

თ) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს (შემდგომ – საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო) საგადასახადო ორგანოსა და საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს შორის დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული უფლებამოსილებების განხორციელებისას;

ი) საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრულ პირებს – საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით გადამხდელისათვის მისი საგადასახადო დავალიანების შესახებ ინფორმაციის მიწოდების მიზნით;

კ) საგადასახადო ორგანოს კომპეტენციისათვის მიკუთვნებული საგადასახადო კონტროლის ცალკეული სახეების განმახორციელებელ პირს – საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების შესაბამისად;

ლ) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს – საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული უფლებამოსილებების განხორციელებისას;

მ) საქართველოს ეროვნულ ბანკთან შექმნილ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურს – საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული უფლებამოსილებების განხორციელებისას;

11. პირს, რომელმაც მიიღო ამ მუხლის მე-11 პუნქტით განსაზღვრული ინფორმაცია ვალდებულია მისი ამსახველი დოკუმენტები დაუბრუნოს საგადასახადო ორგანოს, გარდა ხსენებული პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

12. გადასახადის გადამხდელის შესახებ საიდუმლოების შემცველი ინფორმაცია შეიძლება გადაეცეს სხვა პირს, თუ ამის შესახებ არსებობს გადასახადის

გადამხდელის წერილობითი ნებართვა, ხოლო გადასახადის გადამხდელის მიერ თავისი საგადასახადო ინფორმაციის საჯაროდ, მასობრივ საინფორმაციო საშუალებებში გამოქვეყნება ან/და გავრცელება ჩაითვლება ამ გადასახადის გადამხდელის ნებართვად აღნიშნული საგადასახადო ინფორმაციის ფარგლებში საგადასახადო ორგანოების მიერ მესამე პირისათვის ინფორმაციის გადაცემაზე.

13. ამ მუხლის მე-8 – მე-12 პუნქტებით დადგენილი წესი არ გამოიყენება ამ მეთოდური მითითების მე-3 მუხლის 29-ე პუნქტით გათვალისწინებულ საჯარო შეტყობინების მიმართ. (6.02.2012 N 1420)

მუხლი 2. ბარათების გახსნის წესი

1. გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ვალდებულების შესრულების აღრიცხვის მიზნით საგადასახადო ორგანოებში იხსნება ბარათი (დანართი №1).

2. ბარათის გახსნის, წარმოების, გადაცემის და დახურვის საფუძველს წარმოადგენს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო რეგისტრაციის (აღრიცხვის) მონაცემები.

3. ბარათი იხსნება პროგრამულად ყველა პირისათვის მათზე საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭებისთანავე.

4. ბარათი იხსნება – იურიდიული პირებისათვის, ფიზიკური პირებისათვის, ინდივიდუალური მეწარმეებისათვის, არარეზიდენტ იურიდიულ პირებისათვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ მუდმივი დაწესებულებების მეშვეობით, წარმომადგენლობებისათვის, აგრეთვე საგადასახადო აგენტებისათვის, რომლებიც საქმიანობენ საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით. კერძოდ, ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით ბარათები იხსნება:

ა) იურიდიული პირისათვის:

ა.ა) ადგილსამყოფლის ან საქმიანობის განხორციელების ადგილის მიხედვით;

ა.ბ) დაბეგვრის ობიექტის ადგილსამყოფლის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ობიექტის მიხედვით;

ა.გ) რეზიდენტი ბანკის ადგილსამყოფლის მიხედვით;

ბ) ფიზიკური პირისათვის:

ბ.ა) რეზიდენტი ფიზიკური პირისათვის, მათ შორის ინდივიდუალური საწარმოსათვის, ამ პირის საცხოვრებელი ან საქმიანობის განხორციელების ადგილის მიხედვით;

ბ.ბ) დაბეგვრის ობიექტის ადგილსამყოფლის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ობიექტის მიხედვით;

გ) არარეზიდენტი პირისათვის:

გ.ა) არარეზიდენტი ფიზიკური პირისათვის, რომლებიც ახორციელებენ ეკონომიკურ საქმიანობას საქართველოში მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით – მათი ჩამოსვლის ადგილის მიხედვით;

გ.ბ) არარეზიდენტი პირის დაბეგვრის ობიექტის ადგილსამყოფლის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ობიექტის მიხედვით;

გ.გ) არარეზიდენტი ფიზიკური პირებისათვის, რომლებიც შემოსავლებს იღებენ საქართველოში არსებული წყაროდან, არ იბეგრებიან საშემოსავლო გადასახადით გადახდის წყაროსთან და ამავე დროს ექვემდებარებიან გადასახადის დამოუკიდებლად გამოანგარიშებას და გადახდას – მათი საქმიანობის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოში;

გ.დ) არარეზიდენტი იურიდიული პირებისათვის, რომლებიც ეკონომიკურ საქმიანობას ახორციელებენ საქართველოში არსებული მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით – მუდმივი დაწესებულების ადგილმდებარეობის მიხედვით საგადასახადო ორგანოში;

გ.ე) იურიდიული და ფიზიკური პირებისათვის, არარეზიდენტებისათვის, რომლებსაც საქართველოში გააჩნიათ დაბეგვრის ობიექტები, საკუთრების ან საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული სხვა უფლებით – დაბეგვრის ობიექტების ადგილმდებარეობის და/ან მათი საგადასახადო რეგისტრაციის (აღრიცხვის) მიხედვით საგადასახადო ორგანოში;

გ.ვ) არარეზიდენტებისათვის, რომლებიც საქართველოში ეწევიან საქმიანობას აგენტების მეშვეობით (რეზიდენტები ან სხვა არარეზიდენტები, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ უფლება გააფორმონ კონტრაქტი არარეზიდენტის სახელით, ვის საქმიანობასაც ახორციელებს არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულება) – აგენტის საგადასახადო რეგისტრაციის (აღრიცხვის) ადგილმდებარეობის მიხედვით საგადასახადო ორგანოში.

5. პირებისათვის, რომლებიც ახორციელებენ სასაქონლო ოპერაციებს და მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობის შესაბამისად ექვემდებარებიან ექსპორტი-იმპორტის გადასახდელების გამოანგარიშებას და გადახდას – ბარათი იხსნება მათ მიერ სასაქონლო ოპერაციის განხორციელების ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოში, ხოლო მათი იდენტიფიცირება მოხდება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

6. დაბეგვრის ობიექტის ადგილსამყოფლის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ობიექტის მიხედვით ფიზიკური პირებისათვის ბარათების გახსნა ხდება საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე.

7. თუ ერთ საწარმოს (ორგანიზაციას) გააჩნია ერთი და იმავე ტიპის რამდენიმე დაბეგვრის ობიექტი (მაგ. რამდენიმე მიწის ნაკვეთი ან სხვა სახის ქონება), რომელიც განთავსებულია რამდენიმე მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე, იგი არ წარმოადგენს ცალ-ცალკე ყველა დაბეგვრის ობიექტების ადგილმდებარეობის მიხედვით გვაბ-ების გახსნის საფუძველს.

8. ყველა მოქმედი გადასახადის გადამხდელთათვის ახალი ბარათი იხსნება ყოველი საგადასახადო წლის დასაწყისში.

9. ბარათი იხსნება:

ა) არსებული გადასახადების სახეების მიხედვით;

ბ) საგადასახადო სამართალდარღვევათა სახეების მიხედვით;

გ) იმ მოსაკრებლების სახეების მიხედვით, რომლის ადმინისტრირება ევალება

საგადასახადო ორგანოს;

დ) გაუქმებული გადასახადების მიხედვით, სადაც აღირიცხება ნაშთები, რომლებიც გადმოიტანება გაუქმებული გადასახადის ბარათიდან, გადასახადის გაუქმების შემთხვევაში;

ე) საჭიროების შემთხვევაში შესაძლებელია გაიხსნას გადასახადის (მოსაკრებლის) დროებითი ბარათები საბოლოო ნაშთის დადგენამდე.

10. უკუდაბეგვრის წესით დღგ-ის აღრიცხვისათვის იხსნება ცალკე ბარათი, ხოლო გრანტით შეძენილ საქონელზე გადახდილი დღგ-ის აღრიცხვა ხდება დღგ-ის ბარათზე შესაბამისი ოპერაციების გამოყენებით.

11. აქციზის გადასახადში იხსნება ორი ბარათი. აქციზური მარკების შესაძენად გადახდილი თანხები აისახება „აქციზური მარკების“ ბარათზე და ყოველთვიური დეკლარაციით გაცხადებული გადასახადის, არამარკირებულ და გახარჯულ მარკირებულ საქონელზე გადახდილი აქციზის თანხების აღრიცხვისათვის გამოიყენება „აქციზის“ ბარათი.

12. საგადასახადო სამართალდარღვევათა მიხედვით იხსნება ერთიანი ბარათი ჯარიმებისათვის, გარდა იმ ჯარიმებისა, რომელთა გამოიანგარიშება ხდება კონკრეტული გადასახადის მიხედვით პროცენტულად.

13. ბარათში მიეთითება გადასახადის გადამხდელის სრული დასახელება/სახელი და გვარი, საიდენტიფიკაციო/პირადი ნომერი, გადასახდელის დასახელება და საგადასახადო წელი (პერიოდი), ხოლო იმ გადასახადის გადამხდელთა ბარათზე, რომლებიც იყენებენ დაბეგვრის სპეციალურ რეჟიმებს, ბარათზე მიეთითება აგრეთვე იმ სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმის სახე, რომელსაც იყენებს გადასახადის გადამხდელი.

14. მოქმედ ბარათებზე არსებული არარეალური ჩანაწერების დაზუსტების, მათზე რეალური ნაშთების გამოყვანის და შემდგომ ამ ჩანაწერების ძირითად ბარათებზე გადატანის მიზნით, ეს წესი უშვებს საშემოსავლო და სხვა გაუქმებული გადასახადების დროებითი ბარათების გახსნის შესაძლებლობას. დროებითი ბარათები გასაღდობის პროცედურაში არ მონაწილეობენ და, შესაბამისად, მათი მონაცემები არ აისახება ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტში.

მუხლი 3. ბარათებში ჩანაწერების შეტანის წესი და საჭირო დოკუმენტაცია

1. ბარათი წარმოადგენს დანართი №1-ის შესაბამისი ფორმის ელექტრონულ და/ან მატერიალურ დოკუმენტს.

2. ბარათზე მონაცემთა შეტანა ხორციელდება საგადასახადო ორგანოს შესაბამისი უფლებამოსილი პირების მიერ.

3. ბარათზე მონაცემთა შეტანის საფუძველს წარმოადგენს:

ა) გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი საგადასახადო და სასაქონლო დეკლარაციები (განგარიშებები), მათ შორის, დაზუსტებული დეკლარაციები;

ბ) საგადასახადო ორგანოსა და სხვა უფლებამოსილი მაკონტროლებელი ორგანოების შემოწმების მასალები და სხვა სათანადო ინფორმაცია;

გ) საგადასახადო ორგანოს მიერ გაფორმებული დასკვნები (მათ შორის, სასაქონლო ოპერაციის განხორციელებისას წარმოშობილი ვალდებულებების შესრულების და გადასახადის გადახდის ვადების გაგრძელების შესახებ დასკვნები);

დ) გადახდილი თანხების შესახებ ინფორმაცია;

ე) კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს გადაწყვეტილებები;

ვ) სამართალდარღვევის ოქმები;

ზ) სახელმწიფო ხაზინიდან და საბანკო დაწესებულებებიდან მიღებული ამონაწერები და სხვა დოკუმენტები;

თ) კომერციული ბანკის ან მისი მომსახურე საანგარიშსწორებო – საპროცესინგო ცენტრის მიერ მიწოდებული ელექტრონული შეტყობინება გადახდის ოპერაციის შესახებ.

4. ბარათში ყველა სახის ოპერაციის ჩაწერა წარმოებს თავისდროულად და ქრონოლოგიური წესით (თვეებისა და კვარტალების მიხედვით და ყოველი თვის და კვარტალის ფარგლებში – რიცხვების მიხედვით), ჩანაწერის გაკეთების თარიღისა და დამადასტურებელი დოკუმენტაციის სისწორის დადგენით. თითოეულ სტრიქონზე ჩაიწერება მხოლოდ ერთი ოპერაცია, თავისუფალი სტრიქონები არ დაიტოვება. გვაბ-ში ჩანაწერები კეთდება შესაბამისად „დარიცხულია“, „შემცირებულია“, „გადახდილია“ და „ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებულია ან „გადატანილია“ გრაფების მიხედვით. მასში ყოველი ჩანაწერის შემდეგ გამოიყვანება სალდო გადასახადის, ჯარიმისა და საურავის თანხების მიხედვით.

5. სასაქონლო დეკლარაციაში დაფიქსირებული მონაცემების ბარათზე გადატანა ხდება ავტომატურ რეჟიმში „ASYKUDA“-ს მეშვეობით.

6. ბარათში ჩანაწერები იწყება წინა საგადასახადო წლიდან გადმოტანილი დავალიანების ან ზედმეტად გადახდილი ნაშთის, აგრეთვე გადაუხდელი საურავის თანხის ნაშთის გადმოტანით.

6¹. თუ პირი მოქმედებს შემოსავლების სამსახურის მიერ გამოცემული წინასწარი გადაწყვეტილების შესაბამისად, ასეთ შემთხვევაში დაუშვებელია მაკონტროლებელი ან სამართალდამცავი ორგანოების მხრიდან აღნიშნული წინასწარი გადაწყვეტილების საწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება და გადასახადის გადამხდელის ბარათზე გადასახადის ან/და სანქციის თანხების დამატებითი დარიცხვის ოპერაციის განხორციელება. (6.02.2012 N 1420)

7. გადასახადის თანხების დარიცხვა გულისხმობს საგადასახადო ორგანოს მიერ კონკრეტულ საგადასახადო პერიოდისათვის გადასახადის გადამხდელის კუთვნილი საგადასახადო ვალდებულებების თანხების აღრიცხვას და მის ასახვას ბარათზე. თანხების დარიცხვას ახორციელებს მხოლოდ საგადასახადო ორგანო. დარიცხვა მოიცავს შესწორებით დარიცხვას და სავარაუდო დარიცხვას. ამასთან, შესწორებითი დარიცხვის შემთხვევაში უქმდება სავარაუდო დარიცხვა. სავარაუდო დარიცხვა საგადასახადო ორგანოს მიერ ხორციელდება მის ხელთ არსებული სანდო ინფორმაციის საფუძველზე და იმ შემთხვევაშიც, როდესაც დეკლარანტი არ წარმოადგენს დასარიცხად საჭირო უტყუარ ინფორმაციას. სავარაუდო დარიცხვა

ხორციელდება საგადასახადო ორგანოს მიერ სათანადო წესით გაფორმებული დასკვნის საფუძველზე.

8. საშემოსავლო გადასახადის მიხედვით ბიუჯეტში ჩარიცხული თანხები გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე აისახება, მაგრამ იგი არ ჩაითვლება წინსწრებით (ზედმეტად) გადახდილად და კეთდება სავარაუდო დარიცხვა, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 153-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად შესაბამისი დეკლარაციის წარმოდგენამდე. იმ შემთხვევაში, როდესაც გადამხდელის მიერ გადახდილი გადასახადის თანხა ტოლია ან ნაკლებია შესაბამის გადასახადში არსებული ნარჩენი დავალიანებების თანხაზე, სავარაუდო დარიცხვა არ განხორციელდება და გადახდილი თანხით დაიფარება ნარჩენი დავალიანება, ხოლო დადგენილ ვადებში დეკლარაციით წარდგენილი თანხის ბარათზე დარიცხვის შემდგომ, თანხის გადახდის ვალდებულების მომენტიდან მის დაფარვამდე საურავის დარიცხვა განხორციელდეს პროგრამულად. იმ შემთხვევაში, თუ გადამხდელის მიერ გადახდილი გადასახადის თანხა აღემატება შესაბამის გადასახადში არსებული ნარჩენი დავალიანების თანხას, სავარაუდო დარიცხვა უნდა გავრცელდეს მხოლოდ გადახდილ და ძირითად დავალიანებას შორის დადებითი სხვაობის თანხაზე, ხოლო შემდგომ დეკლარაციის წარდგენისას მოხდება ბარათზე რიცხული ნაშთის ხელახალი გადაანგარიშება უკვე არსებული წესით, ანუ დეკლარაციის გატარებისას მოხდება სავარაუდო დარიცხვის მოხსნა და დეკლარირებული თანხის დარიცხვა.

9. გადასახადის გადამხდელის განცხადების (მოთხოვნის) საფუძველზე საგადასახადო ორგანოს მიერ საშემოსავლო გადასახადისთვის გახსნილ ბარათზე სავარაუდო წესით განხორციელებული დარიცხვის სისწორის დადასტურების შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო ადგენს დასკვნას სავარაუდო წესით დარიცხული თანხების მოხსნის შესახებ (დანართი №2), რომელიც ფიქსირდება დეკლარაციების/დოკუმენტების რეგისტრაციის პროგრამაში. დასკვნების ნაკრებს (პაკეტს) ენიჭება პაკეტის ნომერი და შეიტანება (გადაიგზავნება) მონაცემთა ბაზაში, რის შემდეგ მოხდება სავარაუდო წესით განხორციელებული დარიცხვის მოხსნა.

10. ბარათის მე-6 სვეტში „გადახდილია ბიუჯეტში“ ჩანაწერის გატარების საფუძველად მიიღება ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიან ანგარიშზე განხორციელებული ოპერაციების შესახებ სახელმწიფო ხაზინის ამონაწერი ან სახელმწიფო ხაზინის ელექტრონული ფაილი.

11. ჯარიმის თანხების დარიცხვის შესახებ ჩანაწერები ბარათზე განხორციელდება „ანგარიშსწორება ფინანსური სანქციის სახით ჯარიმის თანხაზე“ განაყოფის „დარიცხულია“ ან „შემცირებულია“ სვეტების მიხედვით.

12. ბარათზე ჯარიმის დარიცხვის საფუძველს წარმოადგენს შესაბამისი სამართალდარღვევის ოქმის საფუძველზე საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილება.

13. გადასახადის გადამხდელის მიმართ საგადასახადო სამართალდარღვევათა ჩადენის გამო დარიცხული ჯარიმების აღრიცხვა პირადი აღრიცხვის ბარათზე, რომლებზედაც საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად დგება საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი, წარმოებს შემდეგი წესით:

ა) ჯარიმები, რომლებიც გამოიყენება პირის მიმართ და გამოიანგარიშება გადაუხდელი (შემცირებული) გადასახადის თანხის მიმართ პროცენტულად, აღირიცხება – შესაბამისი გადასახადის პირადი აღრიცხვის ბარათზე, რომელშიაც დაშვებულია საგადასახადო სამართალდარღვევა;

ბ) ჯარიმის თანხების, გარდა ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, აღრიცხვა განხორციელდება ამ მიზნისათვის გახსნილ საგადასახადო ჯარიმების ბარათზე.

14. შემოსავლების სამსახურის უფროსის/მისი მოადგილის სათანადო ნებართვის გარეშე გასული თარიღით მონაცემთა ბაზაში ყოველგვარი ცვლილებისა და ჩანაწერის გაკეთება დაუშვებელია.

15. მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ საქართველოში ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის (მათ შორის, როდესაც უცხოური საწარმო, მუდმივი დაწესებულების სახით საქართველოში წყვეტს ეკონომიკურ საქმიანობას) შემთხვევაში იგი საგადასახადო ორგანოს ერთობლივი შემოსავლებისა და გამოქვითვების შესახებ საგადასახადო დეკლარაციას წარუდგენს 30 სამუშაო დღის ვადაში. რისთვისაც საგადასახადო ორგანო:

ა) რეგისტრაციაში ატარებს გადასახადის გადამხდელის განცხადებას ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის თაობაზე;

ბ) განუსაზღვრავს საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ბოლო სავადო თარიღს, საქმიანობის შეწყვეტის თაობაზე გადამხდელის განცხადებაში მითითებული თარიღიდან 30-ე სამუშაო დღეს;

გ) გადასახადის გადამხდელის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ წარმოდგენილ დეკლარაციაში ამოწმებს მითითებულ შეწყვეტის თარიღს, ხოლო აღნიშნული თარიღიდან 30-ე სამუშაო დღეს ახორციელებს ბარათზე დეკლარირებული თანხის დარიცხვას. იმ შემთხვევაში, თუ 30-ე სამუშაო დღე ემთხვევა არასამუშაო დღეს, მაშინ თანხის დარიცხვა ხორციელდება მომდევნო სამუშაო დღის ბოლომდე;

დ) ახორციელებს ბარათზე დარიცხული მიმდინარე გადასახდელების თანხების გადაანგარიშებას, კერძოდ: ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის თარიღამდე საგადასახადო წლის განმავლობაში გადახდილი მიმდინარე გადასახდელების თანხების გათვალისწინებით გამოიანგარიშებს გადასახადის გადამხდელისათვის დასარიცხი/შესამცირებელი თანხის ოდენობას და ბარათზე ახორციელებს შესაბამის დარიცხვის ოპერაციას და ახდენს ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის თარიღის შემდგომ დასარიცხი მიმდინარე გადასახდელების თანხების ბარათიდან მოხსნას და საბოლოო შედეგების გამოყვანას.

16. ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის გამო, ერთობლივი შემოსავლებისა და გამოქვითვების შესახებ წარდგენილი დეკლარაციის შემდეგ გადამხდელი არ არის ვალდებული საგადასახადო ორგანოს შემდგომშიც (თუ არ განაახლა საქმიანობა) წარუდგინოს წლიური საგადასახადო დეკლარაცია, გარდა საგადასახადო კოდექსით დადგენილ ვადებში – ქონების გადასახადის დეკლარაციისა.

17. გადასახადის გადამხდელის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის

შესახებ საგადასახადო დეკლარაციის ჩაბარების შემდგომ საქმიანობის განახლების შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს წარედგინება შესაბამისი განცხადება, რის საფუძველზეც მოხდება საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ ადრე წარმოდგენილი საგადასახადო დეკლარაციის მონაცემების ანულირება, ხოლო ბარათზე განხორციელდება შემცირებული მიმდინარე გადასახდელების თანხების დარიცხვის (აღდგენის) ოპერაცია.

18. ერთი და იმავე საგადასახადო წლის განმავლობაში ეკონომიკური საქმიანობის განმეორებით შეწყვეტის შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელმა საგადასახადო ორგანოს უნდა წარუდგინოს ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის ახალი დეკლარაცია, რომელშიც უნდა აისახოს საგადასახადო წლის დასაწყისიდან საქმიანობის განმეორებით შეწყვეტის თარიღამდე პერიოდის მონაცემები.

19. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ეკონომიკური საქმიანობის განმეორებით შეწყვეტის თარიღიდან 30-ე სამუშაო დღის სავადლოთი ახორციელებს დეკლარირებული გადასახადის თანხის ბარათზე დარიცხვას და ბარათზე დარიცხული მიმდინარე გადასახდელების თანხების გადაანგარიშებას.

20. გადასახადის გადამხდელის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის დეკლარაციის დაზუსტების შემთხვევაში შეწყვეტის თარიღი უნდა ემთხვეოდეს საქმიანობის შეწყვეტის პირველადი დეკლარაციის თარიღს.

21. იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელი ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის თაობაზე საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის შემდეგ საგადასახადო ორგანოს არ აცნობებს საქმიანობის განახლების თაობაზე და იმავე საანგარიშო წელზე წარადგენს წლიურ საგადასახადო დეკლარაციას, ჩათვლება, რომ მან საქმიანობის შეწყვეტის დეკლარაციის წარდგენის შემდეგ მოახდინა საქმიანობის განახლება და შესაბამისად უნდა განხორციელდეს დარიცხული თანხების გადაანგარიშება და გადამხდელის ბარათზე კუთვნილი მიმდინარე გადასახდელების თანხების დარიცხვა.

22. გადასახადის გადამხდელის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის და საქმიანობის განახლების თაობაზე წარმოდგენილი განცხადებების აღრიცხვის სრულყოფის მიზნით საგადასახადო ორგანოები აწარმოებენ რეესტრს.

23. საგადასახადო დეკლარაციის წარმოდგენის ვალდებულება შეიძლება შესრულდეს არა უგვიანეს დადგენილი ვადის ბოლო სამუშაო დღის დამთავრებამდე. ამასთან, საგადასახადო დეკლარაცია, „საგადასახადო მოთხოვნა“, „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა“, შეტყობინება, საჩივარი ან სხვა დოკუმენტი ან წერილი გადაცემულად ითვლება, თუ იგი ადრესატს ჩაბარდა უშუალოდ ან გაიგზავნა დაზღვეული საფოსტო გზავნილით. დაზღვეული საფოსტო გზავნილით გაგზავნის შემთხვევაში დოკუმენტის/წერილის გადაცემის თარიღად ითვლება ადრესატისათვის დაზღვეული საფოსტო გზავნილის გაგზავნის თარიღი. თუ დოკუმენტის/წერილის გადაცემისათვის დადგენილია გარკვეული ვადა, ისევე, როგორც ამ დოკუმენტზე/წერილზე რეაგირებისათვის, ამ ვადის ათვლა ადრესატისათვის იწყება დაზღვეული საფოსტო გზავნილის მისთვის ფაქტობრივად ჩაბარების თარიღიდან. ამასთან, გადამხდელი, რომელიც საგადასახადო

დეკლარაციების წარმოდგენის სავადო დღის სამუშაო დროის დამთავრებამდე მივა საგადასახადო ორგანოში, მას მიეცემა საშუალება საგადასახადო დეკლარაციის ჩაბარებისა.

24. გადასახადის გადამხდელის მიერ ელექტრონული წესით გაგზავნილი დეკლარაციის დადასტურების მიზნით საგადასახადო ორგანოს მიერ გადამხდელს მობილური კავშირის განმახორციელებელი ოპერატორის მეშვეობით ეგზავნება დეკლარაციის სარეგისტრაციო ნომერი და მოკლე ტექსტური შეტყობინება „დეკლარაცია მიღებულია“.

25. საგადასახადო ორგანოს მიერ პირისათვის ელექტრონული ფორმით გაგზავნილი ნებისმიერი შეტყობინება ან სხვა დოკუმენტი ჩაბარებულად ითვლება ადრესატის მიერ მისი გაცნობისთანავე.

26. ფიზიკურ პირს (მათ შორის, მეწარმე ფიზიკურ პირს) დოკუმენტი/წერილი ფოსტით ან კურიერის მეშვეობით უნდა ჩაბარდეს პირადად, საქმიანობის ან საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ადრესატისათვის საქმიანობის ადგილზე გაგზავნილი დოკუმენტი/წერილი უნდა ჩაბარდეს კანცელარიას ან ასეთივე დანიშნულების სტრუქტურულ ერთეულს ან/და პირს, ხოლო ასეთის არყოფნის შემთხვევაში – შესაბამის უფლებამოსილ პირს, რომელიც ვალდებულია დოკუმენტი/წერილი გადასცეს ადრესატს. დოკუმენტის/წერილის ჩაბარება დასტურდება შესაბამის უწყებაზე დოკუმენტის/წერილის მიმღების ხელმოწერით. თუ დოკუმენტის/წერილის ჩამბარებელმა ადრესატი ვერ ნახა საქმიანობის ან საცხოვრებელ ადგილზე, იგი დოკუმენტს/წერილს აბარებს საცხოვრებელ ადგილზე მასთან მცხოვრებ ოჯახის რომელიმე სრულწლოვან წევრს ან საქმიანობის ადგილზე კანცელარიას. დოკუმენტის/წერილის მიმღები ვალდებულია ჩამბარებლის მიერ წარდგენილ შესაბამის უწყებაზე აღნიშნოს თავისი სახელი, გვარი, ადრესატთან დამოკიდებულება ან დაკავებული თანამდებობა. მიმღები ვალდებულია დოკუმენტი/წერილი დაუყოვნებლივ ჩააბაროს ადრესატს. ჩაბარებად ითვლება როგორც დოკუმენტის/წერილის პირადად გადაცემა, ისე მიმღების მიერ ადრესატისათვის დოკუმენტის/წერილის შინაარსის ცნობება. ადრესატის არყოფნის შემთხვევაში დოკუმენტის/წერილის ჩამბარებელმა შესაბამის უწყებაზე უნდა აღნიშნოს, სად არის წასული ადრესატი და როდის ვარაუდობენ მის დაბრუნებას.

27. გადასახადის გადამხდელს ან სხვა ვალდებულ პირს, გარდა ამავე მუხლის 26-ე პუნქტით გათვალისწინებული ფიზიკური პირისა, დოკუმენტი/წერილი ფოსტით ან კურიერის მეშვეობით უნდა ჩაბარდეს სარეგისტრაციო (სააღრიცხვო) დოკუმენტებით განსაზღვრულ იურიდიულ მისამართზე. ადრესატისათვის იურიდიულ მისამართზე გაგზავნილი დოკუმენტი/წერილი უნდა ჩაბარდეს კანცელარიას ან ასეთივე დანიშნულების სტრუქტურულ ერთეულს ან/და უფლებამოსილ პირს, ხოლო ასეთის არყოფნის შემთხვევაში – დაქირავებით მომუშავე ნებისმიერ ფიზიკურ პირს, რაც დოკუმენტის/წერილის ჩაბარებად ითვლება. დოკუმენტის/წერილის მიმღები ვალდებულია ჩამბარებლის მიერ წარდგენილ შესაბამის უწყებაზე აღნიშნოს თავისი სახელი, გვარი, ადრესატთან დამოკიდებულება ან დაკავებული თანამდებობა. ადრესატის იურიდიულ

მისამართზე ფოსტით გაგზავნილი დოკუმენტის/წერილის უკან დაბრუნების შემთხვევაში, თუ უკან დაბრუნების მიზეზია საგადასახადო ორგანოსათვის შეტყობინების გარეშე ადრესატისათვის იურიდიული მისამართის შეცვლა, მაშინ დოკუმენტის/წერილის უკან დაბრუნება ჩაითვლება ჩაბარებად, ხოლო უკან დაბრუნების დღე – ჩაბარების დღედ. (6.02.2012 N 1420)

28. თუ ვადის ბოლო დღე ემთხვევა არასამუშაო დღეს, ამ შემთხვევაში ვადა გრძელდება შემდეგი სამუშაო დღის ბოლომდე.

29. თუ ამ მეთოდური მითითებით დადგენილი წესის შესაბამისად ვერ ხერხდება წერილობითი და ელექტრონული დოკუმენტის გადამხდელისათვის ჩაბარება, ამ შემთხვევაში შემოსავლების სამსახურის უფროსი/მოადგილე ან ხელშეკრულების საფუძველზე აღსრულების ეროვნული ბიუროს უფლებამოსილი პირი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება ამ ოფიციალური დოკუმენტის საჯაროდ გავრცელების შესახებ. საჯარო შეტყობინება ხორციელდება ჩასაბარებელი დოკუმენტის შემოსავლების სამსახურის ან აღსრულების ეროვნული ბიუროს ოფიციალურ ვებ-გვერდზე განთავსებით და ინფორმაციის გავრცელების სხვა საშუალებებით. (6.02.2012 N 1420)

30. ამ მუხლის 29-ე პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს ვალდებულების დამდგენი დოკუმენტი (ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი) გადამხდელისათვის ჩაბარებულად ითვლება შემოსავლების სამსახურის ან აღსრულების ეროვნული ბიუროს ოფიციალურ ვებ გვერდზე და ინფორმაციის გავრცელების სხვა საშუალებებში განთავსებიდან მე-20 დღეს. (6.02.2012 N 1420)

31. ვალდებულების დამდგენი მოთხოვნა არის საგადასახადო ორგანოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი.

32. „საგადასახადო მოთხოვნის“ (მათ შორის, გადასახადის ან/და სანქციის თანხების დარიცხვის შესახებ) და „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ (ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების თაობაზე) წარდგენის ხანდაზმულობის ვადაა 6 წელი. ეს ვადა აითვლება შესაბამისი ვალდებულების წარმოშობის კალენდარული წლის დასრულებიდან. ამასთან, საგადასახადო ვალდებულების დარიცხვა არ შეიძლება განხორციელდეს იმ გადასახადების და სანქციის თანხების მიხედვით, რომელზეც გასულია საგადასახადო მოთხოვნის წარდგენის ხანდაზმულობის ვადა.

33. თუ „საგადასახადო მოთხოვნის“ ან/და „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ წარდგენის ხანდაზმულობის ვადის გასვლამდე დარჩენილია ერთ წელზე ნაკლები დრო და გადასახადის გადამხდელმა საგადასახადო ორგანოში წარადგინა საგადასახადო დეკლარაცია ან გაანგარიშება (მათ შორის, შესწორებული), ამ დეკლარაციის ან გაანგარიშების საფუძველზე განხორციელებულ დარიცხვებზე მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადა გრძელდება ერთი წლით.

მაგალითი:

შპს „ელიტის“ 2500 ლარი ზედმეტად გადახდილი გადასახადის თანხის

დაბრუნების თაობაზე „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ წარდგენის ხანდაზმულობის ვადა (6 წელი) გადის 2011 წლის 1 იანვარს, ანუ ხანდაზმულობის ვადის გასვლამდე დარჩენილია ერთ წელზე ნაკლები (2 თვე).

ამ პერიოდში შპს „ელიტამ“ 2010 წლის 1 დეკემბერს საგადასახადო ორგანოში წარადგინა 2004 წლის აპრილის თვის დღგ-ის დაზუსტებული საგადასახადო დეკლარაცია, რომლის საფუძველზეც ბარათზე განხორციელდა 2000 ლარის დარიცხვის ოპერაცია.

მოცემულ შემთხვევაში:

დაზუსტებული დღგ-ის დეკლარაციის საფუძველზე განხორციელებულ 2000 ლარი დარიცხულ თანხაზე „საგადასახადო მოთხოვნის“ წარდგენის ხანდაზმულობის ვადა გაგრძელდება ერთი წლით და საგადასახადო ორგანოს აღნიშნულ თანხაზე საგადასახადო მოთხოვნის წარდგენის შესაძლებლობა მიეცემა 2012 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში.

34. პირველადი საგადასახადო დეკლარაციით დასარიცხვად გამოანგარიშებული გადასახადის თანხის ბარათზე ასახვა ხორციელდება კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში. აღნიშნული დარიცხვის ოპერაცია ბარათზე შესაძლებელია გატარებულ იქნეს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაზე ადრე, თუ იგივე საანგარიშო პერიოდის გადასახადის თანხა ასევე გადახდილი იქნება ვადაზე ადრე. დადგენილ ვადამდე წარმოდგენილი საგადასახადო დეკლარაციების მონაცემები, როგორც წესი, ბარათზე აისახება ვადის დადგომის თარიღისათვის. დადგენილ ვადაში წარმოდგენილი, ასევე დაზუსტებული საგადასახადო დეკლარაციების მონაცემები ბარათზე აისახება მათი მიღებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში. იმ შემთხვევაში, როდესაც საანგარიშო პერიოდის პირველადი საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენა საგადასახადო ორგანოში განხორციელდება გადასახადის გადახდის დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ, აღნიშნული დეკლარაციით გამოანგარიშებული გადასახადის თანხის ბარათზე დარიცხვა განხორციელდება არა უგვიანეს მისი საგადასახადო ორგანოში წარდგენის დღიდან 5 სამუშაო დღისა. ამასთან, დეკლარაციების ბარათზე გატარება ხორციელდება ქრონოლოგიური წესით, კუთვნილი სავადო თარიღის მიხედვით, ხოლო დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ წარმოდგენილი საგადასახადო დეკლარაციების მონაცემები ბარათზე აისახება, საგადასახადო ორგანოში მათი წარმოდგენიდან არა უგვიანეს მეორე სამუშაო დღისა.

35. შესწორებული (დაზუსტებული) საგადასახადო დეკლარაციით ბარათზე გატარდება დამატებით დასარიცხი ან შესამცირებელი სხვაობის თანხა, რომელიც წარმოიქმნება პირველად საგადასახადო დეკლარაციის მონაცემებსა და შესწორებულ (დაზუსტებულ) წარმოდგენილი დეკლარაციის მონაცემებს შორის.

36. თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი იქნა შესწორებული (დაზუსტებული) საგადასახადო დეკლარაცია, რომელიც სავარაუდოდ იწვევს იმ საანგარიშო პერიოდის გადასახადის თანხების დამატებით დარიცხვას (შემცირებას), რომელ საანგარიშო პერიოდზეც გადამხდელს უკვე საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში წარდგენილი აქვს

საგადასახადო დეკლარაცია და რომლის მონაცემებიც ჯერ კიდევ არ არის ასახული გპაბ-ზე და რომლისთვისაც ასევე ჯერ არ დამდგარა გადასახადის გადახდისათვის დადგენილი ვადა, ამ შემთხვევაში შესწორებული საგადასახადო დეკლარაცია ჩაითვლება თავდაპირველ დეკლარაციად და გპაბ-ზე მოხდება შესწორებული (დაზუსტებული) საგადასახადო დეკლარაციის მონაცემების თანხის ასახვა.

37. საგადასახადო ორგანოში გადასახადის გადამხდელების მიერ წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციები რეგისტრირდება გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო (სასაქონლო) დეკლარაციების რეგისტრაციის ჟურნალში (დანართი №3), შესაბამის პროგრამაში, საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ.

38. საგადასახადო შემოწმებებითა და სასამართლოს გადაწყვეტილებებით დარიცხული თანხების შესახებ ინფორმაციის რეგისტრაცია ხორციელდება საგადასახადო შემოწმებებითა და სასამართლოს გადაწყვეტილებებით დარიცხული თანხების შესახებ ინფორმაციის რეგისტრაციის ჟურნალში (დანართი №4) და შესაბამის პროგრამაში.

39. საგადასახადო ორგანო დამოუკიდებლად ახორციელებს გადასახადის თანხების დარიცხვას და ამის თაობაზე გადასახადის გადამხდელს უგზავნის „საგადასახადო მოთხოვნას“, თუ:

ა) საგადასახადო კანონმდებლობა გადასახადის გადამხდელის მიერ არ მოითხოვს (ფიზიკური პირის ქონების გადასახადის გამოანგარიშების შემთხვევაში) დეკლარაციის წარდგენასთან ერთად გადასახადის გადახდას;

ბ) როდესაც საგადასახადო ორგანო სათანადო ინფორმაციის საფუძველზე დაასკვნის, რომ ადრინდელი დარიცხვა არასწორია.

40. საგადასახადო შემოწმების მასალების განხილვის შედეგებზე, ან საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმებზე გადასახადების ან/და საგადასახადო სანქციების თანხების დარიცხვის შესახებ საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ გადაწყვეტილების გამოტანის შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელს, „გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად წარედგინება „საგადასახადო მოთხოვნა“ დამატებით დარიცხული თანხების ოდენობის და გადახდის ვადების მითითებით. საგადასახადო დავალიანების წარმოშობის თარიღად ითვლება საგადასახადო შემოწმების მასალების საფუძველზე საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებაში მითითებული დარიცხვის თარიღი.

41. გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო შემოწმების შედეგად დამატებით დარიცხული თანხის შესახებ მიღებული „საგადასახადო მოთხოვნით“ გადასახადელად დარიცხული თანხის არა მთლიანად, არამედ მისი სადავო ნაწილის გასაჩივრების შემთხვევაში, პირადი ადრინდელი ბარათზე ხდება მთლიანი თანხის განაწილება. ამ შემთხვევაში სადავო ნაწილზე გატარდება საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები საგადასახადო კოდექსის 254-ე მუხლით გათვალისწინებული პირობების დაცვით. ამასთან, დამატებით დარიცხული თანხის, რომელზედაც გადამხდელს არ გააჩნია პრეტენზია,

ბიუჯეტში შეტანა უნდა განხორციელდეს გასაჩივრების კანონმდებლობით დადგენილი ვადის ამოწურვის შემდეგ. გადახდის ვადად ითვლება საგადასახადო შემოწმების მასალების საფუძველზე საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებაში მითითებული გადახდის თარიღი.

42. იმ შემთხვევაში, როდესაც საჩივრის განხილვის შედეგებით გამოტანილია გადაწყვეტილება საჩივრის მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკმაყოფილების თაობაზე, მაშინ მოხდება საგადასახადო შემოწმების აქტით დარიცხული თანხების შესწორება ბარათზე საბოლოოდ დარიცხული თანხების მიხედვით და საბოლოო შედეგის მისაღებად გატარდება ამ მუხლის 41-ე პუნქტით გათვალისწინებული ღონისძიებები.

43. საგადასახადო შემოწმების მასალებზე საჩივრის განხილვის შედეგებიდან გამომდინარე ფორმირდება ახალი შეტყობინება (საგადასახადო ორგანოში გასაჩივრების შემთხვევაში) და პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხვის შესახებ ჩანაწერი შეიტანება საჩივრის განხილვის საბოლოო შედეგებიდან გამომდინარე მიღებული გადაწყვეტილების გათვალისწინებით. ამასთან, საგადასახადო შემოწმების შედეგად დარიცხულ გადასახადების და სანქციების თანხებზე არ გამოიყენება საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები 30 კალენდარული დღის განმავლობაში. (6.02.2012 N 1420)

44. იმ შემთხვევაში, თუ საგადასახადო ან სასამართლო ორგანოების განხილვის შედეგად არ იქნა დაკმაყოფილებული გადასახადის გადამხდელის საჩივარი, მოცემული თანხები ექვემდებარება ბიუჯეტის სასარგებლოდ ამოღებას საქართველოს საგადასახადო კოდექსის XI კარით გათვალისწინებული საგადასახადო ვალდებულებების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების გამოყენებით. ამასთან, ბარათზე საურავის დარიცხვა განხორციელდება საგადასახადო ვალდებულებების შეუსრულებლობის თითოეული დღისათვის, დაწყებული საგადასახადო დავალიანების წარმოქმნის, ანუ საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებაში მითითებული დარიცხვის თარიღიდან.

მაგალითი:

შპს „ელიტასთან“ ჩატარებული საგადასახადო შემოწმების შედეგად 2010 წლის 15 მარტის საგადასახადო ორგანოს უფროსის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე, ძირითად გადასახადში გადასახდელად დაერიცხა 15000 ლარი, რაზედაც მას საგადასახადო ორგანოს მიერ წარედგინა „საგადასახადო მოთხოვნა,“ მაგრამ საზოგადოების ხელმძღვანელობა არ დაეთანხმა მას და იგი გასაჩივრა სასამართლოში, რომელმაც 2010 წლის 5 ივნისის გადაწყვეტილებით არ დააკმაყოფილა გადასახადის გადამხდელის სარჩელი და შპს „ელიტას“ დაეკისრა საგადასახადო ორგანოს მიერ წარდგენილი „საგადასახადო მოთხოვნის“ შესრულება.

ამ შემთხვევაში შპს „ელიტას“ უნდა დაერიცხოს საურავი ვადაგადაცილებულ საგადასახადო დავალიანების თანხაზე (15000 ლარი), დაწყებული 2010 წლის 16 მარტიდან, ყოველი ვადაგადაცილებული დღისათვის.

15000 X (ვადაგადაცილებულ დღეთა რაოდენობა X 0.07%) : 100.

45. თუ დავის განმხილველი ორგანოს ან სასამართლოს მიერ მიღებული იქნება გადაწყვეტილება საგადასახადო შემოწმების შედეგად დარიცხული გადასახადების თანხების გაუქმების თაობაზე წარდგენილი საჩივრის/სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ, ამ შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის ბარათზე დარიცხული თანხები ექვემდებარება საბოლოო მონაცემებიდან გამორიცხვას. ამასთან, გადასახადის გადამხდელთან საგადასახადო შემოწმების ჩამტარებელი პირი ვალდებულია, კონტროლის მიზნით, საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ პირს, დავის განმხილველი ორგანოს ან სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებიდან გამომდინარე, წარუდგინოს დარიცხული გადასახადის თანხების შემცირების შესახებ ახალი რეესტრი. ბარათზე საგადასახადო შემოწმების შედეგად დარიცხული თანხების „შემცირება“ განხორციელდება სავადო თარიღების გათვალისწინებით.

მაგალითი:

სასამართლოს მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება შპს „ელიტის“ საგადასახადო შემოწმების შედეგად დარიცხული გადასახადების თანხების (16 500 ლარი) გაუქმების თაობაზე. კერძოდ: დღგ-ში – 6500 ლარის, მოგების გადასახადში 6000 ლარის და საშემოსავლო გადასახადში 4000 ლარის ოდენობით.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს „ელიტის“ ბარათზე დარიცხული თანხები გადასახადების სახეების მიხედვით ექვემდებარება საბოლოო მონაცემებიდან გამორიცხვას.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, შემოწმების ჩამტარებელი პირი საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებიდან გამომდინარე ადრე დარიცხული თანხების (გადასახადის სახეების მიხედვით) შემცირების შესახებ ახალ რეესტრს, რომლის საფუძველზეც თანხების შემცირების შესახებ ბარათზე გაკეთდება შემდეგი სახის ჩანაწერი – „შემცირებულია საგადასახადო შემოწმებით დარიცხული თანხა სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე“.

შემცირება განხორციელდება დარიცხული თანხების სავადო თარიღების გათვალისწინებით.

46. საგადასახადო დავის დაწყების შემთხვევაში, დავის დაწყების დღიდან მის დასრულებამდე შეჩერებულად ითვლება სადავო თანხის, მასზე დარიცხული საურავისა და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის ვალდებულება, თუმცა გრძელდება ძირითად თანხაზე საურავის დარიცხვა.

47. გადასახადის გადამხდელის მიერ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში ან/და სასამართლოში გასაჩივრებული გადასახადის თანხა აისახება როგორც ბარათზე, ისე შემოსავლების სამსახურის მონაცემთა ერთიან კომპიუტერულ ბაზაში არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შესახებ ელექტრონული წესით ამობეჭდილ შედარების აქტში.

48. გადასახადის გადამხდელის ბარათებზე გადასახადების მიხედვით

აღიარებული საგადასახადო დავალიანების არსებობის შემთხვევაში ბიუჯეტის დავალიანებათა დაფარვა უნდა განხორციელდეს შემდეგი თანმიმდევრობით:

- ა) გადასახადის თანხა;
- ბ) ჯარიმა;
- გ) საურავი.

49. გადასახადის გადამხდელის ბარათზე დარიცხული და გადახდილი გადასახადის ან სანქციის თანხების შესახებ ჩანაწერები წარმოებს სრულ ლარებში. ამ მიზნით საგადასახადო ვალდებულება 1 ლარამდე ნულდება.

50. სათამაშო ბიზნესის ორგანიზატორი პირების მიერ დაბეგვრის ობიექტის ფაქტობრივი განთავსების ტერიტორიაზე მოქმედ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი განაცხადი (მოთხოვნა), სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ნიშნების გამოყოფის შესახებ, საგადასახადო ორგანოს მიერ განიხილება როგორც სათანადო ინფორმაცია და აღნიშნული თანხების დარიცხვას, სათამაშო ბიზნესის ორგანიზატორი პირებისათვის გახსნილ მოსაკრებლის ბარათზე, შესაბამისი პროცედურების დაცვით, მოახდენს საანგარიშო კვარტალის პირველი რიცხვის წინა დღის 24 საათიდან.

51. თუ გადასახადის გადამხდელს ევალეზა საგადასახადო დეკლარაციის შევსება და მან წარადგინა იგი, ითვლება რომ:

- ა) საგადასახადო ორგანომ განახორციელა „გადასახადის თანხების დარიცხვა“;
- ბ) საგადასახადო ორგანომ მას გაუგზავნა „საგადასახადო მოთხოვნა“ დადგენილ ვადაში გადასახადის გადახდის შესახებ.

52. გადასახადის, აგრეთვე გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადა დგინდება თითოეული გადასახადის მიხედვით. გადასახადი გადახდილ უნდა იქნას:

ა) თუ საგადასახადო კოდექსით გადასახადის გადამხდელისათვის დაწესებულია ვადა – ამ ვადაში;

ბ) თუ ეს ვადა არ არის დაწესებული, მაგრამ დაწესებულია დეკლარაციის წარდგენის ვადა – დეკლარაციის წარდგენის ვადაში;

გ) თუ არც გადასახადის გადამხდელისათვის არის დაწესებული ვადა და არც დეკლარაციის წარდგენის ვალდებულება არა აქვს – „საგადასახადო მოთხოვნის“ მიღებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში. (6.02.2012 N 1420)

53. თუ პირის მიერ გადახდილი იქნება დასადეკლარირებელი პერიოდის მიმდინარე გადასახდელები (ან არა აქვს მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება) და საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გასვლამდე წერილობით მიმართავს საგადასახადო ორგანოს წლიური საშემოსავლო, მოგების ან ქონების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელების შესახებ, ასეთ შემთხვევაში წარდგენის ვადა გრძელდება 3 თვით. ამასთან, დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელებით მიმდინარე გადასახდელის გადახდის დრო არ იცვლება და არ აჩერებს გადაუხდელ გადასახდელის თანხაზე საურავის დარიცხვის პროცედურას, ხოლო განაცხადებს მიენიჭება სარეგისტრაციო ნომერი და მოხდება მისი დაპაკეტება.

მაგალითი: შპს “ელიტამ” 2011 წლის 25 მარტს განცხადებით მიმართა საგადასახადო ორგანოს 2010 წლის წლიური მოგების გადასახადის საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელების თაობაზე. გადამხდელს გადახდილი აქვს დასადეკლარირებელი პერიოდის (2010 წლის) მიმდინარე გადასახდელები, თანხით 25 000 ლარის ოდენობით. ამ შემთხვევაში წლიური მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადა გაგრძელდება 3 თვით.

შპს “ელიტამ” 2010 წლის წლიური მოგების გადასახადის დეკლარაცია საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა 2011 წლის 30 ივნისს, რომლის მიხედვითაც 2010 წლის მოგების გადასახადი დაადეკლარირა 35 000 ლარის ოდენობით, ანუ 10 000 ლარით მეტი, ვიდრე დასადეკლარირებელი პერიოდის მიმდინარე გადასახდელები.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს “ელიტას” დასადეკლარირებელ პერიოდზე დაფიქსირებულ 10 000 ლარ მოგების გადასახადის თანხაზე დაერიცხება საურავი თითოეულ დღეზე 0.07%-ის ოდენობით, დაწყებული 2010 წლის 1 აპრილიდან 1 ივლისამდე პერიოდისათვის, თანხით – 637 ლარის ოდენობით.

$$[10\ 000 \times (91 \times 0.07)] = 637 \text{ ლარი}$$

54. გადასახადის გადამხდელის, მიმდინარე საგადასახადო წლის მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავლის (მოგების), მათ შორის, საგადასახადო შეღავათების გათვალისწინებით, გასული წლის შემოსავალთან (მოგებასთან) შედარებით, არანაკლებ 50%-ით შემცირების შემთხვევაში, თუ აღნიშნულის შესახებ მის მიერ მიმდინარე გადასახდელის გადახდის სავადომდე (ქონების გადასახადის შემთხვევაში 1 ივნისამდე) ეცნობება შესაბამის საგადასახადო ორგანოს, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს შეამციროს ან საერთოდ არ გადაიხადოს მიმდინარე გადასახდელების თანხები.

54¹. საწარმოები და ორგანიზაციები, ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების შემთხვევაში იხდიან მიმდინარე გადასახდელებს, გასული საგადასახადო წლის წლიური გადასახადის მიხედვით. თუ გადასახადის გადამხდელს გასული საგადასახადო წლის განმავლობაში არ გააჩნდა დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება) მაშინ იგი მიმდინარე გადასახდელებს არ იხდის. (6.02.2012 N 1420)

55. 55. გადასახადის გადამხდელის მიერ ამ მუხლის 54-ე პუნქტის გამოყენების შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი ფაქტობრივი წლიური შედეგების მიხედვით არ დასტურდება მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავლის (მოგების) 50 პროცენტით შემცირების ფაქტი და გადასახადის გადამხდელს საანგარიშო წლის განმავლობაში სრული ოდენობით არ გადაუხდია მიმდინარე გადასახდელების თანხები, მასზე უნდა განხორციელდეს საურავის დარიცხვა გადაუხდელი მიმდინარე გადასახდელების ფარგლებში, მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადების

დადგენილი თარიღებიდან საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის თარიღამდე არსებულ დროის მონაკვეთში. ამასთან, საგადასახადო წლის დასრულებამდე დეკლარაციის წარდგენის შემთხვევაში გადაუხდელ მიმდინარე გადასახდელებზე საურავი დაერიცხება ამ საგადასახადო წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით. (6.02.2012 N 1420)

მაგალითი №1:

ვთქვათ შპს „ელიტა“ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილ 2009 წლის მოგების გადასახდის წლიურ დეკლარაციაში დასაბეგრი მოგება განსაზღვრა 500 000 ლარის ოდენობით, საიდანაც შესაბამისად მოგების გადასახადის თანხა გამოუანგარიშდა 75 000 ლარის ოდენობით ($500\,000 \times 15\%$) : 100;

იმის გათვალისწინებით, რომ 2010 წელს საზოგადოება არ ელოდება დასაბეგრი მოგების მნიშვნელოვან ცვლილებას გასულ 2009 წელთან შედარებით,

მოცემულ პირობებში:

შპს „ელიტა“ ვალდებულია 2010 წლის განმავლობაში მიმდინარე გადასახდელების სახით გადაიხადოს, ხოლო საგადასახადო ორგანო ვალდებულია საგადასახადო კოდექსით დაწესებულ ვადებში დაარიცხოს მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები შემდეგი ოდენობით:

- 15 მაისისათვის – 18 750 ლარი,
- 15 ივლისისათვის – 18 750 ლარი,
- 15 სექტემბრისათვის – 18 750 ლარი,
- 15 დეკემბრისათვის – 18 750 ლარი.

შპს „ელიტას“ 2010 საგადასახადო წლის განმავლობაში გადახდილი მიმდინარე გადასახდელების თანხები ეთვლება ამ საგადასახადო წლის მიხედვით დარიცხულ გადასახადში.

მაგალითი №2:

პირობა იგივეა, რაც პირველ მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტამ“ 2010 წლის 7 ივლისს საგადასახადო ორგანოს წერილობით აცნობა იმის შესახებ, რომ მას 2010 წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არა ნაკლებ 50%-ით და სურს გამოიყენოს კანონით მინიჭებული უფლება, მიმდინარე გადასახდელების გადახდისაგან გათავისუფლების შესახებ.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია შეასრულოს შპს „ელიტას“ მოთხოვნა და მომავალი სამი სავადოს მიხედვით (15 ივლისი, 15 სექტემბერი და 15 დეკემბერი) აღარ განახორციელოს მიმდინარე გადასახდელების დარიცხვა. ხოლო რაც შეეხება 2010 წლის 15 მაისის სავადოს მიხედვით დარიცხულ მიმდინარე გადასახდელს (18

750 ლარი), მისი შემცირება არ განხორციელდება, რადგან საწარმომ მოსალოდნელი შემცირების შესახებ პირველი სავადოს დადგომამდე არ აცნობა საგადასახადო ორგანოს.

მაგალითი №3:

პირობები იგივეა, რაც პირველ მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტა“-მ 2010 წლის 25 აპრილს წერილობით აცნობა საგადასახადო ორგანოს იმის შესახებ, რომ მას 2010 წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა საგადასახადო წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არა ნაკლებ 50%-ისა და სურს გამოიყენოს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით მინიჭებული უფლება მიმდინარე გადასახდელების გადახდისაგან გათავისუფლების შესახებ.

ამასთან, შპს „ელიტამ“ საქმიანობის შეწყვეტასთან დაკავშირებით 2010 წლის 1 დეკემბერს საგადასახადო ორგანოში წარდგენილ 2010 წლის მოგების გადასახადის დეკლარაციაში დასაბეგრი მოგება აჩვენა 240 000 ლარის ოდენობით, ანუ გასულ 2009 წელთან შედარებით იგი შემცირებულია მხოლოდ 48%-ით ($240\ 000 : 500\ 000 \times 100 = 48\%$).

მოცემულ პირობებში:

იმის გათვალისწინებით, რომ საწარმოს დასაბეგრი მოგება შეუმცირდა 50%-ზე ნაკლები ოდენობით და დაცული არ არის საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 155-ე მუხლის მე-4 ნაწილის პირობები, შპს „ელიტას“ საურავი უნდა დაერიცხოს მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადების დადგენილი თარიღებიდან მოგების გადასახადის წლიური დეკლარაციის წარდგენის თარიღამდე არსებულ პერიოდზე, ანუ მოცემულ შემთხვევაში 2010 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდისათვის.

კერძოდ, შპს „ელიტას“ მიმდინარე გადასახდელების გადაუხდელობის შემთხვევაში 2010 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდზე საურავი უნდა დაერიცხოს შემდეგ თანხებზე:

2010 წლის 16 მაისიდან 15 ივლისის ჩათვლით პერიოდზე – 18 750 ლარზე;

2010 წლის 16 ივლისიდან 15 სექტემბრის ჩათვლით პერიოდზე 37 500 (18750 + 18750) ლარზე;

2010 წლის 16 სექტემბრიდან 15 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდზე 56 250 (37500 + 18750) ლარზე;

2010 წლის 16 დეკემბრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდზე 75 000 (56 250 + 18750) ლარზე.

56. გადასახადი გადახდილ უნდა იქნეს:

ა) „საგადასახადო მოთხოვნაში“ მითითებული დარიცხვის ადგილის

მიხედვით;

ბ) საგადასახადო კანონმდებლობაში მითითებული ადგილის მიხედვით, თუ საჭირო არ არის „საგადასახადო მოთხოვნა“;

გ) გადასახადის გადამხდელი არამეწარმე ფიზიკური პირის საცხოვრებელი ადგილის ან საწარმოს/ორგანიზაციის, მეწარმე ფიზიკური პირის საგადასახადო რეგისტრაციის (აღრიცხვის) ადგილის მიხედვით, თუ საგადასახადო კანონმდებლობაში ადგილი მითითებული არ არის;

დ) საგადასახადო რეგისტრაციის (აღრიცხვის) ადგილის მიხედვით, თუ გადახდას ასრულებს საგადასახადო აგენტი.

56¹. მიმდინარე გადასახდელების სახით ბიუჯეტში გადახდილი თანხები გადასახადის გადამხდელს ჩაეთვლება საგადასახადო წლის მიხედვით ბარათზე დარიცხულ გადასახადის თანხებში. (6.02.2012 N 1420)

57. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებგვერდის მეშვეობით საბანკო პლასტიკური ბარათით გადახდის განხორციელებისას გადასახადის ან/და გადასახდელის გადახდის დამადასტურებელ დოკუმენტად მიჩნეული უნდა იქნეს აღნიშნული საშუალებით გადახდის დროს კომერციული ბანკის ან მისი მომსახურე საანგარიშსწორებო – საპროცესინგო ცენტრის მიერ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსათვის მიწოდებული ელექტრონული შეტყობინება გადახდის ოპერაციის შესახებ.

58. გადასახადის გადამხდელთა მიერ სასაქონლო ოპერაციის განხორციელების დროს ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით დეპოზიტის გამოყენების შემთხვევაში დეპოზიტის აღრიცხვა წარმოებს დანართი №5 ფორმის შესაბამისად (დეპოზიტები სახელმწიფო ხაზინაში), რისთვისაც: (13.09.2011 N 7930)

ა) სასაქონლო ოპერაციის განხორციელებით წარმოშობილი ვალდებულების დაფარვა სადეპოზიტო ანგარიშიდან ხორციელდება ვალდებული პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი განაცხადის საფუძველზე;

ბ) განვლილი პერიოდის ვალდებულების დასაფარად განკუთვნილი თანხები, რომელთა გადატანა სადეპოზიტო ანგარიშიდან არ განხორციელებულა, ექვემდებარება ბიუჯეტში გადატანას ხარვეზის გამოვლენის თარიღიდან;

გ) სადეპოზიტო ანგარიშიდან სახელმწიფო ბიუჯეტში თანხის დაგვიანებით გადატანით გამოწვეული საურავი ექვემდებარება შემცირებას.

მუხლი 4. ბარათზე საურავების ასახვის წესები

1. საგადასახადო ვალდებულების შესრულებად ითვლება საგადასახადო კოდექსით დადგენილ ვადაში გადასახადის თანხის გადახდა. გადასახადი გადახდილი უნდა იქნეს სრულ ლარებში, გადასახადი გადახდილად ითვლება, თუ გადასახადის გადამხდელმა სათანადო საგადახდო დავალება საბანკო დაწესებულებას ჩააბარა შესაბამისი გადასახადის გადახდის ვადის ბოლო დღის 24 საათამდე.

11. საგადასახადო დავალიანებად ითვლება სხვაობა გადასახადის გადამხდელის მიერ დადგენილ ვადაში გადაუხდელი გადასახადების ან/და სანქციების თანხასა და ზედმეტად გადახდილი გადასახადების ან/და სანქციების თანხას შორის. (6.02.2012 N 1420)

2. გადასახადის გადახდის დღედ ითვლება გადასახადის თანხის ბიუჯეტის შესაბამის ანგარიშზე ჩარიცხვის დღე, თუ საგადასახადო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

3. საურავი წარმოადგენს ძირითად საგადასახადო სანქციას, რომელიც ეკისრება ნებისმიერ პირს, თუ მან საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში არ გადაიხადა ან არასრულად გადაიხადა ძირითადი გადასახადის თანხა. საურავის დარიცხვა წარმოებს იმ შემთხვევაშიც, როდესაც გადასახადის გადამხდელი დამოუკიდებლად აღმოაჩენს დაშვებულ შეცდომას და ბიუჯეტში გადარიცხავს გადასახადის შემცირებულ თანხებს.

მაგალითი:

შპს „ელიტამ“ თვითონ აღმოაჩინა, რომ 2010 წლის 15 სექტემბრისათვის საგადასახადო ორგანოში წარდგენილ დღგ-ის დეკლარაციაში გამოანგარიშებული გადასახადი 15000 ლარის ნაცვლად უნდა ყოფილიყო 18000 ლარი, ანუ გადასახადი შემცირებული იქნა 3000 ლარით, რომელიც გადარიცხულია ბიუჯეტში 10 დღის დაგვიანებით. საგადასახადო ორგანოს მიერ შემცირებულ თანხაზე დაერიცხება საურავი ყოველი ვადაგადაცილებული დღისათვის 21 ლარის ოდენობით.

$$[3000 \times (10 \times 0.07\%)] = 21 \text{ ლარი}$$

4. საურავის დარიცხვა ხორციელდება გადასახადის ძირითად თანხაზე, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას გადასახადის გადამხდელის შეუსრულებელ საგადასახადო ვალდებულებებსა და ზედმეტად გადახდილი თანხების ჯამს შორის. საურავის დარიცხვა ხორციელდება თითოეული ვადაგადაცილებული დღისათვის: (6.02.2012 N 1420)

ა) იმპორტის გადასახდელებზე - ვალდებულების წარმოშობის მე-4 დღიდან;

ბ) ყველა სხვა დანარჩენ შემთხვევაში - შესაბამისი ვალდებულების წარმოშობის მომდევნო დღიდან.

5. თუ გადასახადის გადამხდელი საურავის დარიცხვის ვალდებულების ვადის დადგომის შემდეგ გადაიხდის გადასახადის ძირითადი თანხის ნაწილს, გადახდის მომდევნო კალენდარული დღიდან საურავის დარიცხვა გაგრძელდება საგადასახადო დავალიანების ფაქტობრივად დარჩენილ ნაწილზე, ხოლო თუ მოვალე მთლიანად დაფარავს საგადასახადო დავალიანებას, ამ შემთხვევაში დავალიანების დაფარვის მომდევნო კალენდარული დღიდან მთლიანად შეწყდება საურავის დარიცხვა.

6. საურავის ოდენობა ტოლია საგადასახადო დავალიანების თანხის 0.07

პროცენტისა ყოველი ვადაგადაცილებული დღისათვის, რომლის გაანგარიშება წარმოებს შემდეგი ფორმულის გამოყენებით:

საურავი = (დავალიანების თანხა X ვადაგადაცილებულ დღეთა რაოდენობა X 0.07) : 100

მაგალითი №1:

ვთქვათ, შპს „ელიტას“ 2010 წლის ივნისის თვის დღგ-ის დეკლარაციით გადასახდელი ქონდა 25 000 ლარი, რომელიც უნდა გადახდილიყო არა უგვიანეს ამავე წლის 15 ივლისისა, შპს „ელიტამ“ კი აღნიშნული თანხა გადაიხადა 2010 წლის 15 ოქტომბერს.

მოცემულ შემთხვევაში:

ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა შეადგენს 92 დღეს (16 ივლისიდან 15 ოქტომბრის ჩათვლით), ხოლო გადასახდელი საურავის ოდენობა კი გამოუანგარიშდება – 1610.50 ლარის ოდენობით (25000 X 0.07 X 92) : 100.

მაგალითი №2:

პირობები იგივეა რაც პირველ მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტამ“ ამ თანხის ნაწილი – 15 000 ლარი გადაიხადა 30 სექტემბერს, ხოლო დანარჩენი 10 000 ლარი კი გადაიხადა 15 ნოემბერს.

მოცემულ შემთხვევაში:

ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 25 000 ლარისთვის შეადგენს 77 დღეს (16 ივლისიდან 31 სექტემბრის ჩათვლით), ხოლო 10 000 ლარისთვის კი – 123 დღეს (16 ივლისიდან 15 ნოემბრის ჩათვლით).

ამდენად, გადასახდელი საურავის ოდენობა გამოუანგარიშდება შემდეგნაირად:

$[(25\ 000\ \text{ლარი} \times 0,07\% \times 77\ \text{დღე}) : 100 + (10\ 000\ \text{ლარი} \times 0,07\% \times 106\ \text{დღე}) : 100] = 1669,50\ \text{ლარი.}$

7. გადასახადის გადახდის ვადის გადაცილების შემთხვევაში გადასახადის გადახდის დღე ითვლება ვადაგადაცილებულ დღედ.

8. საგადასახადო სანქციას საურავი არ ერიცხება.

9. გადასახადის გადამხდელის მიერ გადასახადი გადაიხდება მისი საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით, გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა, რომელიც გადასახადს იხდის მისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

10. იმ შემთხვევაში, როდესაც გადასახადის გადახდის ვადა ემთხვევა დასვენების დღეს, ვადაგადაცილებული დავალიანების თანხაზე საურავის დარიცხვა იწყება დასვენების დღის შემდეგ მეორე სამუშაო დღიდან.

11. საურავის დარიცხვა ბარათზე მიმდინარეობს ყოველდღიურად და ჩანაწერები მის შესახებ წარმოებს ყოველი გატარებული ოპერაციის დროს. ინფორმაცია საურავის შესახებ ითვლება ნებისმიერი მითითებული პერიოდისათვის.

12. თუ გადასახადის გადამხდელს, საგადასახადო მოთხოვნა, მათ შორის, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ ქონების გადასახადის განაკვეთების ცვლილებასთან (შემოღებასთან) დაკავშირებით, ასევე ზონების დაკონკრეტების გამო, ხელახლა გადაანგარიშებული ქონების გადასახადის შესახებ, ჩაბარდა გადასახადის გადახდის ვადის დადგომის შემდეგ, მაშინ საურავის დარიცხვა განხორციელდება ამ პირისათვის საგადასახადო მოთხოვნის ჩაბარების დღის შემდეგ მე-20 დღიდან. ამასთან, გადამხდელს დაზუსტებულ „საგადასახადო მოთხოვნასთან“ ერთად გაეგზავნება განმარტება, რომელშიც აისახება „საგადასახადო მოთხოვნაში“ ცვლილებების შეტანის მიზეზები.

მაგალითი:

ვთქვათ შპს „ელიტას“ წარმოექმნა საგადასახადო ვალდებულება 25000 ლარზე, რომლის გადახდის ვადა არის 2010 წლის 25 ოქტომბერი, რაზედაც „საგადასახადო მოთხოვნა“ ჩაბარდა 2010 წლის 27 ოქტომბერს.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს „ელიტის“ მიმართ საურავის დარიცხვის პროცედურა, საგადასახადო დავალიანების (25000 ლარი) გადაუხდელობის შემთხვევაში დაიწყება მისთვის „საგადასახადო მოთხოვნის“ ჩაბარების დღის შემდეგ მე-20 დღიდან, ანუ 2010 წლის 16 ნოემბრიდან.

13. საურავი არ დაეკისრებათ (იმ გადასახადების გარდა, რომელთა მიმართაც გადამხდელს ეკისრება საგადასახადო აგენტის ფუნქცია):

ა) საქონლის/მომსახურების მიწოდებლებს – იმ საგადასახადო ვალდებულებებზე, რომელიც წარმოქმნილია საქართველოს სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებით გათვალისწინებული ასიგნებების საფუძველზე მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების ღირებულების შემსყიდველი ორგანიზაციის მიერ თანხის აუნაზღაურებლობის შედეგად, მათი ღირებულების ფაქტობრივი დაფინანსების ოდენობისა და მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების საერთო მოცულობაში ხვედრითი წილის პროპორციულად.

მაგალითი:

ვთქვათ შპს „ელიტამ“ საქართველოს სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებით გათვალისწინებული ასიგნებების საფუძველზე გაწია 10 000 ლარის ღირებულების მომსახურება. შემსყიდველმა ორგანიზაციამ (სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველი ორგანოები) ვერ აუნაზღაურა ამ მომსახურების ღირებულება.

შპს „ელიტას“ ფაქტობრივი დაფინანსების ოდენობის შესაბამისად გაწეული

მომსახურების საერთო მოცულობაში ხვედრითი წილის შესაბამისად გადასახდელად დაერიცხა დღე 2000 ლარის ოდენობით, რომელიც გადაუხდელი დარჩა.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს „ელიტას“ დღე-ში წარმოქმნილ საგადასახადო დავალიანების თანხის (2000 ლარი) გადაუხდელობის გამო ბარათზე საურავის დარიცხვის ოპერაცია არ განხორციელდება;

ბ) საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, პროექტის მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს, რომლებთანაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს დადებული აქვს „პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ“ ხელშეკრულება – ამ პროექტების ფარგლებში წარმოშობილ საგადასახადო ვალდებულებებზე.

მაგალითი:

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებთან დადებული აქვს „პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ“ ხელშეკრულება.

ამ პროექტის განხორციელების ფარგლებში ამ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს წარმოექმნათ საგადასახადო ვალდებულება 6000 ლარის ოდენობით, რომელიც არ არის გადახდილი ბიუჯეტში.

მოცემულ შემთხვევაში:

საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს, რომლებსაც ზემოთ აღნიშნული პროექტის ფარგლებში წარმოექმნათ საგადასახადო დავალიანება (კონკრეტულ შემთხვევაში 6000 ლარი), მასზე საურავის დარიცხვა არ განხორციელდება.

14. გასული საანგარიშო პერიოდისათვის დამატებით დარიცხვას ან შემცირებას დაქვემდებარებული საურავის თანხების ბარათზე ასახვა ხდება ერთდროულად, დამატებით დარიცხვას ან შემცირებას დაქვემდებარებული გადასახადის თანხების ბარათზე ასახვის პარალელურად. ბარათზე საურავის თანხების დამატებით დარიცხვის ან შემცირების (ჩამოწერის) დროს გაითვალისწინება გადამხდელის მიერ განხორციელებული ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების მდგომარეობა ნარჩენი საგადასახადო დავალიანების ან ზედმეტად გადახდილი გადასახადის თანხების მიხედვით.

15. თუ გადასახადის თანხა არ არის გადახდილი საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში, ამ შემთხვევაში პირი ვალდებულია გადაიხადოს შესაბამისი საურავი. საურავი ერიცხება გადასახადის (გადასახდელის) თანხას, რომელიც არის სხვაობა გადასახადის გადამხდელის შეუსრულებელ საგადასახადო ვალდებულებასა და ზედმეტად გადახდილი გადასახადების

თანხების ჯამს შორის, შესაბამისი ვალდებულების წარმოქმნის მომდევნო კალენდარული დღიდან თითოეული ვადაგადაცილებული დღისათვის. ამასთან, ერთ რომელიმე გადასახადის (გადასახდელის) თანხაზე საურავის დარიცხვის დროს გაითვალისწინება გადამხდელის სხვა გადასახადებში (გადასახდელებში) ზედმეტად გადახდილი თანხები. იმ შემთხვევაში, თუ ზედმეტად გადახდილი თანხების ჯამი აღემატება ვადაგადაცილებულ დავალიანებებს, ავტომატურად (პროგრამულად) ზედმეტობის წარმოშობის თარიღიდან შეწყდება საურავების დარიცხვა იმ გადასახადების (გადასახდელის) მიხედვით, რომლებზედაც ირიცხება ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანებები. თუ ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების საერთო თანხა აღემატება ზედმეტად გადახდილ გადასახადების (გადასახდელის) საერთო თანხას, მაშინ ცალკეულ გადასახადში (გადასახდელში) საურავის დარიცხვა შეწყდება ზედმეტობის წარმოშობის თარიღიდან, ზედმეტად გადახდილი თანხის ფარგლებში, სხვა გადასახადებში (გადასახდელებში) არსებული ნარჩენი დავალიანებების პროპორციულად. ამასთან, გასაღდობის პროცედურაში მონაწილეობს ყველა მოქმედი გადასახადების მიხედვით გახსნილი პირადი აღრიცხვის ბარათი, ელექტრონული ვერსიის არსებობიდან. რაც შეეხება ექსპორტისა და იმპორტის გადასახდელის ბარათებს, ისინი სალდირების პროცედურაში მონაწილეობენ ბარათებზე ასახული 2011 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდის მდგომარეობით წარმოქმნილი ვალდებულებებისა და განხორციელებული ოპერაციების შესახებ მონაცემების მიხედვით, ხოლო 2011 წლამდე პერიოდში წარმოქმნილი ვალდებულებებისა და განხორციელებული ოპერაციების შესახებ მონაცემები სალდირების პროცედურაში გათვალისწინებული იქნება ექსპორტისა და იმპორტის გადასახდელის ბარათებზე 2011 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით დაფიქსირებული ნაშთების სახით.

16. ამოღებულია (6.02.2012 N 1420)

17. გადასახადის გადამხდელს, რომლებსაც მონაცემთა ბაზაში უფიქსირდებათ ლიკვიდირებული გადამხდელის სტატუსი, ასეთ ბარათებზე მოხდება ყველა ოპერაციის გაჩერება და, შესაბამისად, საურავების დათვლა, ბოლო ცვლილების თარიღამდე ან არსებულ ბოლო ოპერაციამდე. ყველა ის საურავი, რომლის შემცირება ვრცელდება ბარათების ელექტრონული ვერსიის არსებობამდე პერიოდზე (მაგალითად: საურავის ნაშთის წლის დასაწყისისათვის შემცირების დროს), უნდა გატარდეს ოპერაცია „შემცირებულია დასკვნით“ ან სხვა საურავის შემცირების ოპერაციით, გარდა „შემცირებულია ზედმეტობის საფუძველზე“. თუ ხდება შეცდომით (აქტით, დასკვნით ან სხვა) დარიცხული საურავის შემცირება – უნდა გატარდეს ოპერაცია „შემცირებულია დასკვნით“ ან სხვა საურავის შემცირების ოპერაციით, გარდა „შემცირებულია ზედმეტობის საფუძველზე“. ყველა ის საურავი, რომლის შემცირება ვრცელდება ბარათების ელექტრონული ვერსიის არსებობის პერიოდზე, უმცირდება ავტომატურად და საგადასახადო ორგანოს მიერ გატარებული ჩანაწერები არ აისახება ბარათებზე და ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტში. იმ შემთხვევაში, თუ საჭირო გახდება უკვე გატარებული შემცირებული საურავის გამიჯვნა ზემოაღნიშნული პრინციპით, საგადასახადო

ორგანო წარმოადგენს ინფორმაციას შემოსავლების სამსახურში ამ მეთოდური მითითების მონაცემები ბარათზე შემცირებული გასამიჯნი საურავების შესახებ დანართი №6-ის შესაბამისად, რის შემდეგ განხორციელდება კორექტირება.

მუხლი 5. ბარათზე ოპერაციების ჩაწერის წესები

1. ბარათი (დანართი №1) შედგება 26 სვეტისაგან და მასში მონაცემები შეიტანება შემდეგი წესით:

ა) პირველ სვეტში აღინიშნება ოპერაციის ჩაწერის თარიღი – დღე, თვე, წელი. ყველა სახის ოპერაციის ჩანაწერები წლის განმავლობაში ამ სვეტში კეთდება ქრონოლოგიურად. თვითოეულ სტრიქონზე ჩაიწერება მხოლოდ ერთი ოპერაცია და თავისუფალი სტრიქონები არ დაიტოვება;

ბ) მე-2 სვეტში იწერება ოპერაციის მოკლე შინაარსი, ინფორმაცია გადასახადის დარიცხვის, გადახდის, შემცირების, დაბრუნების, სხვა გადასახადებში გადატანის, გადასახადის გადახდის ვადის გაგრძელების, უიმედო ვალების ჩამოწერის და სხვათა შესახებ, შესაბამისი პერიოდის მითითებით. ამავე სვეტში მიეთითება დოკუმენტები, რომელთა საფუძველზეც განხორციელდა ეს ოპერაციები: საგადახდო დავალება, საგადასახადო დეკლარაცია, დაზუსტებული (დამატებითი) საგადასახადო დეკლარაცია, დასკვნა ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ან გადატანის თაობაზე, გადაწყვეტილებები სავარაუდო დარიცხვის, საგადასახადო შემოწმების აქტით დარიცხული ან შემცირებული თანხების, დავალიანების გადახდის ვადის გაგრძელების შესახებ, კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს დადგენილება ან განჩინება. ამ სვეტში შესატანი ჩანაწერების ტიპური ჩამონათვალი მოცემულია ამ ინსტრუქციის №7 დანართში;

გ) მე-3 სვეტში „გადახდის ვადა და ჩარიცხვის თარიღი“ იწერება დარიცხული გადასახადის გადახდის ვადა, ხოლო ბიუჯეტის ანგარიშზე გადასახადის გადარიცხვის შემთხვევაში – ფაქტობრივად გადახდის თარიღი. თუ გადასახადის გადამხდელის ანგარიშსწორების ანგარიშიდან ჩამოწერილი გადასახადის თანხები ჩარიცხულია ბიუჯეტში მხოლოდ მომდევნო დღეს, ამ შემთხვევაში მე-3 სვეტში ეჩვენება ორი თარიღი: მრიცხველში – გადამხდელის ანგარიშსწორების ანგარიშიდან თანხის ჩამოწერის თარიღი, ხოლო მნიშვნელში კი – თანხის ბიუჯეტის ანგარიშზე ჩარიცხვის თარიღი;

დ) მე-4 – მე-10 სვეტებში იწერება ინფორმაცია ძირითადი გადასახადები მიხედვით, კერძოდ:

დ.ა) მე-4 სვეტში იწერება როგორც მიმდინარე თვეში გადასახდელად გამოანგარიშებული, ისე გასული პერიოდის მიხედვით დამატებით დარიცხული თანხები. გადასახდელად გამოანგარიშებული თანხების ჩაწერა ამ სვეტში წარმოებს მხოლოდ გადახდის ვადის დადგომისას;

დ.ბ) მე-5 სვეტი განკუთვნილია, როგორც მიმდინარე თვის, ისე გასულ პერიოდზე ადრე დარიცხული თანხების შემცირებისათვის. შემცირების თანხები ბარათში ჩაიწერება არა უგვიანეს სათანადო საბუთის მიღების მომდევნო სამუშაო დღისა. აგრეთვე, რესტრუქტურისაგან რეჟიმში მყოფი საწარმოს,

რესტრუქტურიზებული დავალიანების თახის ძირითადი ნაწილისათვის, მისი გაყინვის პერიოდში და რეაბილიტაციის რეჟიმში მყოფი საწარმოს ძირითადი თანხის ნაწილისათვის, რომელსაც ამ რეჟიმში მუშაობის პერიოდის განმავლობაში საურავი არ ერიცხება. შესამცირებელი თანხები ბარათში ჩაიწერება არა უგვიანეს სათანადო საბუთის მიღების შემდეგი დღისა;

დ.გ) მე-6 სვეტში – გადახდილია ბიუჯეტში – იწერება საბანკო დაწესებულების მიერ ბიუჯეტში ჩარიცხული გადასახადის თანხები. ჩანაწერები ამ სვეტში წარმოებს მხოლოდ სახელმწიფო ხაზინიდან მიღებული საგადამხდელო დოკუმენტების საფუძველზე. იმ შემთხვევაში, როდესაც შემოსული თანხა აღემატება კუთვნილ ძირითად გადასახადის თანხებს, მე-6 სვეტში ჩაიწერება ბიუჯეტში გადახდილი თანხა იმ ნაწილის გამოკლებით, რაც მიიმართება მე-15 ან 21-ე სვეტებში ჩაწერილი ჯარიმისა და საურავის დასაფარავად. ბიუჯეტში შემოსული თანხის მე-6, მე-13 და მე-20 სვეტებში ჩაწერასთან ერთად შემოსული თანხა ჩაიწერება 26-ე სვეტში ნაზარდი ჯამით წლის დასაწყისიდან;

დ.დ) მე-7 სვეტში – „ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებულია ან გადატანილია” – იწერება ამ გადამხდელის მიერ ხაზინის ერთიანი ანგარიშის დაბრუნების ქვეანგარიშიდან უკან დაბრუნებული ან ბიუჯეტის მიმდინარე შემოსავლებიდან სხვა გადასახადების გადახდის ანგარიშებში გადატანილი თანხის ოდენობა, ხოლო 26-ე სვეტში ეჩვენება შემოსავლის ახალი ჯამი წლის დასაწყისიდან. ზედმეტად გადახდილი თანხის, რომელიც ექვემდებარება გადატანას სხვა გადასახდებში რიცხული ნარჩენების დასაფარავად, მისი გადატანის შემთხვევაში, გადასატანელი თანხა ისევე, როგორც დასაბრუნებელი, ჩაიწერება მე-7 სვეტში, ამავდროულად შემცირდება 26-ე სვეტის ჯამი. იმ გადასახადის ბარათზე, რომლის დასაფარავადაც წარმოებს ჩათვლა, ეს თანხა ჩაიწერება მე-6 სვეტში, როგორც ჩვეულებრივი ბიუჯეტის შემოსავალი;

დ.ე) მე-8 სვეტში ნაჩვენებია იქნება გადასახადის ნარჩენი დავალიანების თანხა, რომელიც დარჩა გადაუხდელი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადახდის ვადის გასვლის შემდეგ;

დ.ვ) მე-9 სვეტში გამოიყოფა დავალიანების თანხა, რომელზედაც არ ხდება საურავის დარიცხვა.

დ.ზ) მე-10 სვეტი გამოყოფილია გადამხდელის მიერ ამ გადასახადზე ზედმეტად გადახდილი ან წარმოქმნილი ზედმეტობის თანხის ოდენობის აღსარიცხავად;

ე) მე-11 – მე-16 სვეტები განკუთვნილია ფინანსური სანქციებით დარიცხული ჯარიმების აღრიცხვისათვის, კერძოდ: მე-11 სვეტი – „დარიცხულია”, მე-12 სვეტი – „შემცირებულია”, მე-13 სვეტი – „გადახდილია ბიუჯეტში”, მე-14 სვეტი – „უკან დაბრუნებულია”, მე-15 სვეტი – „დავალიანება”, მე-16 სვეტი – „ზედმეტად გადახდილი”;

ვ) მე-17 – 21-ე სვეტები განკუთვნილია ძირითადი გადასახადის გადახდის ვადაგადაცილების გამო დარიცხული და გადახდილი საურავების აღრიცხვისათვის, კერძოდ:

ვ.ა) მე-17 სვეტი „დროის პერიოდი“ – მიეთითება დროის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც ხდება საურავების დარიცხვა;

ვ.ბ) მე-18 სვეტი „დარიცხულია“ – ჩაიწერება დარიცხული საურავის თანხის ოდენობა;

ვ.გ) მე-19 სვეტი „საურავი, რომელიც არ დაერიცხა სალდირების შედეგად“ – ჩაიწერება საურავის თანხა, რომელიც არ იქნა დარიცხული სალდირების პროცედურის გამო;

ვ.დ) მე-20 სვეტში „გადახდილია ან დაბრუნებულია (-)“ – იწერება გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი ან დაბრუნებული ან/და ძირითადი გადასახადის დასაფარავად ჩათვლილი საურავის თანხები, ამ უკანასკნელის შემთხვევაში მე-2 სვეტში „ოპერაციის შინაარსი“ მიეთითება – „გადმოტანილია ძირითადი გადასახადის დასაფარავად საურავის ანგარიშიდან“;

ვ.ე) 21-ე სვეტი „გადაუხდელი საურავის ნაშთი“ – აღირიცხება გადაუხდელი საურავის თანხის ნაშთი;

ზ) 22-ე – 25-ე სვეტები განკუთვნილია ჯამური ანგარიშსწორების სალდოსათვის, ძირითადი გადასახადის, ფინანსური სანქციის სახით ჯარიმისა და საურავების ჩათვლით, კერძოდ: 22-ე სვეტი – „დავალიანება სულ“; მათ შორის: 23-ე სვეტი – „დავალიანება (მე-8 სვეტი + მე-15 სვეტი); 24-ე სვეტი – „საურავი (სვეტი 21-ე); 24-ე სვეტი – „ზედმეტად გადახდილია (მე-10 სვეტი + მე-16 სვეტი)“;

თ) 26-ე სვეტში აისახება გადახდილი თანხები ნაზარდი ჯამით, წლის დასაწყისიდან.

მუხლი 6. ბარათზე შედეგების გამოყვანის წესები

1. ყოველი მითითებული პერიოდისთვის (თვე, კვარტალი, წელი) ბარათზე ხდება შედეგების გამოყვანა გამომანგარიშებული, დარიცხული, შემცირებული, ბიუჯეტში გადახდილი, ჩათვლილი და ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებული გადასახადის თანხების, ჯარიმებისა და საურავების მიხედვით, გარდა იმ სვეტებისა, რომლებშიც ასახულია საბოლოო ნაშთები და საბოლოო ნაშთების გამოყვანა ხდება ნაზარდი ჯამით წლის დასაწყისიდან. მიღებული შედეგები ჩაიწერება „შედეგი პერიოდისათვის“ ჩანაწერის გასწვრივ.

2. ოპერაციის ჩანაწერის ყოველი თარიღისათვის განისაზღვრება „ანგარიშსწორების სალდო“ ნარჩენი (-), ზედმეტად გადახდილი (+), როგორც ძირითადი გადასახადების, ისე ჯარიმებისა და საურავის თანხების მიხედვით.

3. შედეგების გამოყვანისას „ანგარიშსწორების სალდო ნარჩენი (-), ზედმეტად გადახდილი (+), „საურავის სალდო“ და „სალდო ჯარიმის თანხაზე“, ჯამური თანხის დაანგარიშება არ წარმოებს, არამედ საშედეგო (ჯამურ) სტრიქონზე ჩაიწერება ნარჩენის თანხა (-) ან „ზედმეტად გადახდილი (+), რომელიც გამოყვანილი იქნა ბოლო ოპერაციის ჩაწერის დროს.

4. „შედეგი პერიოდისათვის“ აღინიშნება ბარათზე გავლებული ხაზით, მითითებული პერიოდისთვის ბოლო ჩანაწერის შემდეგ.

5. შედეგების შეჯამების დროს ცალკეულ სვეტებში „-“ ნიშნით ჩაწერილი

თანხები ჯამს გამოაკლდება.

6. ბარათში შედეგების გამოყვანის შემდეგ ხდება ანგარიშგების სალდოს გამოანგარიშების სისწორის შემოწმება, შესაბამისად თვის, კვარტალის, წლის ბოლოსათვის შემდეგი წესით: „საანგარიშო პერიოდის დასაწყისისათვის არსებული სალდო ნარჩენი (-) ან ზედმეტად გადახდილი (+)“ მინუს „დარიცხულია თვის, კვარტალის, წლის განმავლობაში“, პლუს „შემცირებულია თვის, კვარტალის, წლის განმავლობაში“ პლუს „გადახდილია თვის, კვარტალის, წლის განმავლობაში“ მინუს „დაბრუნებულია თვის, კვარტალის, წლის განმავლობაში“.

7. გადასახადების დარიცხვის, შემცირების, გადახდის და დაბრუნების შესახებ ყველა ჩანაწერი ბარათზე წარმოებს განაყოფში „ანგარიშსწორება ძირითადი გადასახადების მიხედვით“, რომელიც იყოფა სვეტებად: „დარიცხულია“, „შემცირებულია“, „გადახდილია ბიუჯეტში“, „ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებულია ან გადატანილია“, და „ანგარიშსწორების სალდო“. განაყოფში – „ანგარიშსწორება ძირითადი გადასახადის მიხედვით“ ანგარიშსწორების სალდო „ნარჩენი და ზედმეტად გადახდილია“, გამოიანგარიშება შემდეგი არითმეტიკული მოქმედებების გამოყენებით: საშედეგო თანხებს მე-4 სვეტში, გამოკლებული მე-5 – მე-7 სვეტების ჯამი, დამატებული ანგარიშსწორების სალდო საანგარიშო პერიოდის დასაწყისისათვის (უარყოფითი სალდოს შემთხვევაში – მე-8 სვეტი, ხოლო დადებითი სალდოს შემთხვევაში – მე-10 სვეტი), უნდა უდრიდეს შესაბამისად მე-8 ან მე-10 სვეტების საშედეგო თანხას საანგარიშო პერიოდის დასასრულისათვის.

8. ბარათზე მიმდინარე გადასახადის დარიცხვისა და გადახდის შესახებ ჩანაწერების ერთი და იმავე თარიღით გატარების დროს, უპირატესობა მიენიჭება დარიცხვის ჩანაწერს.

9. ყველა ჩანაწერი ჯარიმის დარიცხვის, შემცირების, გადახდის და დაბრუნების შესახებ წარმოებს ველში „ანგარიშსწორება ფინანსური სანქციის სახით ჯარიმის თანხაზე“, რომელიც იყოფა შემდეგ გრაფებად: „დარიცხულია“, „შემცირებულია“, „გადახდილია ბიუჯეტში“, „უკან დაბრუნებულია“ და „სანქციის ანგარიშსწორების სალდო“. ანგარიშსწორების სალდო „ნარჩენი ან ზედმეტად გადახდილი“ გამოიანგარიშება შემდეგი არითმეტიკული მოქმედების გამოყენებით: – „ანგარიშსწორება ფინანსური სანქციის სახით ჯარიმის თანხაზე“, საშედეგო თანხის მე-11 სვეტს გამოკლებული მე-12 – მე-14 სვეტების ჯამი, დამატებული ანგარიშსწორების სალდო საანგარიშო პერიოდის დასაწყისისათვის, სვეტი 15 (ნარჩენი სალდოს შემთხვევაში), ან სვეტი 16 (დადებითი სალდოს შემთხვევაში), უნდა უდრიდეს შესაბამისად მე-15 სვეტის ან მე-16 სვეტის საშედეგო თანხას.

10. ყველა ჩანაწერი საურავის დარიცხვის, გადახდის, დაბრუნების შესახებ წარმოებს განაყოფში „ანგარიშსწორება საურავის დარიცხვაზე და გადახდაზე“, რომელიც იყოფა სვეტებად „დროის პერიოდი“, „დარიცხულია საურავი“, „საურავი, რომელიც არ დაერიცხა სალდირების შედეგად“, „გადახდილია ან დაბრუნებულია“ და „გადაუხდელი საურავის ნაშთი“. ველი საურავის დარიცხვაზე „დავალიანება“, ან „ზედმეტად გადახდილია“, გამოიანგარიშება შემდეგი არითმეტიკული მოქმედების გამოყენებით: განაყოფში – „ანგარიშსწორება საურავის დარიცხვაზე და გადახდაზე“,

გადაუხდელი საურავის სალდო საანგარიშო პერიოდის დასაწყისისათვის, დამატებული მე-18 სვეტის საშედეგო თანხა, უნდა უდრიდეს მე-20 და 21-ე სვეტების ჯამს.

მუხლი 7. ბარათის შემოწმების წესი

1. გადასახდელის აღრიცხვის სწორად წარმოების კონტროლის მიზნით საგადასახადო ორგანოები ახორციელებენ ბარათებზე წარმოებული ჩანაწერების სისწორის შემოწმებას. ბარათის შემოწმება შესაძლებელია განხორციელდეს შემდეგ შემთხვევებში:

- ა) საწარმოს (ორგანიზაციის) ლიკვიდაციის/რეორგანიზაციის შემთხვევაში გადამხდელის საგადასახადო აღრიცხვიდან (რეგისტრაციიდან) მოხსნის დროს;
- ბ) საგადასახადო შემოწმების ჩატარების შემთხვევაში;
- გ) საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემთხვევაში;
- დ) ბიუჯეტში ზედმეტად ან შეცდომით გადახდილი შემოსულობის თანხის დაბრუნების შემთხვევაში;
- ე) საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ სხვა შემთხვევებში.

2. ბარათის შემოწმების შემთხვევაში, ამ მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების განხორციელებისათვის გადასახადის გადამხდელი საგადასახადო ორგანოში წარადგენს შესამოწმებელ პერიოდში ბარათზე განხორციელებული დარიცხვა-ჩარიცხვების შესახებ ინფორმაციას დანართი №8ა ფორმის მიხედვით, რომელიც ხელმოწერილი უნდა იყოს უფლებამოსილი პირის მიერ. შესამოწმებელი პერიოდი მოიცავს პერიოდს ბოლო შემოწმებიდან შემოწმების დაწყების თარიღამდე ხანდაზმულობის ვადის გათვალისწინებით. (2.03.2012 N 2927)

3. ბარათების შემოწმების დროს უნდა დადგინდეს:

- ა) ბარათზე დარიცხული და შემცირებული გადასახადის თანხების შესახებ წარმოებული ჩანაწერების თავისდროულობა, სისწორე და სისრულე;
- ბ) საგადასახადო შემოწმებების შედეგად დამატებით დარიცხული (შემცირებული) თანხების ასახვის თავისდროულობა და სისრულე;
- გ) პირველადი და სახელმწიფო ხაზინის დოკუმენტაციის საფუძველზე, ბიუჯეტში ჩარიცხული და ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებული გადასახადის თანხების შესახებ ბარათზე წარმოებული ჩანაწერების თავისდროულობა, სისწორე და სისრულე;
- დ) გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ანგარიშგებაში შეტანილი ცვლილებების შედეგად, ადრე წარდგენილ საგადასახადო დეკლარაციაში არსებული განსხვავების ბარათზე ასახვის სისწორე;
- ე) გადასახადების გადახდის ვადების მითითების სისწორე;
- ვ) გადასახადის თანხების ბიუჯეტში ჩარიცხვის თარიღების მითითების სისწორე.
- ზ) საურავების დარიცხვის სისწორე; (6.02.2012 N 1420)
- თ) ბარათში ყველა სვეტების მიხედვით გამოყვანილი შედეგების სისწორე; (6.02.2012 N 1420)

ი) საბანკო ანგარიშებიდან გადასახადის თანხების ჩამოწერის და მისი ბიუჯეტში ჩარიცხვის თარიღების მითითების სისწორე; (6.02.2012 N 1420)

4. ბარათის შემოწმებისას შემოსავლების სამსახურის ერთიან კომპიუტერული ბაზის მონაცემებსა და გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილ ინფორმაციას შორის უზუსტობის გამოვლენის შემთხვევაში ხდება შესაბამისი პირველადი დოკუმენტების შემოწმება. ბარათთან დაკავშირებული პირველადი დოკუმენტები მოიცავს: საგადახდო დავალებას, საგადასახადო/სასაქონლო დეკლარაციას, დაზუსტებულ საგადასახადო/სასაქონლო დეკლარაციას, დასკვნას ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ან გადატანის თაობაზე, გადაწყვეტილებებს სავარაუდო დარიცხვის, საგადასახადო შემოწმების აქტით დარიცხული ან შემცირებული თანხების, საგადასახადო დავალიანების დაფარვის ვადის გაგრძელების შესახებ, კანონიერ ძალაში შესულ სასამართლოს დადგენილებას ან განჩინებას, კომერციული ბანკის ან მისი მომსახურე საანგარიშსწორებო – საპროცესინგო ცენტრის მიერ მიწოდებულ ელექტრონული შეტყობინების გადახდის ოპერაციის შესახებ ინფორმაციას და სხვა.

5. საანგარიშო წლის დამთავრების შემდეგ ყველა ბარათზე ავტომატურად გამოიყვანება შედეგები წლის ბოლოსათვის, რომლებიც გადადის მომდევნო საგადასახადო წლის დასაწყისისათვის გახსნილ ახალ ბარათზე.

6. ბარათის შემოწმების შედეგად, საჭიროების შემთხვევაში, მოწმდება საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის და გადასახადის გადამხდელის ხელმოწერით (ბეჭდის არსებობის შემთხვევაში – ბეჭდით) დანართი №9 ფორმის შესაბამისი აქტი.

7. ბარათის შემოწმების ვადა საგადასახადო ორგანოსა და გადასახადის გადამხდელის მონაცემებს შორის განსხვავების არარსებობის პირობებში არ უნდა აღემატებოდეს 5 სამუშაო დღეს, ხოლო განსხვავების არსებობის პირობებში კი – აღნიშნული ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 15 სამუშაო დღეს.

8. მსხვილი გადამხდელის სტატუსის მქონე პირის ბარათის შემოწმების ვადა შესაძლებელია გაიზარდოს 30 დღემდე.

9. ლიკვიდირებული საწარმოს/ორგანიზაციის ბარათის შემოწმების შედეგად დამოწმებული დანართი №9-ის შესაბამისი შედარების აქტი გადაეცემა საგადასახადო ორგანოს საარქივო განყოფილებას შესანახად.

10. გადამხდელის გადასახადების (ექსპორტის და იმპორტის გადასახდელების) მიხედვით ბარათის შემოწმების დროს, როდესაც გადასახადის გადამხდელს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 68-ე მუხლის შესაბამისად გადავადებული აქვს წლიური საშემოსავლო, ქონების ან მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადა, არ ხდება არსებული ზედმეტობის გათვალისწინება და საურავის შემცირება, კანონმდებლობით გათვალისწინებული ბოლო საგადასახადო დეკლარაციის წარმოდგენამდე.

მუხლი 8. ბარათის დახურვის წესი

1. საგადასახადო წლის დამთავრების შემდეგ დეკემბრის თვის ბოლო რიცხვში

ყველა ოპერაციის მიხედვით გაკეთებული ჩანაწერის შემდეგ დაიხურება ყველა ბარათი და გამოიყვანება „ანგარიშგების სალდო“ წლის შედეგების მიხედვით, კერძოდ:

ა) გამოანგარიშებული/დარიცხული, შემცირებული, გადახდილი, ჩათვლილი და უკან დაბრუნებული გადასახდის თანხების, აგრეთვე ჯარიმებისა და საურავების მიხედვით;

ბ) გადასახადების მიხედვით, რომლებსაც შეეცვალათ საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების ვადა.

2. ბარათის დახურვა გადასახადების გადამხდელების მიხედვით ხდება ავტომატურად, შემდეგი წესით:

ა) ის ბარათები, რომლებზედაც არ ირიცხება დავალიანება ან ზედმეტობა საგადასახადო წლის დამთავრების შემდეგ დაიხურება და გაკეთდება ჩანაწერი „შედეგი წლის ბოლოსათვის“, ამავდროულად გაიხსნება ახალი ბარათი და გაკეთდება ჩანაწერი „მიმდინარე წლის ათვლის სათავე“;

ბ) დავალიანების ან ზედმეტად გადახდილი თანხების ნაშთების არსებობის შემთხვევაში ბარათზე გაკეთდება ჩანაწერი „შედეგი წლის ბოლოსათვის“, ჩაიწერება ნაშთები, რომელიც გადაიტანება მომავალი საგადასახადო წლისათვის გახსნილ ახალ ბარათებში და გაკეთდება ჩანაწერი „მიმდინარე წლის ათვლის სათავე“.

3. საგადასახადო წლის დამთავრებასთან დაკავშირებით ბარათის დახურვის შემდეგ, მასში ყოველგვარი ჩანაწერის გაკეთება დაუშვებელია, თუ ამ მეთოდური მითითებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

4. გარდა ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული შემთხვევისა, ბარათი იხურება:

ა) გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო აღრიცხვის (რეგისტრაციის) ცვლილებისას;

ბ) იურიდიული პირის ლიკვიდაციისას (მათ შორის – რეორგანიზაციის შედეგად ლიკვიდაციისას);

გ) ფიზიკური პირის გარდაცვალებისას, სასამართლოს მიერ უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან ქმედუუნაროდ აღიარებისას.

5. გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო აღრიცხვის (რეგისტრაციის) ცვლილებისას ბარათის ელექტრონული ვერსია ავტომატურად გადადის, როგორც კი მიეთითება მისი გადასვლის შესახებ გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო აღრიცხვის (რეგისტრაციის) პროგრამაში. ბარათი შეიძლება გადაგზავნილ იქნეს, ასევე წერილობითი ფორმითაც. საგადასახადო ორგანო, საიდანაც გადადის გადასახადის გადამხდელი, ბარათში ახდენს შემდეგი სახის ჩანაწერს – „პირადი აღრიცხვის ბარათი დახურულია, ბარათის ასლი ----- (მიეთითება თარიღი) გაგზავნილია ----- საგადასახადო ორგანოსათვის“. გადასახადის გადამხდელის ახალი ადგილსამყოფლის მიხედვით მდებარე საგადასახადო ორგანო, ძველი ადგილსამყოფლის მიხედვით საგადასახადო ორგანოდან მიღებული „სალდოს“ გათვალისწინებით, ხსნის ახალ ბარათს.

5¹. გადასახადის გადამხდელის (გარდა სსიპ – საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში რეგისტრაციას დაქვემდებარებული პირებისა) საგადასახადო აღრიცხვაში (ადგილსამყოფელის ან საქმიანობის განხორციელების ადგილის შეცვლა) ცვლილებების შეტანის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილი განცხადება უნდა შეიცავდეს შემდეგ მონაცემებს: (6.02.2012 N 1420)

ა) გადასახადის გადამხდელის დასახელება;

ბ) საიდენტიფიკაციო ნომერი;

გ) საგადასახადო აღრიცხვიდან (რეგისტრაციიდან) მოხსნის თარიღი;

6. იურიდიულ პირთა ლიკვიდაციის (მათ შორის, რეორგანიზაციის შედეგად ლიკვიდაციის) შემთხვევაში ბარათზე კეთდება შემდეგი ჩანაწერი „ლიკვიდირებულია“ ან „ლიკვიდირებულია რეორგანიზაციის საფუძველზე“ და მიეთითება ლიკვიდაციის დამადასტურებელი დოკუმენტის ნომერი და თარიღი. საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შემთხვევაში ბარათზე შეიტანება ჩანაწერი „ლიკვიდირებული იურიდიული პირი“, „გამოცხადებულია ბანკროტად“ ან „მიმდინარეობს რეაბილიტაციის პროცესი“.

7. სალიკვიდაციო გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ ბარათზე ხდება ნაშთის განულება უკუოპერაციებით. საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციის სტატუსის მინიჭების შემდგომ პერიოდში ბარათზე, საჭიროების შემთხვევაში, ხორციელდება ოპერაციების ასახვა საბოლოო მიზნობრიობის გარკვევამდე.

8. ფიზიკური პირის გარდაცვალების, სასამართლოს მიერ უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან ქმედუუნაროდ აღიარების შემთხვევაში, მის ბარათზე რაიმე სახის გადასახადის ან გადასახდელის დარიცხვა აღარ ხორციელდება (გარდა დღგ-ისა, კერძოდ, საქონლის ნაშთს, რომელზედაც გადასახადის გადამხდელს მიღებული ჰქონდა დღგ-ის ჩათვლა და რომლის მიხედვითაც მიღებული ჩათვლების გაუქმება უნდა აისახოს ბარათზე), ხოლო შემდგომი პერიოდების მიხედვით დარიცხული თანხები (მათ შორის – საურავი) ექვემდებარება გაუქმებას.

9. იმ შემთხვევაში, თუ გარდაცვლილი ფიზიკური პირის მემკვიდრე აგრძელებს იმავე სამეწარმეო საქმიანობას, რომელსაც ახორციელებდა გარდაცვლილი მეწარმე ფიზიკური პირი და, ფაქტობრივად, ფლობს მის ქონებას, ამ შემთხვევაში გარდაცვლილი ფიზიკური პირის ბარათებიდან მოხდება საბოლოო ნაშთების გადატანა მისი მემკვიდრის ბარათებზე. ამასთან, გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანებაზე საურავის დარიცხვა წყდება მემკვიდრის მიერ სამკვიდროს მიღებამდე პერიოდზე.

9¹. იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლოს მიერ გამოტანილი იქნება გადაწყვეტილება პირის უგზო-უკვლოდ დაკარგვის ან ქმედუუნაროდ აღიარების გაუქმების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების დღიდან ბარათზე აღდგება ადრე ჩამოწერილი საგადასახადო დავალიანება და განახლდება საურავის დარიცხვა და ჯარიმების დაკისრება. (6.02.2012 N 1420)

10. თუ არ არსებობს გარდაცვლილის მემკვიდრე, ან თუ ყველა მემკვიდრემ უარი განაცხადა მემკვიდრეობის მიღებაზე, ან თუ გარდაცვლილი ფიზიკური პირის

საგადასახადო დავალიანების მოცულობა აღემატება მემკვიდრეობით მიღებული ქონების ღირებულებას, ამ შემთხვევაში დარჩენილი თანხა ითვლება უიმედო საგადასახადო დავალიანებად და იგი ჩამოიწერება საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 9. ბარათის წარმოება საწარმოს (ორგანიზაციის) რეორგანიზაციის შემთხვევაში

1. საწარმოს (ორგანიზაციის) რეორგანიზაციის შემთხვევაში, ბარათების შემოწმების შემდეგ, რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ბიუჯეტში გადასახდელების ანგარიშგების სალდო გადაიტანება ახლადშექმნილი უფლებამონაცვლე საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე რეორგანიზაციის თარიღით (რეორგანიზაციის თარიღის ათვლა მოხდება შესაბამისი მარეგისტრირებული ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ სათანადო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის თარიღიდან). რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე ზედმეტობის არსებობის შემთხვევაში აღნიშნული ზედმეტობა უფლებამონაცვლე საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე მოქმედებს სალდოს გადატანის თარიღიდან. რეორგანიზებული პირის რამდენიმე უფლებამონაცვლის არსებობის შემთხვევაში „სალდო“, დავალიანების ან ზედმეტობის სახით, განაწილდება ამ უფლებამონაცვლებებს შორის მათი წილის შესაბამისად. თითოეული მათგანის წილი განისაზღვრება გამყოფი ბალანსით ან სხვა გადამცემი აქტით.

2. ერთი საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათების გაერთიანების დროს, ანუ ერთ საწარმოზე (ორგანიზაციაზე) ორი და მეტი ბარათის შეცდომით გახსნის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანომ შესაძლებელია განახორციელოს მე-7 მუხლით განსაზღვრული პროცედურები, რის შემდეგაც ყველა არსებული ბარათის მიხედვით გადასახადის გადამხდელის ბიუჯეტში გადასახდელი თანხის ანგარიშგების სალდო გადაიტანება ერთ-ერთ ბარათზე, მიღებული გადაწყვეტილების თარიღით და გამოიყვანება საერთო სალდო ყველა ჩანაწერის გათვალისწინებით. გაუქმებული ბარათის ნაშთები განულდება უკუოპერაციებით. თუ ხორციელდება ოპერაციების გადატანა, მაშინ ნაშთის გამოყვანა განხორციელდება ავტომატურად და გაუქმებული ბარათის განულება მოხდება ნაშთების განულებით უკუოპერაციების გატარებით.

3. რეორგანიზაციის დამთავრების შემდეგ გამოიყვანება ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების სალდო, დაიხურება ბარათი უკუოპერაციებით (განულდება) და გაკეთდება ჩანაწერი (დანართი №1, სვეტი №2) „დავალიანება (ზედმეტობა) გადატანილია უფლებამონაცვლე ორგანიზაციის ბარათზე“, მიეთითება მისი საიდენტიფიკაციო ნომერი, ბოლოს ამობეჭდილ ბარათზე კეთდება ხელმოწერა.

4. უფლებამონაცვლე საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე გადაიტანება რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ანგარიშგების სალდო, დავალიანება (ზედმეტობა) და კეთდება ჩანაწერი: „გადმოტანილია რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათიდან“ და მიეთითება რეორგანიზებული ორგანიზაციის საიდენტიფიკაციო ნომერი, ამოიბეჭდება ბარათი და კეთდება ხელმოწერა.

მუხლი 10. აქციზური მარკების ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის რეალიზაციით მიღებული „აქციზის“ ბარათზე ასახვის წესი

1. აქციზის იმ გადამხდელთა მიმართ, რომლებიც აწარმოებენ აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებულ საქონელს, საგადასახადო ორგანო გადასახადის ამ სახეში აწარმოებს „აქციზური მარკების“ და „აქციზის“ ბარათებს.

2. „აქციზური მარკების“ ბარათი გაიხსნება აქციზური მარკების შესაძენად გადახდილი თანხების აღრიცხვისათვის.

3. „აქციზის“ ბარათი გამოიყენება დეკლარაციით გაცხადებული აქციზის გადასახადის აღრიცხვისათვის.

4. „აქციზური მარკების“ ბარათზე მე-6 სვეტში (დანართი №1) „გადახდილია ბიუჯეტში“ აღირიცხება აქციზური მარკების შეძენის დროს გადახდილი გადასახადის თანხა, ხოლო მე-4 სვეტში „დარიცხულია“ შეიტანება აქციზის დეკლარაციის III განყოფილების მე-15 სტრიქონზე აღნიშნული თანხა – [რომელიც მოიცავს აქციზური მარკებით ნიშანდებულ საქონელზე აქციზისა (სტრიქონი 3) და აქციზური მარკების დანაკლისზე აქციზის (სტრიქონი 4) ჯამს (სტრიქონი 3 + სტრიქონი 4) გამოკლებული დაბრუნებული აქციზური მარკებით ნიშანდებული საქონლის კუთვნილი აქციზი (სტრიქონი 7)]. ერთდროულად, „აქციზური მარკების“ ბარათის მე-4 სვეტში აღნიშნული თანხა, აისახება „აქციზის“ ბარათის მე-5 სვეტში „შემცირებულია“. „აქციზური მარკების“ ბარათზე, მე-5 სვეტში „შემცირებულია“ შეიტანება დეკლარაციის III განყოფილების მე-14 სტრიქონზე ასახული თანხა – (რომელიც მოიცავს დაბრუნებული აქციზური მარკებით ნიშანდებული საქონლის კუთვნილ აქციზს (სტრიქონი 7) გამოკლებული აქციზური მარკებით ნიშანდებული საქონლისა (სტრიქონი 3) და აქციზური მარკების დანაკლისზე (სტრიქონი 4) შესაბამისი აქციზის ჯამი). ერთდროულად, „აქციზური მარკების“ ბარათის მე-5 სვეტში აღნიშნული თანხა, აისახება „აქციზის“ ბარათის მე-4 სვეტში „დარიცხულია“. „აქციზური მარკები“-ს ბარათის მე-7 სვეტში „ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებულია ან გადატანილია“, აღირიცხება აქციზის თანხა საგადასახადო ორგანოში დაბრუნებული მარკების მიხედვით. დაუშვებელია „აქციზური მარკების“ ბარათზე არსებული ზედმეტობის რაიმე ფორმით და წესით შემცირება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა აქციზური მარკები უბრუნდება საგადასახადო ორგანოს, კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

მაგალითი 1: 2009 წლის მარტში პირმა მიაწოდა აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონელი, რომლის კუთვნილი აქციზი შეადგენს 900 ლარს. დასაბეგრ ოპერაციაზე ჩასათვლელი აქციზის თანხაა 300 ლარი. დაბრუნებული აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის კუთვნილი აქციზის თანხაა 400 ლარი. ეს თანხა პირს დარიცხული ჰქონდა 2009 წლის თებერვლის თვის დეკლარაციის საფუძველზე, როდესაც განახორციელა მიწოდება. 2009 წლის მარტის დეკლარაციის შევსების შედეგად მე-12 სტრიქონზე ჩაიწერება 200 ლარი $\{900 - (300 + 400)\}$, რომელიც ექვემდებარება დარიცხვას „აქციზის“ ბარათზე მე-4 სვეტში. ვინაიდან დეკლარაციის III განყოფილების სტ.3+სტ.4 მეტია სტ.7-ზე, ანუ 900

მეტია 400-ზე, დეკლარაციის III განაყოფის მე-14 სტრიქონში იქნება ნული, ხოლო მე-15 სტრიქონში ჩაიწერება $(900 - 400) = 500$ და 500 ლარი დაერიცხება „აქციზური მარკების“ ბარათზე მე-4 სვეტში. ერთდროულად „აქციზური მარკების“ ბარათის მე-4 სვეტში აღნიშნული თანხა 500 ლარი აისახება „აქციზის“ ბარათის მე-5 სვეტში „შემცირებულია“. „აქციზის“ ბარათზე შედეგი იქნება 300 ლარის შემცირება, ხოლო „აქციზური მარკების“ ბარათზე შედეგი იქნება 500 ლარის დარიცხვა, რაც შეესაბამება რეალურ შედეგს.

მაგალითი 2: 2009 წლის მარტში პირმა მიაწოდა აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონელი, რომლის კუთვნილი აქციზი შეადგენს 200 ლარს. 2009 წლის მარტის დეკლარაციის შევსების შედეგად მე-13 სტრიქონში ჩაიწერება 500 ლარი $\{(300 + 400) - 200\}$, რომელიც ექვემდებარება შემცირებას და აისახება „აქციზის“ ბარათზე მე-5 სვეტში. ვინაიდან დეკლარაციის III განაყოფის სტრიქონი 7 მეტია სტ.3 + სტ.4-ზე, ანუ 400 მეტია 200 – ზე, დეკლარაციის III განაყოფის მე-15 სტრიქონში იქნება ნული, ხოლო მე-14 სტრიქონში ჩაიწერება $(400 - 200) = 200$ და ამ 200 ლარის შემცირება აისახება „აქციზური მარკების“ ბარათზე მე-5 სვეტში. ერთდროულად „აქციზური მარკების“ ბარათის მე-5 სვეტში აღნიშნული თანხა 200 ლარი აისახება „აქციზის“ ბარათის მე-4 სვეტში „დარიცხულია“. „აქციზის“ ბარათზე შედეგი იქნება 300 ლარის შემცირება, ხოლო „აქციზური მარკების“ ბარათზე შედეგი იქნება 200 ლარის შემცირება, რაც შეესაბამება რეალურ შედეგს.ნ (16.06.2009, 382)

5. „აქციზის“ ბარათი იწარმოება აქციზის დეკლარაციის მიხედვით. დეკლარაციაში აისახება მთლიანი აქციზი ყველა საქონელზე, როგორც მარკების გარეშე, ასევე მარკებით ნიშანდებულ საქონელზე. სტრიქონში „დარიცხულია გადასახდელად“ აისახება აქციზის დეკლარაციის III განაყოფის მე-12 სტრიქონში აღნიშნული თანხა. სტრიქონში „შემცირებულია“ აისახება აქციზის დეკლარაციის III განაყოფის მე-13 სტრიქონში აღნიშნული თანხა. სტრიქონში „გადახდილია ბიუჯეტში“ აისახება აქციზის გადასახადის თანხა (აქციზური მარკების ანგარიშზე გადახდილი თანხის გარდა), ანუ ის თანხა, რომელიც გადახდილია აქციზის და არა აქციზური მარკის სახაზინო კოდით. სტრიქონში „უკან დაბრუნებულია“, „ჩათვლილია სხვა გადასახადში“ აისახება თანხა, რომელიც „აქციზის“ ბარათზე წარმოშობილი ზედმეტობის ანგარიშიდან, რომელშიც არ გაითვალისწინება „აქციზური მარკების“ ბარათზე წარმოშობილი ზედმეტობის თანხები, დაბრუნებულია ან გადატანილია სხვა გადასახადში არსებული წესის შესაბამისად. ამასთან, ყველა შემთხვევაში, აქციზის გადასახადში (იგულისხმება „აქციზის ბარათი“ და „აქციზური მარკების“ ბარათი) პირველად აისახება დარიცხვის ოპერაცია „აქციზის ბარათზე“ სტრიქონში „დარიცხულია გადასახდელად“, სადაც აისახება აქციზის დეკლარაციის III განაყოფის მე-12 სტრიქონში აღნიშნული თანხა.

6. „აქციზის“ ბარათზე წარმოშობილი ზედმეტობის ანგარიშში შესაძლებელია აქციზური მარკების გაცემა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მარკების შესაბამისი გადასახადის თანხა, საგადასახადო ორგანოს მიერ წარდგენილი დასკვნების საფუძველზე, დადგენილი წესის თანახმად გადატანილი იქნება სახაზინო

სამსახურის მიერ აქციზური მარკების ანგარიშზე და აისახება „აქციზური მარკების“ ბარათზე. ამასთან, „აქციზური მარკების“ ბარათზე წარმოქმნილი ზედმეტობა მონაწილეობას არ მიიღებს გადასახადის გადამხდელის სხვა გადასახადებში არსებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის პროცესში.

მუხლი 11. ზედმეტად ან შეცდომით გადახდილი თანხების ბარათზე ასახვის, გადატანის და დაბრუნების წესი

1. თუ გადასახადების და სანქციების გადახდილი თანხების ჯამი აღემატება დარიცხული გადასახადების და სანქციების თანხების ჯამს ითვლება, რომ გადასახადის გადამხდელს გააჩნია ზედმეტად გადახდილი თანხები.

2. ზედმეტობად არ ჩაითვლება:

ა) მიმდინარე გადასახდელების ის თანხა, რომელთა გადახდის ვადა ჯერ არ დამდგარა;

ბ) განვლილ საანგარიშო პერიოდზე საგადასახადო დეკლარაციის წარმოდგენამდე თანხის წინასწარი გადახდა.

3. გადასახადის გადამხდელის მიერ ზედმეტად გადახდილი გადასახადის თანხის დაბრუნება ან სხვა გადასახადების გადახდის ანგარიშებში გადატანა რეგულირდება „ბიუჯეტის შემოსულობების აღრიცხვა-ანგარიშგებისა და ანგარიშსწორების განხორციელებისა და ბიუჯეტში ზედმეტად ან შეცდომით გადახდილი შემოსულობის თანხის დაბრუნების, აღრიცხვისა და ანგარიშგების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2009 წლის 30 დეკემბრის №916 ბრძანებით და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 63-ე მუხლით დადგენილი ნორმების შესაბამისად.

4. ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების მიზნით საგადასახადო ორგანო ახორციელებს ამ მეთოდური მითითების მე-7 მუხლით გათვალისწინებულ პროცედურებს, რის შემდეგაც აფორმებს დასკვნას ზედმეტობის არსებობის შესახებ №10 დანართი ფორმის შესაბამისად. (6.02.2012 N 1420)

5. გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილი მიმართვის საფუძველზე ცალკეული გადასახადის ან/და სანქციის სახეში წარმოქმნილი ზედმეტად გადახდილი თანხები გადაიტანება სხვა გადასახადის/სანქციის გადახდის ანგარიშში, რაზედაც საგადასახადო ორგანოების მიერ ფორმდება დასკვნა ზედმეტობის არსებობის შესახებ ამ მეთოდური მითითების №11 დანართი ფორმის შესაბამისად, რომლის საფუძველზე საგადასახადო ორგანო სახაზინო სამსახურში აგზავნის ბეჭედდასმულ წერილს თანხების გადატანის მოთხოვნით. (6.02.2012 N 1420)

6. საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შემთხვევაში გადახდილი გადასახადებისა და სანქციების თანხების ჯამის დარიცხული გადასახადებისა და სანქციების თანხების ჯამზე გადამეტების შემთხვევაში, შესაბამისი საგადასახადო ორგანო პირველ რიგში მას ჩათვლის ლიკვიდაციის პროცესში მყოფი საგადასახადო სუბიექტის სხვა გადასახადების გადახდების (მათ შორის, სანქციების) ანგარიშში დავალიანების საერთო თანხის პროპორციულად ან უბრუნებს ლიკვიდაციის

პროცესში მყოფ საგადასახადო სუბიექტს, სალიკვიდაციო აქტის გაფორმების შემდეგ, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 63-ე მუხლით დადგენილი წესით. (6.02.2012 N 1420)

მაგალითი:

ვთქვათ, ლიკვიდაციის პროცესში მყოფ შპს „ელიტას“ საგადასახადო დავალიანებები შესაბამისად შეადგენს: დღგ-ში – 75 000 ლარს და მოგებაში – 35 000 ლარს. ამავე დროს ორგანიზაციას საშემოსავლო გადასახადში გააჩნია ზედმეტად გადახდილი თანხა 45 000 ლარის ოდენობით. აღნიშნული დადასტურებულია სალიკვიდაციო აქტით.

მოცემულ შემთხვევაში:

საშემოსავლო გადასახადში არსებული ზედმეტობა გადანაწილდება დარჩენილი საგადასახადო დავალიანების პროპორციულად, შემდეგი წესით:

$$[45\ 000 : (75\ 000 + 35\ 000) \times 100] = 40,9\ %;$$

$$\text{დღგ-ის დავალიანება შემცირდება} - (75\ 000 \times 40,9\%) : 100 = 30.7 \text{ ათ.ლარით};$$

მოგების გადასახადის დავალიანება შემცირდება – $(35\ 000 \times 40,9) : 100 = 14.3$ ათ. ლარით;

7. საწარმოს/ორგანიზაციის რეორგანიზაციამდე მის მიერ ზედმეტად გადახდილი გადასახადის თანხას საგადასახადო ორგანო ჩათვლის ამ საწარმოს/ორგანიზაციის უფლებამონაცვლის მიერ რეორგანიზებული საწარმოს/ორგანიზაციის გადასახდელი სხვა გადასახადების (მათ შორის – სანქციების) ვალდებულებათა ანგარიშში საერთო თანხის პროპორციულად ან უბრუნდება უფლებამონაცვლეს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით.

8. დაუშვებელია დღგ-ის „უკუდაბეგვრის ბარათზე“ არსებული თანხების ზედმეტად გადახდილ თანხად განხილვა და მათი სხვა გადასახადების მიხედვით დავალიანების დასაფარავად მიმართვა, გადასახადის გადამხდელის მიერ შესაბამის პერიოდზე ანგარიშგების წარდგენამდე.

8¹. ზედმეტად გადახდილი გადასახადის თანხის უკუდაბეგვრის დღგ-ის გადახდის ანგარიშში გადატანის მოთხოვნის შემთხვევაში, განაცხადს უნდა დაერთოს არარეზიდენტისათვის მომსახურების გაწევის დამადასტურებელი დოკუმენტები (ინვოისი და ხელშეკრულება). (6.02.2012 N 1420)

9. შეცდომით ითვლება შენატანები, რომელთა ბარათზე განთავსება მიღებული საგადამხდელო დოკუმენტებით შეუძლებელია, კერძოდ:

ა) უზუსტობაა დაშვებული გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომრის მითითებაში;

ბ) ბანკის ან ცალკეული სახის საბანკო ოპერაციების განმახორციელებელი ორგანიზაციების მიერ, შეცდომით, ორჯერ არის ჩარიცხული გადასახადის თანხები;

გ) გადახდის ტექსტური დანიშნულება არ შეესაბამება „გადახდის დანიშნულებას“ – გადახდილი თანხის დანიშნულება უნდა შეესაბამებოდეს შემოსულობის კოდის სრულ დასახელებას;

დ) პირის, სხვა განმთავსებლის ან მომსახურე ბანკის მიერ შეცდომით

გადასახადის ამკრეფის ან თვითმმართველი ერთეულის კოდის არასწორი სიმბოლოებით ბიუჯეტში განხორციელებული შენატანები.

10. ამ მუხლის მე-9 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შეცდომით ჩარიცხული გადასახადის თანხების გასწორების მიზნით, პირმა, სხვა განმთავსებელმა ან მომსახურე ბანკმა წერილობით უნდა მიმართოს შეცდომით გადარიცხული გადასახადის თანხების მიმღებ შესაბამის საგადასახადო ორგანოს.

11. შეცდომით ჩარიცხული თანხების დოკუმენტაციის კუთვნილების გარკვევის შემდეგ წარმოებს მისი პირადი აღრიცხვის ბარათზე განაწილება ან ხდება შეცდომით ჩარიცხული გადასახადის თანხის დაბრუნება იმ საგადასახადო ორგანოსათვის, სადაც რეგისტრირებულია გადამხდელი, რის შესახებაც კეთდება სათანადო ჩანაწერი შეცდომით ჩარიცხული თანხის აღრიცხვის რეესტრში.

11¹. გადამხდელის მიერ სხვა პირის საგადასახადო ვალდებულების დასაფარავად თანხის გადახდის შემთხვევაში, გადამხდელის ან/და საბანკო დაწესებულების წერილობითი დასტურის საფუძველზე, ხორციელდება გადასახადის კუთვნილების გარკვევა და ბარათზე სათანადო კორექტირება. (11.04.2011 N 1845)

12. ზედმეტად გადახდილი გადასახადის ან/და სანქციის თანხების დაბრუნების და სხვა გადასახადების გადახდის ანგარიშებში გადატანის აღრიცხვის მიზნით, საგადასახადო ორგანოები აწარმოებენ რეესტრებს დანართი №12 და დანართი №13 ფორმების შესაბამისად.

13. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ დოკუმენტებში მითითებული თანხის ბარათზე ორჯერ გატარების გამო დაშვებული შეცდომის გასწორება წარმოებს შემდეგი წესით:

ა) აუცილებელი წესით წარმოებს საგადამხდელო დოკუმენტების რეკვიზიტების შედარება დარიცხვის დოკუმენტებთან;

ბ) ბიუჯეტის შემოსულობების შესახებ შეცდომით განხორციელებული ჩანაწერის დადასტურების შემთხვევაში, რომელიც საჭიროებს შესაბამისად ბარათის ჩანაწერის ცვლილებას, წარმოებს ბარათის შესაბამის გრაფაში ადრე გაკეთებული ჩანაწერის „უკუოპერაციით გასწორება“ საბოლოო მონაცემებიდან გამორიცხვის გზით. გრაფაში „ოპერაციის შინაარსი“ კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი შეცდომის გასწორების თარიღის და საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის სახელისა და გვარის მითითებით.

14. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი, გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი საგადახდო დავალების საფუძველზე ან/და საბანკო დაწესებულების დადასტურების შემთხვევაში, შემდგომში სათანადო პროცედურების ჩასატარებლად ახორციელებს გაურკვევლად ჩათვლილ ბიუჯეტში განხორციელებულ გადახდების კუთვნილების გარკვევას. (6.02.2012 N 1420)

15. საგადახდო დოკუმენტების განაწილება-განთავსებისას, რომლის საფუძველზეც განხორციელდა გადასახადის გადამხდელისათვის ზედმეტად

გადახდილი გადასახადის ან/და სანქციის თანხის დაბრუნება ან სხვა გადასახადების გადახდის ანგარიშში ჩათვლა, გადასახადის გადამხდელის ცალკეულ სახეში გახსნილ ბარათებზე გატარდება შემდეგი ოპერაციები:

ა) შესაბამის ბარათზე, რომლიდანაც განხორციელდა ჩათვლა, დაბრუნება ან ბიუჯეტის შემოსულობათა სხვა გადასახადის გადახდის ვალდებულებათა ანგარიშში გადატანა, ჩათვლილი ან დაბრუნებული გადასახადის თანხის ოდენობა აისახება გრაფაში „დაბრუნებულია ან გადატანილია“;

ბ) ბარათზე, რომელზედაც განხორციელდა ჩათვლა – ოპერაცია აისახება გრაფაში „გადახდილია ბიუჯეტში“.

16. ფიზიკურ პირს, რომელიც არ არის ვალდებული წარადგინოს დეკლარაცია მიღებული შემოსავლებისა და გადახდილი თანხების შესახებ, შეუძლია წარადგინოს იგი საგადასახადო ორგანოში აღნიშნული გადასახადის თანხის გადაანგარიშებისა და მისი ანაზღაურების მოთხოვნით.

17. არარეზიდენტ პირს, რომელიც საქართველოში არსებული წყაროდან იღებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ შემოსავლებს და იბეგრება გადახდის წყაროსთან, უფლება აქვს საგადასახადო ორგანოს საანგარიშო წლის მომდევნო წლის პირველ აპრილამდე, წარუდგინოს საგადასახადო დეკლარაცია დაკავებული გადასახადის გადაანგარიშებისა და დაბრუნების მოთხოვნით. (6.02.2012 N 1420)

18. საგადასახადო აგენტი (დამქირავებელი), რომელმაც ფიზიკურ პირს ხელფასის სახით განაცემზე ზედმეტად (შეცდომით, არასწორად) დაუკავა საშემოსავლო გადასახადი, ვალდებულია მოახდინოს კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადის გადაანგარიშება, აუნაზღაუროს ფიზიკურ პირს ზედმეტად გადახდილი თანხა და საგადასახადო ორგანოში შესაბამისი საანგარიშო პერიოდის (პერიოდების) მიხედვით წარადგინოს დეკლარაცია ფიზიკურ პირზე გადახდილი თანხების და დაკავებული საშემოსავლო გადასახადის ოდენობის შესახებ, სათანადოდ კორექტირებული. (6.02.2012 N 1420)

19. იმ შემთხვევაში, თუ ობიექტური მიზეზების გამო შეუძლებელია საგადასახადო აგენტის მიერ, ზედმეტად (შეცდომით, არასწორად) დაკავებული საშემოსავლო გადასახადის დაბრუნება (ფიზიკურმა პირმა შეწყვიტა მუშაობა იმ საწარმოში, სადაც მას არ ჰქონდა გავრცელებული კანონმდებლობით გათვალისწინებული შეღავათი. საწარმო, სადაც ფიზიკური პირი დაქირავებით მუშაობდა ლიკვიდირებულია, აღარ ფუნქციონირებს და ა.შ), მაშინ ფიზიკური პირისათვის ზედმეტად დაკავებული საშემოსავლო გადასახადის დაბრუნება უნდა განხორციელდეს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 153-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, საგადასახადო ორგანოში დეკლარაციის წარდგენის გზით. ამასთან, დაცული უნდა იქნას ზედმეტად გადახდილი თანხის გამოვლენის ხანდაზმულობის 6 წლიანი ვადა. (6.02.2012 N 1420)

20. საგადასახადო ორგანო აწარმოებს გადასახადის გადამხდელზე წარდგენილი „საგადასახადო მოთხოვნის“ და გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილ „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“

სარეგისტრაციო ჟურნალებს თანახმად №14 და №15 დანართი ფორმებისა.

მუხლი 12. ბარათების წარმოების წესი საგადასახადო ვალდებულების შესრულების შეცვლის პერიოდში

1. საგადასახადო დავალიანებების რესტრუქტურისაცია ხორციელდება საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, „საგადასახადო დავალიანებებისა და სახელმწიფო სესხების რესტრუქტურისაციის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით.

2. საგადასახადო დავალიანების რესტრუქტურისაციასთან დაკავშირებით ბარათზე მე-5 და მე-12 სვეტებში „შემცირებულია“, ხოლო მე-18 სვეტში „დარიცხული საურავი“ რესტრუქტურისაციაზე თანხის გასწვრივ მე-2 გრაფაში „ოპერაციის შინაარსი“ გაკეთდება ჩანაწერი „რესტრუქტურისაცია საქართველოს მთავრობის 20 წლის „-----“ „-----“ განკარგულებით“, მე-5 სვეტში „შემცირებულია“ აისახება რესტრუქტურისაციაზე დავალიანების ძირითადი ნაწილი და გატარდება ოპერაციით „შემცირებულია, რესტრუქტურისაციაზე ძირითადი ნარჩენი“, მე-12 სვეტში „შემცირებულია რესტრუქტურისაციაზე ფინანსური სანქცია“ ხოლო მე-18 სვეტში „დარიცხული საურავი“ კი – რესტრუქტურისაციაზე საურავის ნაწილი და გატარდება ოპერაციით „შემცირებულია, რესტრუქტურისაციაზე საურავი“.

3. რესტრუქტურისაციაზე დავალიანება გაყინვის პერიოდში ნარჩენში არ აისახება.

4. ბარათზე მოხდება რესტრუქტურისაციაზე დავალიანების აღრიცხვა, კერძოდ, რესტრუქტურისაციაზე დავალიანების აღდგენა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გრაფიკიდან გამომდინარე და მასთან ერთად აღირიცხება რესტრუქტურისაციაზე დავალიანების დაფარვის მდგომარეობა.

5. რესტრუქტურისაციაზე რეჟიმში მომუშავე საწარმოს გრაფიკიდან გამომდინარე, რომელშიც გათვალისწინებულია რესტრუქტურისაციაზე თანხების დაფარვის ვადები და მასზე დასარიცხი სარგებლის პროცენტი თანხობრივად, ბარათზე რესტრუქტურისაციაზე თანხების აღდგენასთან ერთად (როგორც ძირითადი, ისე საურავის) მოხდება სარგებლის პროცენტის (თანხობრივად) დარიცხვა.

მაგალითი:

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან შპს „ელიტას“ მიერ გაფორმებული ხელშეკრულებისა და რესტრუქტურისაციაზე თანხების დაფარვის გრაფიკის მიხედვით, რესტრუქტურისაციაზე 71786 ლარიდან 2010 წლის პირველ კვარტალში უნდა დაფაროს 8973 ლარი, სარგებელი კი 1077 ლარი, ანუ გრაფიკით გათვალისწინებული 8973 ლარის 12%, რომელიც ყოველკვარტალურად მცირდება და სარგებლის პროცენტი განსაზღვრულია 6.75 პროცენტის ოდენობით. პირადი აღრიცხვის ბარათზე გატარდება სვეტში „დარიცხულია“, ჩანაწერით „დარიცხულია

რესტრუქტურიზებული დავალიანების დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული ძირითადი 8170 ლარი, საურავი 803 ლარი და სარგებელი 1077 ლარი”. პირადი აღრიცხვის ბარათზე რესტრუქტურიზებული თანხა და სარგებლის პროცენტი გატარდება რესტრუქტურიზებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის გრაფიკის მიხედვით. სარგებლის პროცენტის თანხა გამოანგარიშებულია რესტრუქტურიზებული თანხების დაფარვის გრაფიკით, რომელიც გატარებული უნდა იქნეს პირადი აღრიცხვის ბარათზე.

6. გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე ცალკე აღირიცხება რესტრუქტურიზებული დავალიანების ძირითადი ნაწილი, ცალკე მოხდება აგრეთვე რესტრუქტურიზებული საურავის და ჯარიმის თანხების დავალიანების აღდგენაც. გატარდება ოპერაციებით „დაერიცხა რესტრუქტურიზებული ნარჩენი”, „დაერიცხა რესტრუქტურიზებული ფინანსური სანქცია”, „დაერიცხა რესტრუქტურიზებული საურავი”, „დაერიცხა სარგებელი”.

7. რესტრუქტურიზებულ დავალიანებას გაყინვის პერიოდში საურავი არ ერიცხება.

8. გადავადების პერიოდია რესტრუქტურიზებული თანხების დაფარვის პერიოდი. გადავადების პერიოდში ხდება გრაფიკით გათვალისწინებული თანხების აღდგენა. იმ შემთხვევაში, თუ გადაუხდელი დარჩება გრაფიკით გათვალისწინებული აღდგენილი, დარიცხული თანხა, მაშინ გადაუხდელ თანხას დაერიცხება საურავი.

9. იმ შემთხვევაში თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ რესტრუქტურიზებული დავალიანების თანხა მთლიანად დაფარული იქნება ვადაზე ადრე (გაყინვის პერიოდში), მას პროცენტები (სარგებელი) და საჯარიმო სანქციები არ დაერიცხება, ხოლო, თუ დავალიანება მთლიანად დაფარული იქნება გადავადების პერიოდში, მაშინ სარგებელი დაერიცხება გრაფიკით გათვალისწინებული თანხის ფარგლებში, იმ პერიოდის ჩათვლით, რომელი თარიღისთვისაც მოხდება რესტრუქტურიზებული თანხის მთლიანად დაფარვა.

მაგალითი 1:

შპს „ელიტამ” რესტრუქტურიზებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარი მთლიანად დაფარა 2007 წლის 25 დეკემბერს გაყინვის პერიოდში (გაყინვის პერიოდი განსაზღვრული ჰქონდა 2007 წლის 1 იანვრიდან 2009 წლის 1 იანვრამდე), ამ პერიოდში მას სარგებელი არ დაერიცხება.

მაგალითი 2:

შპს „ელიტამ” რესტრუქტურიზებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარი მთლიანად დაფარა 2009 წლის 25 აგვისტოსათვის. რესტრუქტურიზებული დავალიანების დაფარვის გრაფიკის მიხედვით, 2009 წლის 25 აგვისტოსათვის სარგებლის თანხა განსაზღვრულია 12500 ლარის ოდენობით, რომელიც ექვემდებარება დარიცხვას.

10. იმ შემთხვევაში, თუ პირობების დარღვევის გამო მოხდა რესტრუქტურიზაციის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების ვადამდე

შეწყვეტა (გაყინვის, გადავადების პერიოდში), მაშინ გადასახადის გადამხდელის ბარათზე სრულად აღდგება რესტრუქტურირებული თანხა გადასახადის სახეების მიხედვით, როგორც ძირითადი, ისე სანქციის თანხები. რაც შეეხება სარგებელს, გაყინვის პერიოდში რეჟიმიდან გამოყვანისას მას სარგებელი არ დაერიცხება, ხოლო გადავადების პერიოდში რეჟიმიდან გამოყვანის შემთხვევაში, სარგებელი დაერიცხება გადავადების პერიოდის იმ თარიღის ჩათვლით, როდესაც მოხდა რესტრუქტურირების რეჟიმში მუშაობის პირობების შეწყვეტა. (6.02.2012 N 1420)

მაგალითი 1:

იმ შემთხვევაში, როცა შპს „ელიტის“ რესტრუქტურირებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარია (ძირითადი 6350.0 ათ. ლარი, საურავისა და ჯარიმის თანხა კი – 2050.0 ათ. ლარი) და მას პირობების დარღვევის, რესტრუქტურირებული თანხის გადაუხდელობის გამო მთავრობის განკარგულებით ვადამდე შეუწყდა ამ რეჟიმში მუშაობის ვადა, რეჟიმიდან გამოყვანის პერიოდისათვის პირად ბარათზე აღდგენილი (დარიცხული) იყო ძირითადი დავალიანება 3050.0 ათ. ლარი და სანქციის თანხა კი 1025.0 ათ. ლარის ოდენობით, ამავე პერიოდისათვის დაერიცხება დარჩენილი ძირითადი გადასახადის დავალიანება 3000.0 ათ. ლარის და სანქციის თანხა 1025.0 ათ. ლარის ოდენობით. გარდა ამისა, რესტრუქტურირებული ძირითადი დავალიანების გადაუხდელ თანხას რესტრუქტურირების დაწყების პერიოდიდან დაერიცხება საურავი. საზოგადოება რესტრუქტურირების რეჟიმში იყო 2005 წლის 1 იანვრიდან და ამ პერიოდიდან დაერიცხება საურავი 6350.0 ათ. ლარზე თითოეულ ვადაგადაცილებულ დღეზე 0.07 პროცენტის ოდენობით, რეჟიმიდან გამოყვანის და შემდგომ პერიოდშიც.

მაგალითი 2:

საქართველოს მთავრობის განკარგულებით პირობების დარღვევის გამო მოხდა შპს „ელიტას“ რესტრუქტურირების რეჟიმიდან ვადამდე გამოყვანა.

რესტრუქტურირებული დავალიანება შეადგენდა 25.1 ათ. ლარს, სარგებელი კი – 1500 ლარს. რესტრუქტურირების პერიოდი განისაზღვრა 5 წელი, მათ შორის გაყინვის პერიოდი 2009 წლის 2 ნოემბრიდან 2011 წლის 2 ნოემბრამდე 2 წელი, ხოლო გადავადების პერიოდი 3 წელი, 2011 წლის 2 ნოემბრიდან 2014 წლის 2 ნოემბრამდე. რესტრუქტურირების რეჟიმში მუშაობის პირობების შეწყვეტა მოხდა 2011 წლის 1 სექტემბრის განკარგულებით. მოხდება მხოლოდ რესტრუქტურირებული თანხების დარიცხვა (აღდგენა) 25.1 ათ. ლარის ოდენობით გადასახადის სახეების მიხედვით.

მოცემულ შემთხვევაში:

სარგებლის დარიცხვა (აღდგენა) არ მოხდება, ვინაიდან რეჟიმიდან გამოყვანა მოხდა გაყინვის პერიოდში.

მაგალითი 3:

პირობები იგივეა, რაც მე-2 მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ რესტრუქტურირების რეჟიმში მუშაობის შეწყვეტის შესახებ მთავრობის განკარგულებით გადაწყვეტილება მიღებულია 2012 წლის 25 მარტს.

მოცემულ შემთხვევაში:

მთლიანად დაერიცხება (აღდგება) რესტრუქტურიზებული დავალიანების თანხა (25.1 ათ. ლარი) გადასახადის სახეების მიხედვით. ხოლო სარგებლის თანხა კი რესტრუქტურიზაციის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული 1500 ლარის ნაცვლად დაერიცხება (აღდგება) 2012 წლის 25 მარტამდე გათვალისწინებული 125 ლარი.

11. რესტრუქტურიზებული დავალიანება მთლიანად აღდგება ასევე გადამხდელის მიერ ვადის გასვლამდე გადახდის დროსაც.

მაგალითი:

სააქციო საზოგადოება „ელიტამ“ რესტრუქტურიზებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარი (მ.შ. ძირითადი 6350.0 ათ. ლარი და სანქცია 2050.0 ათ. ლარი) გადაიხდა გრაფიკით გათვალისწინებული 2009 წლის 25 სექტემბრის ნაცვლად ვადაზე ადრე, 2007 წლის 25 დეკემბრისათვის. ამავე პერიოდისათვის პირადი აღრიცხვის ბარათზე აღდგენილი (დარიცხული) იყო 2545.0 ათ. ლარი. ე.ი. დარჩენილი 3805.0 ათ. ლარიც ექვემდებარება აღდგენას (დარიცხვას).

11¹. საქართველოს მთავრობის განკარგულებით დავალიანების რესტრუქტურიზაციის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების დარღვევის გამო ამ რეჟიმში მუშაობის პირობების ვადამდე შეწყვეტა ხდება შემდეგ შემთხვევებში: (7.07.2011 N 3748)

- ა) გაყინვის პერიოდში;
- ბ) გადავადების პერიოდში;

ა.ა) გაყინვის პერიოდში რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პირობების შეწყვეტისას მოხდება გადასახადის სახეების მიხედვით რესტრუქტურიზებული თანხების აღდგენა (დარიცხვა). რესტრუქტურიზებული დავალიანების ძირითად თანხას რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის დაწყების პერიოდიდან დაერიცხება საურავი, რაც შეეხება რესტრუქტურიზებულ სანქცია-საურავის თანხას, მას საურავი არ ერიცხება.

მაგალითი:

შპს „ელიტა“ რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობდა 2009 წლის 2 ნოემბრიდან 5 წლით. (გაყინვის პერიოდი 2009 წლის 2 ნოემბრიდან 2011 წლის 2 ნოემბრამდე, გადავადების პერიოდი 2011 წლის 2 ნოემბრიდან 2014 წლის 2 ნოემბრამდე), რესტრუქტურიზებული დავალიანება გადასახადის სახეების მიხედვით 352.5 ათ. ლარია, მათ შორის ძირითადი – 260.3 ათ. ლარი, სანქცია-საურავი – 92.2 ათ. ლარი. საზოგადოება ვერ უზრუნველყოფდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული ხელშეკრულების პირობებს მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებების კუთხით კერძოდ: 2009 წლის 2 ნოემბრიდან 2011 წლის 1 აპრილის მდგომარეობით მიმდინარე გადასახდელელების სახით დარიცხული 154.2 ათ. ლარიდან გადახდილია მხოლოდ 35.5 ათ. ლარი, რის გამოც გაყინვის პერიოდში (2011 წლის 1 აპრილის მდგომარეობით, პირობების შეუსრულებლობის გამო, საქართველოს მთავრობის განკარგულებით ვადამდე შეუწყდა რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პირობები.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის სახეების მიხედვით, მთლიანად აღსდგება (დაერიცხება) რესტრუქტურიზებული დავალიანება და ძირითად თანხას – 260.3 ათ. ლარს 2009 წლის 2 ნოემბრიდან დაერიცხება საურავი ყოველდღიურად 0.07 პროცენტის ოდენობით, რაც შეეხება სანქცია-საურავს, მას საურავი არ დაერიცხება.

ბ.ბ) გადავადების პერიოდში რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პირობების შეწყვეტისას მოხდება გადასახადის სახეების მიხედვით აღსადგენად (დასარიცხად) დარჩენილი თანხების (ძირითადი, სანქცია-საურავი, სარგებელი) აღდგენა (დარიცხვა), რესტრუქტურიზებული დავალიანების აღდგენილ (დარიცხულ) და რესტრუქტურიზებული დავალიანების გადაუხდელ ძირითად თანხას რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის დაწყების პერიოდიდან დაერიცხება საურავი, ხოლო სანქცია-საურავს და სარგებელს საურავი არ დაერიცხება.

მაგალითი:

შპს „ელიტა“ რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობდა 2008 წლის 1 ოქტომბრიდან 5 წლით. (გაყინვის პერიოდი 2008 წლის 1 ოქტომბრიდან 2010 წლის 1 ოქტომბრამდე პერიოდი, გადავადების პერიოდი 2010 წლის 1 ოქტომბრიდან 2013 წლის 1 ოქტომბრამდე). რესტრუქტურიზებული დავალიანება სარგებლის ჩათვლით 387.7 ათ. ლარია, მათ შორის ძირითადი – 260.3 ათ. ლარი, სანქცია-საურავი 92.2 ათ. ლარი, რომელსაც ემატება სარგებელი 35.2 ათ. ლარის ოდენობით. საზოგადოება ვერ უზრუნველყოფდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული ხელშეკრულების პირობებს მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებებისა და რესტრუქტურიზებული თანხების სრულად დაფარვის კუთხით, კერძოდ: 2008 წლის 1 ოქტომბრიდან 2011 წლის 1 აპრილის მდგომარეობით მიმდინარე გადასახდელების სახით დარიცხული 254.2 ათ. ლარიდან გადახდილია მხოლოდ 105.6 ათ. ლარი, რაც შეეხება რესტრუქტურიზებული თანხების დაფარვას სარგებლის ჩათვლით, გრაფიკით გათვალისწინებული 64.6 ათ. ლარიდან გადახდილია მხოლოდ 32.3 ათ. ლარი. აღნიშნული პირობების შეუსრულებლობის გამო საქართველოს მთავრობის განკარგულებით საზოგადოებას ვადამდე შეუწყდა რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პირობები.

მოცემულ შემთხვევაში:

სრულად აღსდგება (დაერიცხება) აღსადგენად (დასარიცხად) დარჩენილი თანხა 323.1 ათ. ლარი გადასახადის სახეების მიხედვით და რესტრუქტურიზებული დავალიანების აღდგენილ (დარიცხულ) ძირითადი თანხის გადაუხდელ ნაწილს რესტრუქტურიზაციის დაწყების პერიოდიდან 2008 წლის 1 ოქტომბრიდან დაერიცხება საურავი, ხოლო სანქცია-საურავს და სარგებელს საურავი არ დაერიცხება.

12. იმ შემთხვევაში როდესაც რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პერიოდში წარმოიშობა ზედმეტად გადახდილი თანხა და იგი გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნით მიმართული იქნება მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულების დასაფარავად და მისი დაფარვისას კვლავ დარჩება ზედმეტად

გადახდილი თანხები, იგი გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის შემთხვევაში შეიძლება მიმართულ იქნეს რესტრუქტურიზებული თანხის ვადამდე ადრე დასაფარავად. თუ ზედმეტად გადახდილი თანხით მთლიანად დაიფარება რესტრუქტურიზებული დავალიანება, მაშინ მოხდება რესტრუქტურიზებული თანხის მთლიანად აღდგენა, ხოლო ნაწილობრივ დაფარვის შემთხვევაში, რესტრუქტურიზებული თანხის გადაუხდელი ნაწილი ვადამდე ადრე აღდგენას არ ექვემდებარება. რესტრუქტურიზაციის (რეაბილიტაციის) რეჟიმში მუშაობის პერიოდში ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნება არ ხდება.

13. იმ შემთხვევაში, თუ რესტრუქტურიზებული თანხის დაფარვა მოხდა ვადამდე (გაყინვის პერიოდში), ამ შემთხვევაში გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე მთლიანად აღდგება (დაერიცხება) რესტრუქტურიზებული დავალიანება როგორც ძირითადი ნაწილის, ასევე საურავის თანხით ცალ-ცალკე. აღნიშნულ თანხას არ დაერიცხება ხელშეკრულებით და დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული სარგებლის თანხა, ხოლო თუ რესტრუქტურიზებული დავალიანების დაფარვა მოხდა ვადამდე (გადავადების პერიოდში), მაშინ აღდგება მთლიანად რესტრუქტურიზებული თანხა. ამავე დროს მას დაერიცხება სარგებელი გადახდის თარიღამდე ხელშეკრულებით და დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული თანხით.

მაგალითი:

სს “ელიტას” 8400.0 ათ. ლარი (მ.შ. ძირითადი 6350.0 ათ. ლარი, საურავი 2050.0 ათ. ლარი) რესტრუქტურიზებული აქვს 5 წლით, 2007 წლის 1 ივლისიდან 2012 წლის 1 ივლისამდე. მათ შორის, გაყინვის პერიოდია 2 წელი, 2007 წლის 1 ივლისიდან 2009 წლის 1 ივლისამდე, გადავადების პერიოდი 2009 წლის 1 ივლისიდან 2012 წლის 1 ივლისამდე. სარგებელი ხელშეკრულების და გრაფიკის მიხედვით 150.0 ათ. ლარია. საზოგადოებამ რესტრუქტურიზებული დავალიანება გადაიხადა მთლიანად გაყინვის პერიოდში და მოხდება რესტრუქტურიზებული დავალიანების მთლიანად აღდგენა (დარიცხვა) ცალ-ცალკე, ძირითადი თანხისა და საურავის ნაწილში, რაც შეეხება ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ სარგებლის თანხას, იგი გაყინვის პერიოდში გადასახდელად დარიცხვას არ ექვემდებარება. იმ შემთხვევაში, თუ რესტრუქტურიზებული თანხის დაფარვა მოხდება გადავადების პერიოდში (2009 წლის 1 ივლისის შემდეგ პერიოდში), მაშინ რესტრუქტურიზებული თანხის მთლიანად აღდგენასთან ერთად დაერიცხება სარგებელი ხელშეკრულების და გრაფიკის მიხედვით 2009 წლის 1 ივლისიდან გადახდის თარიღამდე გამოანგარიშებული თანხით.

14. რესტრუქტურიზებული ვადაგადაცილებული დავალიანების გრაფიკით გადაუხდელ თანხას გადასახადის ძირითად ნაწილში (როგორც რესტრუქტურიზაციის ვადის ამოწურვის დროს, ისე რეჟიმის ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში და ამ რეჟიმში მუშაობის პერიოდში) რეჟიმის დაწყების თარიღიდან კვარტალების მიხედვით დაერიცხება საურავი, რაც შეეხება გადაუხდელ სანქცია-საურავის თანხას, მასზე საურავის დარიცხვა არ განხორციელდება.

მაგალითი:

რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მუშაობის დაწყების პერიოდიდან მოხდება სს „ელიტის“ რესტრუქტურისებული 8400.0 ათ. ლარის გაყინვა (ვადაგადაცილებული დავალიანებების შემცირება ძირითადად 6350.0 ათ. ლარით, სანქციაში 2050.0 ათ. ლარით) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადით, ხოლო გაყინვის ვადის გასვლის შემდგომი პერიოდიდან პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდება გაყინული საგადასახადო დავალიანების დარიცხვა, დავალიანებათა დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული თანხით, წლების მიხედვით ცალკე ძირითადი გადასახადის და ცალკე სანქციისა. სს „ელიტის“ ვადაგადაცილებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარი რესტრუქტურისებული აქვს 5 წლით, 2006 წლის 1 იანვრიდან. გაყინვის პერიოდი 2 წელია, 2006 წლის 1 იანვრიდან 2008 წლის 1 იანვრამდე. გაყინვის პერიოდში რესტრუქტურისებული დავალიანების ძირითად გადასახადს საურავი არ ერიცხება, ხოლო 2008 წლის 1 იანვრიდან, ხელშეკრულების მიხედვით, დავალიანების გრაფიკიდან გამომდინარე, კვარტალის ბოლო თვის 25 რიცხვისათვის უნდა გადაიხადოს 675000 ლარის ოდენობით, რომელიც დაერიცხება პირადი აღრიცხვის ბარათზე ჩანაწერით: „დაერიცხა რესტრუქტურისებული დავალიანების ძირითადი ნაწილი 135.0 ათ. ლარი“, საურავის ნაწილში კი რესტრუქტურისებული საურავის თანხა 540.0 ათ. ლარის ოდენობით. ასე გაგრძელდება ყოველკვარტალურად 3 წლის განმავლობაში, რესტრუქტურისაციის ვადის ამოწურვამდე. ხოლო ძირითადი ნაწილის გადაუხდელობის შემთხვევაში დაერიცხება საურავი რეჟიმის დაწყებიდან.

15. რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მუშაობის დაწყების პერიოდიდან ხდება დავალიანების გაყინვა, ანუ საგადასახადო დავალიანების გადახდის შეჩერება, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მომუშავე საწარმოს შორის დადებულ ხელშეკრულებაში განსაზღვრული ვადით. ვადაგადაცილებული დავალიანების გადახდის ვალდებულების განვადების ანუ გადავადების პერიოდში გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდება გაყინული საგადასახადო დავალიანების დარიცხვა დავალიანებათა დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული თანხით წლების მიხედვით.

16. ბარათში რესტრუქტურისებული დავალიანების ძირითადი თანხა, სანქცია-საურავი და დავალიანების აღდგენა აღირიცხება ცალ-ცალკე.

17. რესტრუქტურისებული თანხების დარიცხვა (აღდგენა) უნდა მოხდეს გადასახადის გადამხდელის მიერ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში წარდგენილი იმ მონაცემებთან პროპორციით, რომელიც აღნიშნულია ცნობაში გადასახადის სახეების მიხედვით დავალიანების თაობაზე. პროპორცია უნდა განისაზღვროს ყველა კონკრეტულ შემთხვევაში, რადგან რესტრუქტურისებული თანხები და გრაფიკით გათვალისწინებული გადასახდელი თანხები ყოველთვის განსხვავებულია. გადასახადის სახეების მიხედვით დავალიანების დარიცხვა (აღდგენა) უნდა მოხდეს გადასახადის სახეებთან პროპორციით, რომელიც ნაჩვენებია საგადასახადო ორგანოს მიერ გაცემულ ცნობაში შემდეგი თანმიმდევრობით:

- ა) გადასახადის ძირითადი თანხა;
- ბ) ფინანსური სანქციის სახით დარიცხული ჯარიმის თანხა;
- გ) დარიცხული საურავის თანხა.

მაგალითი:

შპს „ელიტის“ რესტრუქტურიზებული დავალიანება სარგებლის ჩათვლით 233200 ლარია. მათ შორის, რესტრუქტურიზებული დავალიანება 219995 ლარი, ხოლო სარგებელი 13205 ლარი. რესტრუქტურიზებული თანხების დაფარვის დაწყება გათვალისწინებულია 2011 წლის 1 აპრილიდან.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული ხელშეკრულების მიხედვით 2011 წლის ივნისის თვეში გრაფიკით გადასახდელად უნდა დაერიცხოს (აღდგეს) 15515 ლარის პროპორციით რესტრუქტურიზებულ თანხასთან (233200 ლარი) მიმართებაში. 15515 ლარიდან საგადასახადო დავალიანებაა 12500 ლარი, სარგებელი 3015 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

საგადასახადო დავალიანების დარიცხვა უნდა მოხდეს 5.68%-ის ოდენობით $(12500 : 219995) \times 100$ გადასახადის სახეების მიხედვით, ასევე გადასახადის სახეების მიხედვით დაერიცხება სარგებლის თანხა, რომელიც მთლიანი დავალიანების 1.37%-ის ტოლია $(3015 : 219995) \times 100$.

საგადასახადო ორგანოს მიერ გაცემული ცნობის მიხედვით, რომელიც წარდგენილია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში, გადასახადის სახეების მიხედვით ძირითადი დავალიანება იყო 154210 ლარი, ხოლო სანქცია – საურავი კი – 65785 ლარი. ამიტომ ძირითადი დავალიანების კუთხით გადასახადის სახეების მიხედვით დაერიცხება 8760 $(154210 \times 5.68\%) : 100$ ლარი, ხოლო სანქცია-საურავის კუთხით გადასახადის სახეების მიხედვით დაერიცხება 3740 $(65785 \times 5.68\%) : 100$ ლარი. ამდენად, სულ გადასახადის სახეების მიხედვით დაერიცხება 12500 $(8760 + 3740)$ ლარი. რაც შეეხება სარგებლის თანხას, იგი გადასახადის სახეების მიხედვით დაერიცხება მთლიანი რესტრუქტურიზებული დავალიანების თანხის 1.37% ანუ 3015 $(219995 \times 1.37) : 100$ ლარის ოდენობით.

იმის გამო, რომ ცალკეული გადამხდელების მიხედვით რესტრუქტურიზებული თანხა, შესაბამისად დასარიცხი სარგებელი და გრაფიკით გათვალისწინებული თანხა ყველა კონკრეტულ შემთხვევაში განსხვავებულია, იგი გათვალისწინებულ უნდა იქნეს რესტრუქტურიზაციის გრაფიკით კუთვნილი თანხების დარიცხვის მოდულის განსაზღვრისას.

18. იმ შემთხვევაში, როდესაც მოხდენილია სალდირებული დავალიანების რესტრუქტურიზაცია, რესტრუქტურიზებული დავალიანების გაყინვა (შემცირება) უნდა მოხდეს რესტრუქტურიზებული დავალიანების მთლიან დავალიანებასთან (ზედმეტობის გარეშე) პროპორციით – ცალ-ცალკე გადასახადის ძირითადი თანხის, საგადასახადო სანქციის სახით დარიცხული ჯარიმისა და საურავის თანხების

მიხედვით.

მაგალითი:

შპს „ელიტის“ საგადასახადო დავალიანება 2010 წლის 1 მარტის მდგომარეობით შეადგენდა 345 000 ლარს. მათ შორის, ძირითადი თანხაა 150 000 ლარი, ჯარიმა 54 225 ლარი და საურავი 140 775 ლარი. ამავე პერიოდისათვის ზედმეტად გადახდილმა თანხამ 34 550 ლარი შეადგინა (აქციზში – 22 150 ლარი და ქონების გადასახადში – 12 400 ლარი). რესტრუქტურისებული დავალიანება ზედმეტად გადახდილი თანხის გათვალისწინებით (საღდირებელი დავალიანება) 310450 ლარია (345 000 ლარი – 34 550 ლარი), ანუ რესტრუქტურისებული დავალიანება (310 450 ლარი) მთლიანი დავალიანების (345 000 ლარი) 89,98%-ს შეადგენს. ამდენად, 345 000 ლარიდან დავალიანება აღირიცხება შემდეგ სახეებში:

ჯარიმა	სულ	ძირითადი	
		საურავი	
225	დღგ-ში – 218 725 75 500	100 000	43
000	მოგება – 121 275 64 275	47 000	10
1 000	საშემოსავლო – 5 000 1 000	3 000	

გადასახადის სახეების მიხედვით რესტრუქტურისებული დავალიანება შემცირებას (გაყინვას) ექვემდებარება შემდეგი ოდენობითა და თანმიმდევრობით:

ჯარიმა	სულ	ძირითადი	
		საურავი	
896	დღგ-ში – 196 820 67939	89 985	38
999	მოგება – 109 130 57838	42 293	8
900	საშემოსავლო – 4 500 900	2 699	

19. იმ შემთხვევაში, როდესაც სასამართლოს შესაბამისი განჩინების საფუძველზე საწარმო მუშაობს რეაბილიტაციის რეჟიმში და ამავე განჩინებით რეაბილიტაციის დაწყების დღისათვის არსებული ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება გადავადებულია, მათი გადახდევინება მოხდება რეაბილიტაციის რეჟიმში მუშაობის მთელი პერიოდის განმავლობაში სასამართლოს გადაწყვეტილებით/განჩინებით დამტკიცებული გრაფიკიდან გამომდინარე. რეაბილიტაციის რეჟიმში მუშაობის დაწყებამდე არსებულ ვადაგადაცილებულ

ძირითად საგადასახადო დავალიანებას რეაბილიტაციის რეჟიმის პერიოდში საურავი არ დაერიცხება და ბარათზე შესაბამისი გადასახადის სახეების მიხედვით (ძირითადი, სანქცია, საურავი) გაკეთდება შემდეგი სახის ჩანაწერი:

ა) გადავადების რეჟიმში შესვლის დროს: „შემცირებულია (გადავადებულია) სასამართლოს გადაწყვეტილებით/განჩინებით“;

ბ) გადავადების პერიოდის ვადის გასვლის შემდეგ: „დარიცხულია სასამართლოს გადაწყვეტილებით/განჩინებით გადასახდელად განსაზღვრული თანხა“.

მაგალითი:

შპს „ელიტას“ 2009 წლის 1 დეკემბრის მდგომარეობით გადასახადის სახეების მიხედვით ერიცხებოდა ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება 3240.4 ათ. ლარი (მ.შ. ძირითადი – 2130.2 ათ. ლარი, ჯარიმა – 205.1 ათ. ლარი და საურავი – 905.1 ათ. ლარი). სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილებით/განჩინებით შპს „ელიტა“ ამავე თარიღიდან გადაყვანილია რეაბილიტაციის რეჟიმში. რეაბილიტაციის პერიოდი განსაზღვრულია 15 წლით, ხოლო დავალიანების გადახდა გადავადებულია 5 წლით. გადავადებული საგადასახადო დავალიანება გადახდილი იქნება თანაბარწილად, გადასახადის სახეების მიხედვით ბიუჯეტში ყოველი თვის 30 რიცხვში განხორციელებული შენატანის სახით 10 წლის განმავლობაში (5 წლის თავდაპირველი მორატორიუმის ვადის გასვლის შემდგომ პერიოდში).

სასამართლოს გადაწყვეტილებიდან/განჩინებიდან გამომდინარე ბარათზე გაკეთდება შემდეგი სახის ჩანაწერი:

ა) ბარათის მე-5 სვეტში – „შემცირებულია“ (გადავადებულია) სასამართლოს გადაწყვეტილებით/განჩინებით (გადასახადის სახეების მიხედვით);

ბ) ბარათის მე-12 სვეტში – „შემცირებულია“ (გადავადებულია) ჯარიმა;

გ) ბარათის მე-18 სვეტში – „შემცირებულია საურავი“;

ხუთი წლის გასვლის შემდეგ, მე-11 წლიდან, ყოველთვიურად 30 რიცხვისათვის, მომდევნო 10 წლის განმავლობაში, გადასახადის სახეების მიხედვით, თანაბარწილად, ბარათზე მოხდება თანხების აღდგენა მე-4 სვეტში „დარიცხვის“ ოპერაციის განხორციელების გზით;

თანხების დარიცხვის ოპერაციები განხორციელდება აგრეთვე ბარათის მე-12 სვეტში – „დაერიცხა გადავადებული ფინანსური სანქცია“ და მე-18 სვეტში – „დაერიცხა გადავადებული საურავი.“

იმ შემთხვევაში, თუ რეაბილიტაციის/გადავადების რეჟიმი ვადაზე ადრე შეწყდება, ბარათზე დაერიცხება თანხის ის ნაწილი, რომელიც დარჩენილია რეაბილიტაციის რეჟიმის ვადაზე ადრე შეწყვეტის შედეგად და ამ თანხის ძირითად ნაწილზე გაგრძელდება საურავის დარიცხვა.

20. იმ შემთხვევაში, როდესაც საწარმოს მიმართ სასამართლოს მიერ გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების შესახებ გამოტანილი განჩინება გამოქვეყნდება, ან საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისა და

მზღვეველის შესაბამისი საქმიანობის ლიცენზიის ჩამორთმევისა და მისი ლიკვიდაციის შესახებ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში ბარათზე მოხდება ვადაგადაცილებული დავალიანების გამიჯვნა (შემცირება) მიმდინარე გადასახდელებისაგან, რომელიც ერიცხებოდა გაკოტრების პროცესში მყოფ საწარმოს განჩინების გამოქვეყნების დღისათვის. ხოლო გაკოტრების საქმის წარმოების დამთავრების თარიღისათვის, ან საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისა და მზღვეველის ლიკვიდაციის პროცესის შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების თარიღისათვის, ბარათზე მოხდება ზემოთ აღნიშნული საგადასახადო დავალიანების თანხების აღდგენა (დარიცხვა) გადასახადების სახეების მიხედვით. რაც შეეხება ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შესახებ შედარების აქტს, მასში შენიშვნის სახით აღინიშნება, რომ საწარმო იმყოფება გაკოტრების საქმის წარმოების პროცესში, ან შესაბამისად კომერციული ბანკის შემთხვევაში – ბანკი იმყოფება ლიკვიდაციის პროცესში, რომელსაც ამ პროცესის დაწყების მომენტისათვის ერიცხებოდა ვადაგადაცილებული დავალიანება. ბარათზე გაკოტრების პროცესში მომუშავე საწარმოების ვადაგადაცილებული დავალიანებების გამიჯვნა (შემცირება) მოხდება იმ საწარმოებზე, რომლებიც ამ პროცესში მუშაობას იწყებენ „გადახდისუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნებიდან გამომდინარე. გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებისას ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანებების აღრიცხვა იწარმოებს ამ მეთოდური მითითების დანართი №16-ის ფორმის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ გაკოტრების პროცესში, ან შესაბამისად, კომერციული ბანკის შემთხვევაში – ლიკვიდაციის პროცესში მომუშავე საწარმო (დაწესებულება) ამ პროცესში მუშაობის პერიოდში აწარმოებს გაკოტრების (კომერციული ბანკის შემთხვევაში – ლიკვიდაციის) პროცესში მუშაობის დაწყების პერიოდისათვის არსებული დავალიანების დაფარვას, გადახდილი თანხები ჩაითვლება ზედმეტად გადახდილად და გაკეთდება ჩანაწერი საწარმოს შემთხვევაში „მიმდინარეობს გაკოტრების პროცესში მუშაობის დაწყების პერიოდისათვის რიცხული დავალიანების დაფარვა“, ხოლო კომერციული ბანკის შემთხვევაში „მიმდინარეობს ლიკვიდაციის პროცესში მუშაობის დაწყების პერიოდისათვის რიცხული დავალიანების დაფარვა“, რომლის დარიცხვა (აღდგენა) (თანხის გადახდის თარიღით) მოხდება ამ პროცესში მუშაობის დასრულებისთანავე.

მაგალითი:

სასამართლოს შესაბამისი განჩინების საფუძველზე დაწყებულია შპს „ელიტის“ გაკოტრების საქმის წარმოება. სასამართლოს ზემოაღნიშნული განჩინება გამოქვეყნებულია 2008 წლის 1 თებერვალს, ამ პერიოდისათვის მისი ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება შეადგენდა 8400 ათას ლარს (ძირითადი – 6350 ათასი ლარი, საურავი – 2050 ათასი ლარი) ბარათზე გადასახადის სახეების მიხედვით მოხდება არსებული დავალიანების თანხების შემცირება, რის შესახებაც გაკეთდება ჩანაწერი „შემცირებულია გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებასთან დაკავშირებით“, ან ბანკის შემთხვევაში – „შემცირებულია

ლიკვიდაციის პროცესის დაწყებასთან დაკავშირებით”, ხოლო გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულების თარიღისათვის დაერიცხება (აღდგება) გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების პერიოდისათვის შემცირებული დავალიანების თანხა (გადასახადის სახეების მიხედვით) და გაკეთდება ჩანაწერი „დარიცხულია გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულებასთან დაკავშირებით, ან ბანკის შემთხვევაში – „დარიცხულია ლიკვიდაციის პროცესის დასრულების გამო“.

21. იმ შემთხვევაში, როდესაც მოხდება სამეურვეო ქონების რეალიზაციის შედეგად მიღებული შემოსავლებიდან გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების პერიოდისათვის არსებული დავალიანების დაფარვის ანგარიშში თანხის ბიუჯეტში გადარიცხვა და იგი ფიქსირდება ზედმეტად გადახდილად, მაშინ აღნიშნული ოდენობის თანხების ბარათზე დარიცხვა უნდა მოხდეს გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების პერიოდისათვის არსებულ დავალიანებასთან პროპორციით, ძირითადის, სანქციის და საურავის თანხების გამოყოფით, გადასახადის სახეების მიხედვით.

მაგალითი:

სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილებით/განჩინებით შპს „ელიტის“ მიმართ 2009 წლის 1 აპრილიდან გახსნილია გაკოტრების საქმე. ამავე პერიოდისათვის შპს „ელიტის“ ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება შეადგენდა 209.5 ათ. ლარს (მათ შორის, ძირითადი 95.5 ათ. ლარი, სანქცია 16.9 ათ. ლარი და საურავი 97.1 ათ. ლარი). ჩატარებული აუქციონების შედეგად სამეურვეო ქონების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსავალმა 151.9 ათ. ლარი შეადგინა, რომელიც საზოგადოების მიერ მიმართულ იქნა გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნის პერიოდისათვის (2009 წლის 1 აპრილი) არსებული ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად და შესაბამისად ჩარიცხულია ბიუჯეტში.

იმის გამო, რომ ბარათზე მოხდენილია განჩინების გამოქვეყნების დღისათვის რიცხული ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების გამიჯვნა (შემცირება) მიმდინარე გადასახდელებისაგან, რომელიც ბარათზე გატარებულია შემცირების ოპერაციით, აღნიშნულიდან გამომდინარე ბიუჯეტში გადარიცხული 151.9 ათ. ლარი ავტომატურად დაფიქსირდება ზედმეტად გადახდილად. აღნიშნული 151.9 ათ. ლარი გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნის პერიოდისათვის არსებული დავალიანების (209.5 ათ. ლარი) 72,5%-ს შეადგენს, ამიტომ ბარათზე გადასახადის სახეების მიხედვით ძირითად დავალიანებას დაერიცხება 69.3 ათ. ლარი $[(95.5 \times 72.5\%) : 100]$, სანქცია – 12.2 ათ. ლარი $[16.9 \times 72.5\% : 100]$ და საურავი – 70.4 ათ. ლარი $[97.1 \times 72.5\% : 100]$.

22. იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლოს მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულებისა და სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ, პირადი აღრიცხვის ბარათებზე მოხდება გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულების თარიღისათვის რიცხული საგადასახადო დავალიანების აღდგენა (დარიცხვა) გაკოტრების საქმის წარმოების პერიოდში ქონების რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლებიდან დავალიანების

დასაფარავად მიმართული თანხების გათვალისწინებით გადასახადის სახეების მიხედვით. თუ გაკოტრების საქმისწარმოების პერიოდში არ მომხდარა ქონების რეალიზაციიდან დავალიანების დასაფარავად თანხების მიმართვა, აღდგება (დაერიცხება) ის თანხა, რაც ირიცხებოდა გაკოტრების საქმისწარმოების გახსნის თარიღისათვის. ხოლო რაც შეეხება საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმებას, იგი მოხდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის „საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა“ – და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №994 ბრძანებით დამტკიცებული „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობათა ჩამოწერის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმის წარმოების წესით“ განსაზღვრული პროცედურებით საგადასახადო დავალიანებების ჩამოწერის შემდეგ. (7.07.2011 N 3748)

მაგალითი:

სასამართლოს გადაწყვეტილებით მიღებულია შპს „ელიტა“-ს გაკოტრების საქმისწარმოების დასრულების და მისი სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ. გაკოტრების საქმისწარმოების გახსნის თარიღისათვის საგადასახადო დავალიანება ერიცხებოდა 452.2 ათ. ლარის ოდენობით, რომელიც გამიჯნული (შემცირებული) იყო გაკოტრების საქმისწარმოების პერიოდში. სასამართლოს მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება გაკოტრების საქმისწარმოების დასრულების და სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდება საგადასახადო დავალიანებათა აღდგენა (დარიცხვა) გადასახადის სახეების მიხედვით. გაკოტრების საქმისწარმოების პერიოდში ქონების რეალიზაციიდან დავალიანების დასაფარავად არ იქნა მიმართული და პირადი აღრიცხვის ბარათებზე სრულად აღდგება (დაერიცხება) საგადასახადო დავალიანება 452.2 ათ. ლარის ოდენობით, ხოლო რაც შეეხება საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმებას, იგი განხორციელდება საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის შემდეგ.

მუხლი 12¹. გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას (25.01.2012 N742)

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის მიხედვით: ამ კოდექსის 252-ე მუხლის მოთხოვნათა გაუთვალისწინებლად, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით ჩამოწერას ექვემდებარება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული საურავი და 2005 წლის 1 იანვრამდე დარიცხული აღიარებული ჯარიმა, თუ გადახდილია 2005 წლის 1 იანვრისათვის რიცხული ყველა გადასახადის ძირითად ნაწილში არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხა და პირს, 2005 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდისათვის საგადასახადო ორგანოში არ წარუდგენია საგადასახადო დეკლარაცია/გაანგარიშება (გარდა პირის ქონების

გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა) ან საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციის/გაანგარიშების (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა) საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლია (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციით/გაანგარიშებით გამოქვითვების თანხები აღემატება ერთობლივ შემოსავალს ან ჩასათვლელი თანხა აღემატება დარიცხულ თანხას).

2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის მიხედვით: ამ კოდექსის 252-ე მუხლის მოთხოვნათა გაუთვალისწინებლად, შემოსავლების სამსახური უფლებამოსილია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით ჩამოწეროს საგადასახადო დავალიანება, მასზე დარიცხული საურავი და ჯარიმა, თუ იგი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით არ ითვლება აღიარებულად, აღნიშნული დავალიანების თანხის დარიცხვასთან დაკავშირებით გადამხდელისათვის არ ყოფილა წარდგენილი საგადასახადო ორგანოს შეტყობინება/საგადასახადო მოთხოვნა და გასულია მისი წარდგენის 6-წლიანი ხანდაზმულობის ვადა.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტი ეხება ყველა პირს, გარდა მიწაზე ქონების გადასახადის გადამხდელი ფიზიკური პირების და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებისა, 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის მიწის ნაკვეთების მიხედვით გაანგარიშებული ქონების გადასახადის ვადაგადაცილებულ დავალიანებათა თანხებზე დარიცხული სანქციების (მათ შორის, საურავების) ნაწილში, რადგან აღნიშნული დავალიანება ჩამოწერილია ან უნდა იქნეს ჩამოწერილი 2011 წლამდე მოქმედი საგადასახადო კოდექსის 281-ე მუხლის 21-ე ნაწილის შესაბამისად.

მაგალითი 1:

პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება ვადაგადაცილებული დავალიანება 2800 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი. პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის ამოქმედებამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2012 წლის 4 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული ჯარიმებისა და საურავების ჩამოწერის მოთხოვნით და ამავდროულად გადაიხადა საშემოსავლო გადასახადში არსებული დავალიანების ძირითადი თანხა 1000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს შესრულებული აქვს სსკ-ის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის პირობები და დავალიანების ძირითადი თანხის დაფარვის თარიღით უნდა ჩამოეწეროს საშემოსავლო გადასახადში არსებული ჯარიმა და საურავი (2005 წლის 1 იანვრისათვის არსებული საურავისა და 2005 წლის 1 იანვრიდან დავალიანების ძირითად თანხაზე დარიცხული საურავის ჯამი) მთლიანად.

მაგალითი 2:

ფიზიკურ პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება ვადაგადაცილებული დავალიანება 6000 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი; არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადში ძირითადი თანხა – 2000 ლარი, საურავი – 1200 ლარი. პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის ამოქმედებამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2012 წლის 4 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული ჯარიმებისა და საურავების ჩამოწერის მოთხოვნით და ამავდროულად გადაიხადა საშემოსავლო გადასახადში არსებული დავალიანების ძირითადი თანხა 1000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს შესრულებული აქვს სსკ-ის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის პირობები და დავალიანების ძირითადი თანხის დაფარვის თარიღით უნდა ჩამოეწეროს საშემოსავლო გადასახადში არსებული ჯარიმა და საურავი (2005 წლის 1 იანვრისათვის საშემოსავლო გადასახადში არსებული საურავისა და 2005 წლის 1 იანვრიდან საშემოსავლო გადასახადის ძირითად თანხაზე დარიცხული საურავის ჯამი) მთლიანად. რაც შეეხება მიწაზე ქონების გადასახადში არსებულ დავალიანებას, იგი ჩამოწერილი უნდა იქნეს 2011 წლამდე მოქმედი საგადასახადო კოდექსის 281-ე მუხლის 21-ე ნაწილის შესაბამისად.

4. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის მიხედვით, ვადაგადაცილებულ დავალიანების თანხებზე დარიცხული ჯარიმებისა და საურავების ჩამოწერის მიზნით გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნამდე ვალდებული პირის მიერ გადახდილი თანხები უნდა მიმართულიყო ვალდებულ პირზე აღნიშნული პერიოდისათვის რიცხული საერთო დავალიანების დასაფარავად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 253-ე მუხლით დადგენილი თანმიმდევრობით:

- ა) გადასახადის თანხა (ძირითადი თანხა);
- ბ) ჯარიმა (სანქცია);
- გ) საურავი.

მაგალითი 3:

პირობები იგივეა, რაც პირველ მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ პირს 2008 წლის 15 იანვარს საშემოსავლო გადასახადში გადახდილი აქვს 1200 ლარი. გადასახადის გადამხდელმა 2012 წლის 4 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული ჯარიმებისა და საურავების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს შესრულებული აქვს სსკ-ის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის პირობები და განცხადების წარმოდგენის თარიღით უნდა ჩამოეწეროს საშემოსავლო გადასახადში დარჩენილი ჯარიმა 100 ლარი და საურავი (2005 წლის 1

იანვრისათვის არსებული საურავისა და 2005 წლის 1 იანვრიდან დავალიანების ძირითად თანხაზე დარიცხული საურავის ჯამი) მთლიანად.

მაგალითი 4:

საწარმოს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება ვადაგადაცილებული დავალიანება 3600 ლარის ოდენობით. მათ შორის: არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გადასახადში ძირითადი თანხა 2100 ლარი და საურავი 1500 ლარი. 2005 წლის შემდგომ პერიოდში გადამხდელს დაერიცხა არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების 2005 წლის კუთვნილი გადასახადი 2005 წლის 15 აგვისტოს და 2005 წლის 15 ნოემბრის მდგომარეობით 500 ლარი. 2010 წლის 1 მარტს გადამხდელმა გადაიხადა 3000 ლარი. შემდგომში გადასახადის გადამხდელს ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება გადასახადების დარიცხვისა და გადახდის მხრივ არ უწარმოებია. პირმა საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის ამოქმედების შემდეგ 2012 წლის 4 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის არსებულ ვადაგადაცილებულ დავალიანებათა თანხებზე დარიცხული სანქციების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელის მიერ 2010 წლის 1 მარტს გადახდილი 3000 ლარით უნდა დაიფაროს:

- 2005 წლის 1 იანვრისათვის არსებული ძირითადი დავალიანების თანხა სრულად 2100 ლარი;
- 2005 წლის 15 აგვისტოს სავადოთი დარიცხული 2005 წლის მიწაზე ქონების გადასახადის სავადო ძირითადი თანხა სრულად 500 ლარი;
- 2005 წლის 15 ნოემბრის სავადოთი დარიცხული ძირითადი თანხიდან (500 ლარი) 400 ლარი.

ამასთან, გადამხდელს შესრულებული აქვს სსკ-ის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის პირობები, კერძოდ გადასახადის დარიცხვა განხორციელებულია მხოლოდ ქონების გადასახადში და მიუხედავად იმისა, რომ განცხადების შემოტანის მომენტისათვის მას გააჩნია დავალიანება ძირითად გადასახადში 100 ლარი, აღნიშნული დავალიანება ძირითად გადასახადში არ წარმოადგენს 2005 წლის 1 იანვრისათვის არსებული ძირითადი დავალიანების ნაწილს. შესაბამისად საწარმოს უნდა ჩამოეწეროს განცხადებით მომართვის თარიღით საურავი, რომელიც შეადგენს 2005 წლის 1 იანვრისათვის არსებული საურავისა და 2005 წლის 1 იანვრიდან 2010 წლის 1 მარტამდე პერიოდში 2005 წლის 1 იანვრისათვის არსებულ ძირითად დავალიანებაზე (2100 ლარი) დარიცხული საურავის ჯამს.

5. თუ გადასახადის გადამხდელს 2005 წლის 1 იანვრისათვის გააჩნია საგადასახადო ვალდებულება რომელიმე გადასახადში (გარდა მიწაზე ქონების გადასახადის გადამხდელ ფიზიკური პირების და ადგილობრივ თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებისა – 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის მიწის ნაკვეთების მიხედვით გაანგარიშებული ქონების გადასახადისა) და ამავდროულად ზედმეტად გადახდილი თანხა სხვა გადასახადში (მ.შ.-ის მიწაზე ქონების გადასახადში), მათ შორის, შემდგომ პერიოდში

წარმოშობილი ზედმეტად გადახდილი თანხა, იგი გათვალისწინებული უნდა იქნეს 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის მიხედვით ჩამოსაწერი ჯარიმისა და საურავების დაანგარიშებისას. სანქციის ჩამოწერისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს ჩამოწერის თარიღისათვის არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხაც. ზედმეტად გადახდილი თანხის არსებობის შემთხვევაში ჩამოწერას ექვემდებარება სანქცია საგადასახადო დავალიანების (სხვაობა გადასახადის გადამხდელის მიერ დადგენილ ვადაში გადაუხდელი გადასახადების ან/და სანქციების თანხასა და ზედმეტად გადახდილი გადასახადების ან/და სანქციების თანხას შორის) ფარგლებში.

მაგალითი 5:

პირის საგადასახადო დავალიანება 2005 წლის 1 იანვრისათვის საშემოსავლო გადასახადში შეადგენს ძირითადი გადასახადი 1000 ლარს და საურავი 1500 ლარს. პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ამავდროულად ერიცხება ზედმეტად გადახდილი თანხა დღგ-ის გადასახადში 2000 ლარი. პირს ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და ამასთან, დღგ-ში არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხის გამო საშემოსავლო გადასახადში არსებულ ძირითად თანხას საურავი არ დაერიცხა. პირმა საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის ამოქმედების შემდეგ 2012 წლის 4 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის არსებულ ვადაგადაცილებულ დავალიანებათა თანხებზე დარიცხული ჯარიმებისა და საურავების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს შესრულებული აქვს სსკ-ის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის პირობები, კერძოდ სალდირებულად ძირითად გადასახადში დავალიანება არ ერიცხება, საშემოსავლო გადასახადში არსებული დავალიანების ძირითადი თანხის გადახდა არ ევალეება და 2012 წლის 4 იანვრის მდგომარეობით უნდა ჩამოწეროს საშემოსავლო გადასახადში საურავი 500 ლარი (1500 – (2000-1000)).

ამასთან, თუ გადასახადის გადამხდელს, როგორც დავალიანება, ასევე ზედმეტად გადახდილი თანხა გააჩნია ერთდროულად რამდენიმე გადასახადში, თოთოეულ გადასახადში ჩამოსაწერი სანქციის დათვლისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს ჯამური დავალიანება, ხოლო ჯამური ზედმეტად გადახდილი თანხა პროპორციულად უნდა იქნეს გადანაწილებული დავალიანების ძირითად თანხასა და სანქციაზე თითოეული გადასახადის მიხედვით.

6. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის მიხედვით 2005 წლის 1 იანვრისათვის არსებულ ვადაგადაცილებულ თანხებზე დარიცხული სანქციის ჩამოწერის შემდეგ გადახდილი გადასახადის თანხა ჩაითვლება ზედმეტად გადახდილად.

7. იმ შემთხვევაში, როდესაც 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის კუთვნილი საგადასახადო ვალდებულებები გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხულია დაგვიანებით, საგადასახადო ორგანოებმა თითოეული გადამხდელის მიხედვით უნდა მოახდინონ იდენტიფიცირება 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის დავალიანებების ოდენობის შესახებ, ხოლო შემდგომ

მათ მიმართ უნდა გავრცელდეს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილით განსაზღვრული მოთხოვნები.

8. გადასახადის გადამხდელის მიერ 2004 წლის საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციების, რომელთა მიხედვით გადასახადის გადახდის ვალდებულება დგება 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ და აგრეთვე საბაჟო დეკლარაციების ან სასაქონლო დეკლარაციების საგადასახადო ორგანოში წარმოდგენა არ ნიშნავს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილით განსაზღვრული მოთხოვნების დარღვევას.

9. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის მიხედვით გადამხდელს ჩამოეწერა 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული საურავი და 2005 წლის 1 იანვრამდე დარიცხული აღიარებული ჯარიმა და ჩამოწერის შემდეგ გადამხდელის მიერ იქნება წარმოდგენილი 2005 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდიდან საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის ამოქმედებამდე პერიოდზე საგადასახადო დეკლარაცია/გაანგარიშება (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა), რომლის საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლი არ არის, ჩამოწერილი ჯარიმა – საურავები ექვემდებარება აღდგენას. ჩამოწერილი ჯარიმა-საურავები ასევე ექვემდებარება აღდგენას, თუ აღნიშნული გამოვლენილი იქნება საგადასახადო შემოწმების საფუძველზე.

10. ამ მუხლის მე-2 პუნქტი ეხება ყველა პირს, რომელსაც საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით შემოსავლების სამსახურში განცხადების წარმოდგენის მომენტისათვის საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის ამოქმედების შემდეგ პირადი აღრიცხვის ბარათებზე ერიცხება საგადასახადო დავალიანება, მასზე დარიცხული საურავი და ჯარიმა, თუ იგი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით არ ითვლება აღიარებულად, აღნიშნული დავალიანების თანხის დარიცხვასთან დაკავშირებით გადამხდელისათვის არ ყოფილა წარდგენილი საგადასახადო ორგანოს შეტყობინება/საგადასახადო მოთხოვნა და გასულია მისი წარდგენის 6-წლიანი ხანდაზმულობის ვადა.

11. ამ მუხლის მე-10 პუნქტით განსაზღვრული პირობების დაკმაყოფილების შემთხვევაში პირს ჩამოეწერება განცხადების წარმოდგენის მომენტისათვის არსებული საგადასახადო დავალიანება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გამოკლებით.

12. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე და 45-ე ნაწილებით განსაზღვრულ დავალიანებათა ჩამოწერა განხორციელდება გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე ასახვით. კერძოდ, გაკეთდება შემდეგი ჩანაწერები: „ჩამოწერილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის შესაბამისად“, „ჩამოწერილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის შესაბამისად“. ჩამოწერა უნდა განხორციელდეს ცალ-ცალკე გადასახადის სახეების მიხედვით (ჯარიმა-საურავი).

მუხლი 13. ბარათების წარმოების წესი საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების პირობებში (9.11.2011 N 10013)

1. ამ მუხლით განსაზღვრული ბარათის წარმოების წესი შემუშავებულია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის XLI თავის შესაბამისად და განსაზღვრავს საგადასახადო ორგანოსა და გადასახადის გადამხდელს შორის საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების პირობებში ბარათზე გასატარებელი ოპერაციების თანმიმდევრობას.

2. გადასახადის გადამხდელთან საგადასახადო შეთანხმება შესაძლებელია გაფორმდეს:

ა) გადასახადის გადამხდელისათვის გადასახადების ან/და სანქციების შემცირების მიზნით გადასახადის გადამხდელის მიერ განცხადების შეტანის მომენტისათვის არსებული საგადასახადო დავალიანების ოდენობის ფარგლებში;

ბ) გადასახადის გადამხდელის მიერ არადეკლარირებული საგადასახადო ვალდებულებების განსაზღვრის ან/და შემცირების მიზნით გადასახადის გადამხდელის მიერ მითითებულ საგადასახადო პერიოდზე/პერიოდებზე და გადასახადის სახეებზე მითითებით;

გ) მომავალ საგადასახადო პერიოდში/პერიოდებში დასადეკლარირებელი საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების გადავადების მიზნით.

2¹. საგადასახადო შეთანხმება არ ფორმდება სსკ-ის 281-ე და 291-ე მუხლებით გათვალისწინებულ სანქციებზე, ასევე სსკ-ის 155-ე და 205-ე მუხლების შესაბამისად დარიცხულ მიმდინარე გადასახადელების თანხებზე და იმ მოსაკრებლის თანხებზე, რომლის გადახდის ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო. (19.03.2012 N 4133)

3. საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ გადაწყვეტილების საფუძველზე, ამავე გადაწყვეტილებითა და საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი პირობების შესაბამისად, შემოსავლების სამსახური გადასახადის გადამხდელთან აფორმებს საგადასახადო შეთანხმების აქტს.

4. გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია საგადასახადო შეთანხმების აქტით გადასახდელად განსაზღვრული თანხა გადაიხადოს საგადასახადო შეთანხმების აქტით განსაზღვრულ ვადებში.

5. საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული გადასახადის თანხას საურავი არ ერიცხება გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საგადასახადო შეთანხმება წყდება.

6. საგადასახადო შეთანხმების აქტით გათვალისწინებული პირობების შესრულების შემთხვევაში შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით საგადასახადო დავალიანებაზე საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელს უმცირდება გადასახადების ან/და სანქციების თანხა, ხოლო არადეკლარირებული საგადასახადო ვალდებულებების განსაზღვრისა ან/და შემცირების თაობაზე

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემთხვევაში ერიცხება შესაბამისი საგადასახადო ვალდებულება.

7. საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო ვალდებულებების შემცირების შესახებ საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ დაუშვებელია საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებულ გადასახადის (გადასახადების) სახეებზე გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო დეკლარაციით საგადასახადო ვალდებულებების დაზუსტება.

მაგალითი 1:

შპს „ელიტას“ გადასახადების ან/და სანქციების შემცირების მიზნით განცხადების შეტანის მომენტისათვის 2010 წლის 1 თებერვლის მდგომარეობით ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 22 500 ლარის ოდენობით. მ.შ.-ის:

ა) დღგ-ში ძირითადი გადასახადი – 18 000 ლარი, სანქცია – 2 500 ლარი, საურავი – 4 000 ლარი;

ბ) მოგების გადასახადში ზედმეტად გადახდილი თანხა – 2 000 ლარი.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ შემოსავლების სამსახურსა და გადამხდელს შორის გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმების აქტი, რომლის თანახმად გადამხდელს გადასახდელად განესაზღვრა 8 000 ლარი, ხოლო საგადასახადო ვალდებულების შესრულების ვადა განისაზღვრა 2010 წლის 1 მარტი.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ შპს „ელიტამ“ 2010 წლის 27 თებერვალს გადაიხადა საგადასახადო შეთანხმების აქტით გადასახდელად დაკისრებული 8 000 ლარი დღგ-ში, რაზეც გამოიცა შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გადასახადების ან/და სანქციების თანხის 2010 წლის 1 თებერვლის მდგომარეობით შემცირების თაობაზე.

ასეთ შემთხვევაში საზოგადოების პირადი აღრიცხვის ბარათებზე განხორციელდება შემდეგი სახის ოპერაციები:

ა) მოგების გადასახადში 2010 წლის 1 თებერვლის მდგომარეობით უკუოპერაციით განუღდება (დაერიცხება) ზედმეტად გადახდილი თანხა 2 000 ლარი;

ბ) იმის გათვალისწინებით, რომ საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული გადასახადის თანხას საურავი არ ერიცხება, დღგ-ის ძირითად გადასახადში 2010 წლის 1 თებერვლის მდგომარეობით შეუმცირდება ძირითადი გადასახადი 18 000 ლარით და დაერიცხება სანქცია 1 500 ლარი.

მაგალითი 2:

შპს „ელიტას“ საგადასახადო შემოწმების აქტის თანახმად 2010 წლის 1 ოქტომბრის საგადასახადო მოთხოვნით დამატებით გადასახდელ თანხად დაერიცხა 16 000 ლარი. მ.შ.-ის:

ა) დღგ-ში ძირითადი გადასახადი – 4 000 ლარი, სანქცია – 2 500 ლარი, საურავი – 1 000 ლარი;

ბ) მოგების გადასახადში ძირითადი გადასახადი – 5 500 ლარი, სანქცია – 2 000 ლარი, საურავი – 1 000 ლარი.

ამასთან, მოგების გადასახადში ძირითადი გადასახადის თანხიდან 2 000 ლარი შეადგენს საზოგადოების 2009 წლის მოგების გადასახადზე დამატებით დარიცხული მიმდინარე გადასახდელების ჯამს (15.05.2010 წ., 15.07.2010 წ., 15.09.2010 წ. და 15.12.2010 წ. სავადო თარიღებით დარიცხული მიმდინარე გადასახდელები თითოეული 500 ლარი).

საზოგადოების მიერ 2010 წლის 1 ოქტომბრის საგადასახადო მოთხოვნით დამატებით დარიცხულ თანხებზე მოთხოვნილი იქნა საგადასახადო შეთანხმება. დამატებით დარიცხული გადასახადების ან/და სანქციების შემცირების შესახებ საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ შემოსავლების სამსახურსა და გადამხდელს შორის გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმების აქტი, რომლის თანახმად გადამხდელს 2010 წლის 1 ოქტომბრის საგადასახადო მოთხოვნით დამატებით გადასახდელ თანხად განესაზღვრა დღგ-ში 5 500 ლარი, ხოლო საგადასახადო ვალდებულების შესრულების ვადა განისაზღვრა 2010 წლის 1 დეკემბერი.

საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ შპს „ელიტამ“ 2010 წლის 25 ნოემბერს გადაიხადა საგადასახადო შეთანხმების აქტით გადასახდელად დაკისრებული 5 500 ლარი (დღგ-ში – 3 000 ლარი, მოგების გადასახადში – 2 500 ლარი), რაზეც გამოიცა შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი საგადასახადო მოთხოვნით დამატებით დარიცხული გადასახადების ან/და სანქციების თანხის შემცირების თაობაზე.

ასეთ შემთხვევაში საზოგადოების პირადი აღრიცხვის ბარათებზე განხორციელდება შემდეგი სახის ოპერაციები:

ა) დღგ-ში 2010 წლის 1 ოქტომბრის მდგომარეობით შეუმცირდება ძირითადი გადასახადი – 4 000 ლარით, სანქცია – 500 ლარით;

ბ) მოგების გადასახადში 2010 წლის 1 ოქტომბრის მდგომარეობით შეუმცირდება ძირითადი გადასახადი 5 000 ლარით, სანქცია – 500 ლარით და 2010 წლის 15 დეკემბრის მდგომარეობით ძირითადი გადასახადი – 500 ლარი (15.12.2010 წლის რევიზიის აქტით დამატებით დარიცხული 2009 წლის მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელი, რომლის გადახდის ვადა არ დამდგარა საგადასახადო მოთხოვნის თარიღისათვის).

მაგალითი 3 :

შპს „ელიტას“ მიერ საგადასახადო ორგანოში გაცხადებული იქნა 2007 წლის 1 იანვრიდან 2010 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდისათვის არადეკლარირებული და შეუსრულებელი საგადასახადო ვალდებულების შესახებ მოგების გადასახადში და მიუთითა, რომ მისი ჯამური ოდენობა შეადგენს 12 500 ლარს, რაზედაც გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმების აქტი, რომლის დაფარვის ვადა განისაზღვრა 2011 წლის 1 მაისი.

საზოგადოების მიერ საგადასახადო შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულება შესრულებულ იქნა დათქმულ ვადაში, რაზეც გამოიცა შემოსავლების სამსახურის

უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არადეკლარირებული და შეუსრულებელი საგადასახადო ვალდებულების დარიცხვის შესახებ.

ასეთ შემთხვევაში საზოგადოების პირადი აღრიცხვის ბარათებზე განხორციელება შემდეგი სახის ოპერაცია:

მოგების გადასახადში შემოსავლების სამსახურის უფროსის აქტის გამოცემის ან/და აქტში განსაზღვრული თარიღით დაერიცხება 12 500 ლარი.

7¹.იმ შემთხვევაში, როდესაც გადასახადის გადამხდელთან საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ გადაწყვეტილება (საქართველოს პრემიერ-მინისტრის ბრძანება საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ) მიღებულ იქნა საქართველოს საგადასახადო კოდექსში 2011 წლის 8 ნოემბრის №5202 საქართველოს კანონით განხორციელებული ცვლილების ძალაში შესვლის შემდეგ, უნდა გაიმიჯნოს გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე არსებული საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ გადაწყვეტილებით მოცული მიმდინარე გადასახდელებით განსაზღვრული დავალიანება. ამასთან, გადამხდელის მიერ შემდგომში წლიური დეკლარაციების წარმოდგენისას, საგადასახადო ორგანოს მხრიდან წლიური დეკლარაციებით გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ასახული შედეგები დამატებით კორექტირებას აღარ ექვემდებარება. (19.03.2012 N 4133)

8. საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულების ვადების დარღვევის შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისრება გადაუხდელი თანხის 0.5 პროცენტი ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე, მაგრამ არა უმეტეს საგადასახადო შეთანხმებით გადასახდელად განსაზღვრული მთლიანი თანხის 10 პროცენტისა.

მაგალითი 4 :

შპს „ელიტას“ საგადასახადო შეთანხმებით 2011 წლის 1 აგვისტომდე დაეკისრა 20 000 ლარის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდა. ფაქტიურად მან აღნიშნულ ვადაში შეძლო გადაეხადა 15 000 ლარი, ანუ 5 000 ლარით ნაკლები, ვიდრე ამას ითვალისწინებდა საგადასახადო შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულება. დარჩენილი 5 000 ლარის გადახდა გადამხდელმა მოახდინა 2011 წლის 15 დეკემბერს.

ასეთ შემთხვევაში შპს „ელიტას“ საგადასახადო შეთანხმებით ნაკისრი – 5 000 ლარის დაგვიანებით გადახდისათვის ბიუჯეტში გადასახდელად გამოუანგარიშდება:

$(5\ 000 \times 0.5 \times 137) : 100 = 3425$ ლარი;

აღნიშნული თანხა (3425 ლარი) აღემატება 20 000 ლარის 10 პროცენტს ($(20\ 000 \times 10) : 100 = 2\ 000$ ლარი).

იმის გათვალისწინებით, რომ გადამხდელს არ შეიძლება დაეკისროს შეუსრულებელი საგადასახადო ვალდებულებისათვის საგადასახადო შეთანხმებით გადასახდელად განსაზღვრული მთლიანი თანხის 10 პროცენტზე მეტი, შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-

სამართლებრივი აქტით საზოგადოებას საგადასახადო შეთანხმებით განსაზღვრული საგადასახადო ვალდებულების შესრულების ვადის დარღვევისათვის დამატებით გადასახდელად დაეკისრება ჯარიმა 2 000 ლარი საგადასახადო შეთანხმებით განსაზღვრული საგადასახადო ვალდებულების სრულად შესრულების თარიღისათვის.

ასეთ შემთხვევაში საზოგადოების პირადი აღრიცხვის ბარათზე განხორციელდება შემდეგი სახის ოპერაცია:

მოგების გადასახადში 2011 წლის 15 დეკემბრის მდგომარეობით დაერიცხება სანქცია 2 000 ლარი.

9. ამ მუხლის მეორე პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:

ა) გადასახადის გადამხდელისათვის საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების გადავადება შესაძლებელია განხორციელდეს არა უმეტეს 3 წლით, რომელსაც დაერიცხება სარგებელი წლიური 4%-ის ოდენობით. საგადასახადო ვალდებულებების 3 წელზე მეტი ვადით გადავადების შემთხვევაში წლიური სარგებელი განისაზღვრება ამ კონკრეტული საგადასახადო შეთანხმების მიხედვით, მაგრამ იგი არ შეიძლება იყოს 4%-ზე ნაკლები.

მაგალითი 5:

შპს „ელიტამ“ საგადასახადო ორგანოსთან გააფორმა საგადასახადო შეთანხმება მომავალი საგადასახადო პერიოდის, კერძოდ 2011 წლის ნოემბერ-დეკემბრის თვეებში დღგ-ში წარმოქმნილი საგადასახადო ვალდებულების შესრულების 2013 წლის ნოემბერ-დეკემბრამდე პერიოდზე გადავადების შესახებ (საგადასახადო ვალდებულების შესრულების ვადა 2 წელი). საგადასახადო შეთანხმებით გადასავადებელი საგადასახადო ვალდებულება ნოემბრის თვისთვის განისაზღვრა 50 000 ლარი, დეკემბრის თვისთვის კი – 70 000 ლარის ოდენობით.

მოცემულ შემთხვევაში:

1. შპს „ელიტას“ 2011 წლის 15 დეკემბრის სავადოთი (2011 წლის ნოემბრის დეკლარაციის სავადო) შეუმცირდება დღგ-ის ძირითადი გადასახადი 50 000 ლარით და 2012 წლის 15 იანვრის სავადოთი (2011 წლის დეკემბრის დეკლარაციის სავადო) – 70 000 ლარით;

2. 2013 წლის 15 დეკემბრის სავადოთი დაერიცხება დღგ-ის ძირითადი გადასახადი 50 000 ლარი და 2014 წლის 15 იანვრის სავადოთი - 70 000 ლარი;

3. 2012 წლის 15 დეკემბრის და 2013 წლის 15 დეკემბრის მდგომარეობით დაერიცხება სარგებელი წლიური 4% 2011 წლის ნოემბრის საგადასახადო ვალდებულების გადავადებისათვის თითოეული თანხით 2 000 ლარი ($50\,000 \times 4\%$) სანქციის ნაწილში, ხოლო 2013 წლის 15 იანვრის და 2014 წლის 15 იანვრის მდგომარეობით თითოეული – 2 800 ლარი ($70\,000 \times 4\%$) სანქციის ნაწილში 2011 წლის დეკემბრის საგადასახადო ვალდებულების გადავადებისათვის.

ბ) გადასახადის გადამხდელს მომავალი საგადასახადო პერიოდის/პერიოდების დასადეკლარირებელი საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების გადავადების პირობებში უფლება აქვს აღნიშნულ პერიოდზე

მოახდინოს შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების დაზუსტება. ამასთან, საგადასახადო ვალდებულებების დაზუსტებით საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული თანხების ოდენობა არ იზრდება.

მაგალითი 6:

პირობები იგივეა რაც მე-5 მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტამ“ საგადასახადო ორგანოსთან გაფორმებული საგადასახადო შეთანხმების პირობებში საგადასახადო ორგანოში წარადგინა 2011 წლის ნოემბერ-დეკემბრის თვეების დღგ-ის შესწორებული (დაზუსტებული) საგადასახადო დეკლარაცია, რითაც დასადეკლარირებელი პერიოდის დღგ განსაზღვრა შესაბამისად ნოემბრის თვისათვის 55 000 ლარი და დეკემბრის თვისათვის – 67 000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ნოემბრის თვის დღგ-ის თანხა, 50 000 ლარი და დეკემბრის თვის დღგ-ის თანხა 70 000 ლარი უცვლელი დარჩება. ამასთან, ბარათზე განხორციელდება: პირველ შემთხვევაში (ნოემბერი) 5 000 ლარის (55 000 – 50 000) დამატებით დარიცხვის ოპერაცია 2011 წლის 15 დეკემბრის მდგომარეობით და არ შეიცვლება გადავადებული თანხის და შესაბამისად სარგებლის ოდენობა, ხოლო მეორე შემთხვევაში (დეკემბერი) 3 000 (70 000 – 67 000) ლარით შემცირდება გადავადებული თანხა და სარგებელიც გადაანგარიშდება 67 000 ლარზე.

გ) საგადასახადო ორგანოს მიერ იმ საგადასახადო პერიოდის/პერიოდების საგადასახადო შემოწმების ჩატარების და ახალი საგადასახადო ვალდებულებების ოდენობის განსაზღვრის შემთხვევაში, რომლის განმავლობაშიც წარმოშობილი საგადასახადო ვალდებულებაც გადავადებულია, საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის დამატებით დარიცხულ თანხაზე საგადასახადო შეთანხმების პირობები არ გავრცელდება;

მაგალითი 7:

პირობები იგივეა რაც მე-5 მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტასთან“ საგადასახადო ორგანოს მიერ ჩატარდა საგადასახადო შემოწმება, რომელმაც მოიცვა 2011 წლის ნოემბერ-დეკემბერი, რომელი პერიოდის საგადასახადო ვალდებულების შესრულებაც გადავადებულია. საგადასახადო შემოწმებით შპს „ელიტას“ 2011 წლის ნოემბერ-დეკემბრის პერიოდზე დღგ-ში დამატებით ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადასახდელად დაერიცხა ნოემბერში 8 000 ლარი, ხოლო დეკემბერში კი – 12 000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს „ელიტა“-სთან გაფორმებული საგადასახადო შეთანხმების პირობები უცვლელი დარჩება, ხოლო გადამხდელის დღგ-ის ბარათზე განხორციელდება საგადასახადო შემოწმების აქტით განსაზღვრული შესაბამისად 8 000 და 12 000 ლარის დარიცხვის ოპერაცია.

დ) თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებულ ვადაზე ადრე შესრულებული იქნება გადავადებული

საგადასახადო ვალდებულება, ამ შემთხვევაში ითვლება, რომ საგადასახადო შეთანხმება შეწყვეტილია გადასახადის გადამხდელის ინიციატივით. ამასთან, გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებაზე სარგებლის დარიცხვა მოხდება საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული თანხის დაფარვის თარიღამდე პერიოდზე, რისთვისაც აღრიცხვის სრულყოფის მიზნით ბარათზე შეიტანება საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების და მისი დასრულების ბოლო ვადის აღმნიშვნელი თარიღები, ხოლო წლიური 4%-იანი სარგებლის დარიცხვა განხორციელდება საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების მეორე დღიდან ყოველდღიურად მისი 1/365 ნაწილის ოდენობით;

მაგალითი 8:

პირობები იგივეა, რაც მე-5 მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტამ“ 2011 წლის ნოემბრის თვის დღგ-ში გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება, ნაცვლად 2013 წლის 15 დეკემბრისა, შეასრულა 2012 წლის 15 ნოემბერს.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს „ელიტას“ საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებულ ნოემბრის საგადასახადო ვალდებულებაზე, 50 000 ლარზე სარგებელი დაერიცხება 1835.60 ლარი, შემდეგი გაანგარიშებით:

$50\ 000 \times 4\% \times 365 \text{ დღე} : 365 \text{ დღე} = 1835.60 \text{ ლარი};$

ამდენად, საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებულ 50 000 ლარზე საგადასახადო შეთანხმება შეწყდება 2012 წლის 15 ნოემბერს.

ე) მომავალ საგადასახადო პერიოდში/პერიოდებში დასადეკლარირებელი საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების გადავადების შემთხვევაში, საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებულ გადასახადის თანხას საურავი არ ერიცხება, გარდა საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობების დარღვევის გამო საგადასახადო შეთანხმების შეწყვეტისა. ამ შემთხვევაში საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებულ გადასახადის გადაუხდელ თანხას დაერიცხება საურავი შესაბამისი გადასახადისათვის საგადასახადო კოდექსით დადგენილ გადახდის ვალდებულების წარმოშობის თარიღიდან.

მაგალითი 9:

პირობები იგივეა, რაც პირველ მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტამ“ დაარღვია საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობები, რაც იმაში გამოიხატა, რომ 2013 წლის 15 დეკემბრისათვის მოახდინა საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული გადავადებული დღგ-ის თანხის 35 000 ლარის გადახდა, ნაცვლად 50 000 ლარისა და დარჩენილი 15 000 ლარის გადახდა მოახდინა 2014 წლის 15 მაისისათვის.

მოცემულ შემთხვევაში:

საგადასახადო ორგანო შეწყვეტს შპს „ელიტასთან“ გაფორმებულ საგადასახადო შეთანხმებას და აღნიშნული შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობების დარღვევისა და 15 000 ლარის დაგვიანებით გადახდის გამო დაერიცხება საურავი, დაწყებული 2011 წლის 16 დეკემბრიდან 2014 წლის 15 მაისის ჩათვლით პერიოდზე.

15 000 X 0.07% X 851 დღე = 12 765 ლარი

ვ) მომავალ საგადასახადო პერიოდში/პერიოდებში დასადეკლარირებელი საგადასახადო ვალდებულების შესრულების გადავადების შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელი მოახდენს საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული თანხის საგადასახადო კოდექსით დადგენილ ვადაში დეკლარირებას და გადახდას, მაშინ გადახდილი საგადასახადო თანხა არ ჩაითვლება გადავადებულ გადასახადის თანხად და არ მოხდება მასზე სარგებლის დარიცხვა.

მაგალითი 10:

პირობები იგივეა, რაც პირველ მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტამ“ საგადასახადო შეთანხმებით გადავადებული 2011 წლის დეკემბრის საგადასახადო პერიოდის დღგ-ის (70 000 ლარი) დეკლარირება და მისი გადახდა მოახდინა საგადასახადო კოდექსით დადგენილ ვადაში, ანუ 2012 წლის 15 იანვარს.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს „ელიტას“ 2011 წლის დეკემბრის თვის საგადასახადო პერიოდის ადრე გადავადებული 70 000 ლარი არ ჩაეთვლება გადავადებულ თანხად და მასზე არც სარგებლის 4%-ის დარიცხვა არ განხორციელდება.

ზ) იმ შემთხვევაში, როდესაც მომავალ საგადასახადო პერიოდში/პერიოდებში დასადეკლარირებელი საგადასახადო ვალდებულების გადავადება მოხდება ისეთ გადასახადებში, რომელშიც გადამხდელს წლიური დეკლარაციით ერიცხება მიმდინარე გადასახდელები (მოგების, ქონების, საშემოსავლო გადასახადი) პირს ზემოთ განხილულ პირადი აღრიცხვის ბარათზე გასატარებელ პროცედურებთან ერთად დამატებით შეუმცირდება გადავადებული თანხის შესაბამისი მიმდინარე გადასახდელები.

10. ზოგიერთ შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათების და საგადასახადო შეთანხმების სპეციფიკიდან გამომდინარე პირადი აღრიცხვის ბარათებზე გასატარებელი ოპერაციები შეიძლება განსხვავებული იყოს ზემოთ აღნიშნულ მაგალითებში აღწერილი ოპერაციებისაგან და საჭიროების შემთხვევაში შეთანხმებული იქნება შემოსავლების სამსახურის დავების დეპარტამენტთან.

მუხლი 13¹. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი საგადასახადო სესხის მიღების პირობებში (11.10.2012 N 21213)

1. საგადასახადო სესხი წარმოადგენს 2011 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის XIII¹ კარის XL¹ თავის 280¹ მუხლის შესაბამისად გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემულ სესხს. საგადასახადო სესხი გაცემულია 2008 წლის 1 იანვრიდან რეგისტრირებულ პირებზე, რომლებმაც აღნიშნულის მიზნით სახელმწიფო რეგისტრაციიდან 12 თვის ვადაში მიმართეს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს.

2. საგადასახადო სესხის ზღვრული ოდენობა განისაზღვრებოდა 2000 ლარის ოდენობით და იგი გაიკუმოდა არა უმეტეს 10 წლისა და 3 თვის (123 თვის) ვადით.

საგადასახადო სესხს ერიცხება წლიური 4%-იანი სარგებელი. სარგებლის დარიცხვა ხორციელდება ყოველდღიურად, საგადასახადო სესხის გაცემის მეორე დღიდან 4%-ის 1/365 ნაწილის ოდენობით.

3. საგადასახადო სესხით მოსარგებლე პირს უფლება აქვს პირველი 10 წლის (120 თვის) განმავლობაში არ მოახდინოს სესხზე დარიცხული პროცენტის და ძირითადი თანხის გადახდა, მაგრამ აღნიშნული ვადა არ უნდა აღემატებოდეს საგადასახადო სესხით სარგებლობის შესახებ გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებულ სესხის დაფარვის ვადებს.

4. პირის მიერ სასესხო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სესხის აღების შემთხვევაში, მისი აღრიცხვის მიზნით, საგადასახადო სესხის ამლები პირისათვის საგადასახადო ორგანოს მიერ გახსნილია გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის შემდეგი ბარათები: „საგადასახადო სესხი“ და „სხვა გადასახადები (გაუქმებული)“.

5. საგადასახადო სესხის გაცემისას სასესხო ხელშეკრულებაში მითითებული სესხის გაფორმების თარიღისათვის გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე („საგადასახადო სესხი“) საგადასახადო სესხის თანხის ოდენობით ხორციელდება შემცირება და გადასახადის ოპერაციის შინაარსში კეთდება ჩანაწერი: „შემცირებულია გადასახადი საგადასახადო სესხის ხელშეკრულებით“.

6. ხელშეკრულების დასრულების თარიღისათვის გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე („საგადასახადო სესხი“) ხორციელდება დარიცხვა ძირითად გადასახადში ოპერაციის შინაარსით: „დაერიცხა სესხის ხელშეკრულებით“, სანქციის ნაწილში ხორციელდება დარიცხვა ოპერაციის შინაარსით: „დაერიცხა სარგებელი სესხის ხელშეკრულებით“ და შემცირება ხორციელდება ოპერაციის შინაარსით: „შემცირებულია სარგებელი სესხის ხელშეკრულებით“, ხოლო სანქციის ნაწილში შემცირებული თანხები იმავე თარიღებით დაერიცხება პირს გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე („სხვა გადასახადები(გაუქმებული)“) სანქციის ნაწილში ოპერაციის შინაარსით: „დაერიცხა სარგებელი სესხის ხელშეკრულებით“.

7. 10-წლიანი (120-თვიანი) ვადის (ან საგადასახადო სესხით სარგებლობის თაობაზე გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებული სესხის დაფარვის ვადის) ამოწურვის შემდეგ საგადასახადო სესხზე დარიცხული პროცენტის და ძირითადი თანხის გადახდის ვალდებულება პირს ეკისრება ყოველთვიურად თანაბარი ოდენობით.

მაგალითი 1: შპს „ელიტამ“ 2008 წლის 15 თებერვალს საგადასახადო რეგისტრაციის მიხედვით შესაბამის საგადასახადო ორგანოსთან გააფორმა სასესხო ხელშეკრულება 2000 ლარზე 10 წლის და 3 თვის ვადით. საგადასახადო სესხით სარგებლობისათვის მას 2018 წლის 15 თებერვლისათვის დაერიცხება სარგებელი წლიური 80 ლარის (2000X4%), ხოლო მთლიანობაში კი - 800 ლარის (80 ლარი X 10 წელი) ოდენობით.

შპს „ელიტამ“ საგადასახადო სესხის ძირითადი თანხის და მასზე დარიცხული პროცენტი უნდა გადაიხადოს 2018 წლის 15 თებერვლის შემდეგ სამი თვის განმავლობაში თანაბარი ოდენობით. კერძოდ:

I თვე – ძირითადი - 666 ლარი და პროცენტი - 266 ლარი;

II თვე – ძირითადი - 667 ლარი და პროცენტი - 267 ლარი;

III თვე – ძირითადი - 667 ლარი და პროცენტი - 267 ლარი;

8. საგადასახადო სესხის აღრიცხვის მიზნით გახსნილ გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე („საგადასახადო სესხი“) სასესხო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სესხის დაფარვის ვადის ამოწურვის შემდეგ სესხის ძირითადი თანხის ერთი მესამედი ნაწილის შემცირების პროცედურის პარალელურად, ამავე ბარათზე დარიცხული სარგებლის თანხის ერთი მესამედი ნაწილი ავტომატურად გადავა გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე („სხვა გადასახადი (გაუქმებული)“) ფინანსური სანქციის ნაწილში, დარიცხვის სვეტში (თანხის დანარჩენი ორი მესამედის გადატანა ამ ბარათზე განხორციელდება შესაბამისად სესხის დაფარვის მეორე და მესამე თვეებში) და გაკეთდება ჩანაწერი: „დაერიცხა სარგებელი სესხის ხელშეკრულებით“.

9. საგადასახადო სესხის აღრიცხვის მიზნით გახსნილ გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე არსებული თანხა (ზედმეტობა), სხვა გადასახადების პირადი აღრიცხვის ბარათების ჩანაწერებთან ერთად, მონაწილეობას ღებულობს გასაღდოების პროცედურაში.

10. პირის მიერ საგადასახადო სესხის ხელშეკრულების 10 წელზე და 3 თვეზე (123 თვეზე) ნაკლები ვადით გაფორმების შემთხვევაში საგადასახადო სესხის აღრიცხვის მიზნით გახსნილ გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე („საგადასახადო სესხი“) შეიტანება საგადასახადო სესხის ხელშეკრულების გაფორმების და მისი დასრულების ბოლო ვადის აღმნიშვნელი თარიღები და წლიური 4%-იანი სარგებლის დარიცხვა ხორციელდება სესხის გაცემის მეორე დღიდან ყოველდღიურად 1/365-ე ნაწილის ოდენობით, ხოლო სარგებლის დაფარვის, ანუ მისი გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე („სხვა გადასახადები (გაუქმებული)“) გადატანა დარიცხვის ოპერაციით განხორციელდება სესხის დასრულების ბოლო თარიღისათვის.

11. საგადასახადო სესხით მოსარგებლე პირის ინიციატივით შესაძლებელია სასესხო ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტა, მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ ხელშეკრულების შეწყვეტის პერიოდისათვის პირის მიერ შესრულებული იქნება ნაკისრი ვალდებულებები. ამ შემთხვევაში საგადასახადო სესხის აღრიცხვის მიზნით გახსნილ გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათებზე გატარების პროცედურა ხორციელდება სტანდარტულად, ამ მუხლით განსაზღვრული პროცედურების შესაბამისად.

მაგალითი 2: შპს „ელიტამ“ გამოთქვა სურვილი აღებული საგადასახადო სესხის და სარგებლის პროცენტის ვადაზე ადრე დაფარვისა და ნაცვლად სასესხო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული 10 წლის და 3 თვის (123 თვის) ვადის გადახდა დაიწყოს 5 წლის დასრულების (60 თვის) შემდეგ.

ამ შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათის („სხვა გადასახადი (გაუქმებული)“) საურავის სვეტში მოხდება კუთვნილი სარგებლის თანხის დარიცხვა 400 ლარის $\{(2000 \times 4\%): 100\} \times 5$ ოდენობით და მხოლოდ ამის

შემდეგ იქნება შესაძლებელი მოახდინოს მისი გადახდა ერთჯერადად მთლიანი თანხის (400 ლარი) ოდენობით.

12. საგადასახადო სესხით მოსარგებლე პირის მიერ სასესხო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების დარღვევის შემთხვევაში, მასზე გავრცელდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული სანქციები და ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

13. საგადასახადო სესხით მოსარგებლე პირების მიერ მიღებული საგადასახადო სესხის თანხები, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 63-ე მუხლით გათვალისწინებული ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების პროცედურების განხორციელებისას, არ გაითვალისწინება. მაგრამ, იგი მონაწილეობას იღებს გასაღდოების პროცედურაში.

მაგალითი 3: შპს „ელიტა“, რომელმაც სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაცია/აღრიცხვა გაიარა 2008 წლის 15 თებერვალს, შესაბამის საგადასახადო ორგანოს მიმართა თხოვნით საგადასახადო სესხის მისაღებად. საგადასახადო ორგანომ დააკმაყოფილა შპს „ელიტის“ თხოვნა და მას გამოუყო საგადასახადო სესხი 2000 ლარის ოდენობით 10 წლის და 3 თვის (123 თვის) ვადით. აღნიშნული სესხის თანხების აღრიცხვა განხორციელდა ამ მიზნით გახსნილ გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე.

ამავდროულად შპს „ელიტას“ ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების განხორციელებისას (შედარება განხორციელდა საგადასახადო სესხის აღრიცხვის მიზნით გახსნილ გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე რიცხული თანხების 2000 ლარის გათვალისწინებით), დაუდგინდა ბიუჯეტის სასარგებლოდ ზედმეტად გადახდილი თანხები 3500 ლარის ოდენობით, რაზედაც მან წარუდგინა საგადასახადო ორგანოს „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა“ მისი დაბრუნების მოთხოვნით.

ამ შემთხვევაში შპს „ელიტა“-ს ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების შედეგად წარმოქმნილი ზედმეტობის დაბრუნება უნდა განხორციელდეს საგადასახადო სესხის აღრიცხვის მიზნით გახსნილ გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების მონაცემების მხედველობაში მიღებით და გადამხდელს უნდა დაუბრუნდეს ზედმეტად გადახდილი თანხა 1500 ლარის ოდენობით (3500 - 2000).

მუხლი 14. სასაქონლო ოპრაციების განხორციელებისას დარიცხული და გადახდილი თანხების აღრიცხვის წესი

1. გადამხდელთა მიერ სასაქონლო ოპრაციების განხორციელების შედეგად დარიცხული და გადახდილი თანხების აღრიცხვა წარმოებს ამ მუხლით განსაზღვრული წესებით.

2. იმპორტის გადასახადის დარიცხვა ხორციელდება საქონლის სატარიფო ღირებულების მიხედვით, გარდა საგადასახადო კოდექსის 197-ე მუხლის მე-3 და მე-6 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

3. ბარათზე დარიცხული იმპორტის გადასახადის გადახდა ხორციელდება

სასაქონლო ოპერაციების შესაბამისად, საგადასახადო ორგანოს მიერ რეგისტრირებული სასაქონლო დეკლარაციის საფუძველზე.

4. სასაქონლო ოპერაციის განხორციელების შემთხვევაში გადამხდელისათვის ვალდებულების წარმოშობის დროდ ითვლება სასაქონლო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღე.

5. იმ შემთხვევაში, როდესაც საქონლის სასაქონლო ოპერაციაში მოქცევა არ საჭიროებს სასაქონლო დეკლარაციის წარდგენას, მაშინ ვალდებულების წარმოშობის დროდ ითვლება პორტალში, ტერმინალში ან საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრულ სხვა ადგილში შესაბამისი დოკუმენტის რეგისტრაციის დღე.

6. საგადასახადო ორგანოში დეკლარირება ხდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №993 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქციით დადგენილი ფორმით. ამასთან, სასაქონლო დეკლარაციაში დაფიქსირებული მონაცემები ბარათზე აისახება:

ა) ამ პუნქტში აღნიშნული ბრძანებით განსაზღვრული სასაქონლო დეკლარაციისათვის შეფასების „A“ ნომრის მინიჭების შემდეგ;

ბ) ამ პუნქტში აღნიშნული ბრძანებით განსაზღვრული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების დეკლარაციისათვის ნომრის მინიჭების შემდეგ;

გ) ამ პუნქტში აღნიშნული ბრძანებით განსაზღვრული გამარტივებული დეკლარაციისათვის რეგისტრაციის ნომრის მინიჭების შემდეგ.

7. სასაქონლო დეკლარაციის ბათილად ცნობის (გაუქმების) შემთხვევაში ბარათზე ბათილად ცნობილი (გაუქმებული) სასაქონლო დეკლარაციის შესაბამისი მონაცემები ექვემდებარება განულებას.

8. ექსპორტის და იმპორტის გადასახდელების ან/და სანქციის თანხების ბარათზე ასახვა უნდა განხორციელდეს საბანკო დაწესებულების მიერ საგადახდო დავალების საბანკო დაწესებულებაში გატარების თარიღით. ამასთან, ვალდებულების შესრულების თარიღად მიჩნეულ იქნეს ბიუჯეტის შესაბამის ანგარიშზე თანხის ჩარიცხვის თარიღი ან გადასახადის გადამხდელის მიერ სახელმწიფო ხაზინაში დეპოზიტით უზრუნველყოფილი ვალდებულებების შეუსრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს მიერ ხაზინის ერთიან ანგარიშზე განთავსებული დეპოზიტიდან თანხის სახელმწიფო ბიუჯეტში ჩარიცხვის თარიღი.

9. ბარათზე (გრ. 2) სასაქონლო დეკლარაციის გატარების დროს მიეთითება შესაბამისი სასაქონლო ოპერაციის კოდი.

10. საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე დროებით შემოტანილი საქონელი სასაქონლო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე ყოფნის ყოველ სრულ და არასრულ კალენდარულ თვეზე იბეგრება იმპორტის გადასახადის იმ თანხის 3%-ისა, რომელიც გადაიხდებინება ყოველთვიურად, არა უგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა, ხოლო ბოლო გადახდა უნდა განხორციელდეს საქონლის დროებითი შემოტანის სასაქონლო ოპერაციის დასრულების დღეს. დეკლარანტს უფლება აქვს, მთელი გადასახდელი თანხა გადაიხადოს ერთდროულად. თანხის ერთდროულად

გადახდის შემთხვევაში გადახდის ვადის დადგომამდე იგი ჩაითვლება ზედმეტად გადახდილად და შესაბამისად მონაწილეობას მიიღებს სალდირების პროცედურაში. ამ პუნქტში მოცემული ვადების დარღვევის შემთხვევაში (ყოველი თვის 15 რიცხვი) დავალიანების წარმოქმნილ თანხაზე საურავის დარიცხვა განხორციელდება დავალიანების წარმოშობის მომდევნო კალენდარული დღიდან.

მაგალითი:

შპს „ელიტამ“ 2009 წლის თებერვალში ტვირთი მოაქცია დროებითი შემოტანის სასაქონლო ოპერაციის რეჟიმში და სასაქონლო დეკლარაციასთან ერთად წარადგინა „საქონლის დროებითი შემოტანის სასაქონლო ოპერაციის რეჟიმში მოქცეული, იმპორტის გადასახადის გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებული საქონლის მიმართ გადასახდელი თანხის გადახდის განრიგი“, რომლის მიხედვითაც ყოველთვიურად გადასახდელი იმპორტის გადასახადის გადახდის თარიღად არჩეულ იქნა თვის 8 რიცხვი. შპს „ელიტამ“ თებერვლის თვის იმპორტის გადასახადის თანხა ნაცვლად 8 მარტისა გადაიხადა 25 მარტს, ასეთ შემთხვევაში იმპორტის გადასახადის გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებულ, დროებით შემოტანილ საქონელზე წარმოშობილ დავალიანების თანხაზე საურავი გადაიხდებინება დავალიანების წარმოშობის მომდევნო კალენდარული დღიდან, ანუ 16 მარტიდან 25 მარტის ჩათვლით პერიოდზე (სულ 10 დღე). 11. ამოღებულია (6.02.2012 N 1420)

12. ოქროს სიის მონაწილის მიერ იმპორტის გადასახდელები გადახდილ უნდა იქნეს საქონლის გაშვების თარიღიდან არა უგვიანეს 30 კალენდარული დღისა.

13. ოქროს სიის მონაწილის სტატუსის ავტომატურად შექმნის შემთხვევაში, საქონლის დეკლარირება ხორციელდება გამარტივებული დეკლარაციით, ხოლო იმპორტის გადასახდელების გადახდა ხდება დეკლარაციისათვის რეგისტრაციის ნომრის მინიჭების თარიღიდან არა უგვიანეს 30 კალენდარული დღისა.

14. საქონლის იმპორტში მოქცევის მიზნით, გაფორმების ეკონომიკურ ზონაში (გეზ-ი) საგადასახადო ორგანოს მიერ შევსებული დეკლარაციით გაფორმებისას, იმპორტის გადასახდელები გადახდილი უნდა იქნეს საქონლის გაშვებიდან არა უგვიანეს 5 კალენდარული დღისა.

15. სატარიფო ღირებულების განსაზღვრის შემდეგ საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი გადასახდელების დარიცხვისა და გადახდის სისწორის შემოწმების მიზნით განსაზღვრავს შესაბამისი გადასახდელით დასაბეგრ თანხას და ამოწმებს წარმოდგენილ გადახდის დამადასტურებელ დოკუმენტებს. იმ შემთხვევაში, თუ გადამხდელს შესაბამისი გადასახდელის ბარათზე უფიქსირდება ზედმეტად გადახდილი თანხა და ამავე დროს წარმოდგენილი გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტებით სასაქონლო ოპერაციის განხორციელების მომენტში გადახდილი გადასახდელის თანხა არასაკმარისია წარმოქმნილი ვალდებულების დასაფარავად, ამ შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელის წერილობითი მიმართვის გარეშე მოახდინოს აღნიშნული ზედმეტობის ჩათვლა ამ პირის მომავალი საგადასახადო ვალდებულებების ანგარიშში.

16. ამ მუხლის მე-10 პუნქტში მითითებული დროებითი შემოტანის სასაქონლო ოპერაციის რეჟიმში მოქცეული იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებული საქონლის მიმართ გადასახდელი თანხის განრიგის გაუქმების ან მისი შეცვლის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ვალდებულია შესაბამის პროგრამაში (ASYCUDA) გადაამოწმოს ის სასაქონლო დეკლარაცია, რომლის შესაბამისადაც იყო დამტკიცებული გადასახდელი თანხის გადახდის განრიგი და რეჟიმის პირობების სასაქონლო დეკლარაციის მონაცემებთან შედარებით შეცვლის შემთხვევაში განრიგის გაუქმება ან/და ახლით შეცვლა განხორციელოს სათანადო წესით გაფორმებული შესაბამისი დასკვნის საფუძველზე.

17. ბარათზე მონაცემების ასახვა ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) ბარათზე მონაცემები აისახება 2007 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდის მიხედვით განხორციელებული სასაქონლო ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების და განხორციელებული ოპერაციების მიხედვით;

ბ) გადასახადის გადამხდელის მიერ 2007 წლამდე პერიოდის მიხედვით განხორციელებული სასაქონლო ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების შესახებ დაზუსტებული (შესწორებული) მონაცემების წარდგენის შემთხვევაში, შესაბამისი საგადასახადო უფროსის უფროსის/მოადგილის მიერ გამოცემული მოტივირებული ინდივიდუალურ ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე გადამხდელის ვალდებულება მცირდება ან იზრდება. შესწორებული (დაზუსტებული) მონაცემები გადაიტანება ბარათზე. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს გაასაჩივროს ეს გადაწყვეტილება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით;

გ) ბარათზე აღურიცხავი ან/და არასწორად აღრიცხული მონაცემების აღმოჩენის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო ახორციელებს ბარათზე ადრე დაფიქსირებული მონაცემების კორექტირებას შესაბამისი საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ გამოცემული მოტივირებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე. გადამხდელს უფლება აქვს გაასაჩივროს ეს გადაწყვეტილება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით;

დ) ბარათზე სასაქონლო ოპერაციების განხორციელების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების შედეგად შესაბამისი საგადასახადო ორგანოს მიერ ცალმხრივად ფორმდება ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტი, რომლის შესახებაც გადასახადის გადამხდელს ეცნობება წერილობით. შედარების აქტით ზედმეტობის დაფიქსირების შემთხვევაში, ბარათზე ამ ზედმეტობის ფარგლებში ხორციელდება სასაქონლო ოპერაციების განხორციელების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების დარიცხვა, რომლის შესახებაც გადამხდელს ეცნობება წერილობით. გადამხდელის მიერ შესაბამისი დოკუმენტაციის წარმოდგენის შემთხვევაში ხორციელდება ბარათის შემოწმება მე-7 მუხლით დადგენილი წესით, რომლის საფუძველზეც ხდება სასაქონლო ოპერაციების განხორციელების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების შესწორებითი დარიცხვა და სავარაუდო დარიცხვის

გაუქმება.

მუხლი 15. საგადასახადო დეკლარაციებისა და კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ანგარიშგების ფორმების პაკეტური სისტემის წარმოების წესი

1. გადამხდელის მიერ საგადასახადო ორგანოში წარმოდგენილი საგადასახადო დეკლარაციებისა და კანონმდებლობით დადგენილი ანგარიშგების სხვა ფორმების ორგანიზებულად აღრიცხვა და ოპერატიული დამუშავება ხორციელდება გადასახადის სახეების მიხედვით პაკეტური რეჟიმის საფუძველზე.

2. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი, რომელსაც ევალება საგადასახადო დეკლარაციების და კანონმდებლობით დადგენილი ანგარიშგების სხვა ფორმების მიღება, ვალდებულია შეამოწმოს ისინი ვიზუალურად. მოაწეროს ხელი, დაამოწმოს ბეჭდით, დაახარისხოს დეკლარაციები გადასახადის სახეების მიხედვით, მიღებისთანავე მიაწოდოს პაკეტის საკონტროლო ნომერი და რიგითი ნომერი. ერთი პაკეტის დეკლარაციების ოდენობა შეიძლება იყოს რიგითობის შესაბამისად 1-დან 99-მდე ჩათვლით. ყოველი დღის ბოლოს პაკეტი უნდა დაიხუროს, გამოიბეჭდოს პაკეტის საკონტროლო ფურცელი დანართი №24 (მარშრუტი) და პაკეტში არსებული გადამხდელის დეკლარაციების ჩამონათვალი, თუ დეკლარაცია მიღებულია ფოსტით, უნდა მიეთითოს – ფოსტით, თუ საგადასახადო ორგანოებს აქვთ რაიონებიდან ჩამოტანილი დეკლარაციები, უნდა მიეთითოს – მუნიციპალიტეტი, თუ დეკლარაცია გადავადებულია – გადავადება. დახურული პაკეტები გადაეცემა მონაცემების შეტანაზე უფლებამოსილ პირს მონაცემთა ბაზაში შესატანად. დეკლარაციების შეტანის დასრულების შემდეგ სისტემის ადმინისტრატორი აგზავნის მონაცემებს ბარათზე და შემდგომ დამუშავებულ პაკეტებს გადასცემს არქივს.

3. მონაცემების შეტანაზე უფლებამოსილი პირი ახდენს გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი დეკლარაციების ან სხვა ფორმების ელექტრონულად დამუშავებას, ანუ დოკუმენტიდან გადააქვს მონაცემები არსებულ პროგრამაში ზუსტად ისე, როგორც წარმოადგინა გადასახადის გადამხდელმა.

4. მონაცემები ფორმირებულ პაკეტებზე შეიტანება შესაბამისი პაკეტების აღრიცხვის ჟურნალში, რომელიც ავტომატურად წარმოებს ელექტრონული ვერსიით დანართი №17 ფორმის შესაბამისად, რომელშიც ავტომატურად ფიქსირდება პაკეტის საკონტროლო ნომერი, პაკეტის გახსნის, მასში მონაცემების შეტანისა და გადაგზავნის თარიღები, პასუხისმგებელი პირი, პაკეტებში დოკუმენტებისა და მათში აღმოჩენილი შეცდომების რაოდენობა. საგადასახადო დეკლარაციების და კანონმდებლობით დადგენილი ანგარიშგების სხვა ფორმების გადამხდელის მიერ ელექტრონული სახით წარდგენის შემთხვევაში დეკლარაციების წარდგენა ჟურნალში ფიქსირდება ავტომატურად, ანუ ელექტრონულად მიღების მომენტში.

5. პაკეტში შეცდომების დაფიქსირების შემთხვევაში, დეკლარაციებსა და ანგარიშგების სხვა ფორმებში მათი გასწორების მიზნით, საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი უკავშირდება გადამხდელს, რომელიც ახდენს შეცდომის შესწორებას. ამის შემდეგ დასრულებული პაკეტი შესაძლებელია გადაეცემა არქივს.

